

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Budiszavlyevics Bude.

Budapest, június 14.

Helyes, jól van; elhisszük, hogy nem a kormány tehet arról, hogy már most, 1907-ben, nincsen meg az önálló vámtérület. Elhisszük azt is, hogyha még 1917. után is szilárd lesz a gazdasági közösség, annak sem a kormány lesz az oka. Akceptáljuk azt a gondolatot is, hogy a gazdasági önállóságnak nem föltétlenül járuléka a vámszedés; ime Anglia csak önálló gazdaságilag, még sem szed vámokat. (Akceptáljuk még a hasonlatot is, noha tévedésen alapul, mert Anglia vámbevétele egyszer annyi, mint a monarchiáé. Elfogadjuk a kormánynak azt az argumentumát is, hogy önálló jegybank nélkül is boldog lehet a magyar. Hogy a magyar kommandónál fontosabb a csend, rend és nyugalom, ezt már az utolsó iskolás gyermek is tudja. Belátjuk azt is, hogy valaha fontos volt, nemzeti gravament volt, milyen nyelven esküdnek a titkos tanácsosok; ma illetlenség ezt a kérdést feszegetni. A jó nevelés tiltja annak a problémának a kitűzését is, miért üldözik még mindig a magyarságot a közös hadseregben; nem is szólva arról, hogy a külügyi képviseletben mindentől undorodnak, ami magyar. Világos előttünk, mint a nap, hogy alkotmánybiztosítékokra nincs oly nagy szükségünk. Ennél csak az világosabb,

hogy az általános és titkos szavazati jog, melyet a nemzeti kormány programjának élére irt, haszontalan, tárgyalásra nem méltó holmi. Mindezeket talán még az országgal is elhithető a kormány. Igaz, hogy a nemzet éleslátását igen nehéz megkerülni; de hát a dialektika, különösen ha nemzetiszintű sugárözön fonódik beléje, sok mindenre képes.

Mi tehát föltételezzük, hogy a nemzeti kormánynak sikerülni fog elhithető a nemzettel, hogy kétszer kettő = öt; de merjük állítani, hogy nem fog sikerülni neki Budiszavlyevics Budet lenyeltetni vele. Budiszavlyevics Bude egy név. Egy horvát képviselő neve. Budiszavlyevics Bude ma horvátul beszélt a képviselőházban a vasutas javaslatokról. Horvát nyelven beszélt és olyan hosszadalmasan, hogy a mai ülésen kivülről más nem beszélhetett. A magyar képviselőházban lepergett egy nap úgy, hogy — néhány napirenden kívül eső felszólalástól eltekintve — magyarul nem beszéltek benne.

Az első szempillantásban szinte meg sem mérhető a sérelem nagysága. Vért, pénzt, kincset ontott e nemzet, mint egy sem a világon, hogy nyelve ur legyen ebben az országban és törvényhozásban. Kinálták neki a csillagokat az égboltozatról, ha lemond nyelvééről s ha hajlik a csábító szóra, lehetséges, ha ma duslakodna anyagiakban és selyemből lenne megvetve nyoszolyája.

De inkább választotta a szegénység, a viselt gunyát, semhogy nyelvével lemondjon; mert tudta, hogyha lemond nyelvével, lemond nemzeti mivoltáról. És ezt a rengeteg áldozatok árán megmentett magyar nyelvet a mai napon Budiszavlyevics Bude ur egyszerűen kigergette a magyar törvényhozásból. A miniszteri székekben a magyar kormány ült és nyugodtan hallgatta a horvát beszéd recsegését. A parlamenti palota egyetlen figurája sem rezzent össze a csuda hallatára, vagy láttára. Mindenki természetesnek találta, hogy a magyar képviselőházban ne magyarul, hanem idegen nyelven beszéljenek.

A kormány erre azt fogja válaszolni: itt a törvény, melynek erejénél fogva Budiszavlyevics Bude ur épp oly joggal beszélt horvátul, mint amilyen joggal Apponyi Albert, vagy egykor Kossuth Lajos magyarul beszélt. Nem is azt mondjuk mi, hogy Budiszavlyevics Bude ur törvényteleniséget követett el, mikor nem magyarul beszélt. Lám, Vajda Sándor sem követett el törvényteleniséget, mikor nem mondott le mandátumáról: mégis a kormánynak az volt a vélekedése — egyik tagja hangot is adott ennek — hogy erkölcsi lehetetlenség, hogy megtartsa mandátumát. Pedig Vajda esete csak izolált eset, melytől mindenki utálatlalt fordult el, míg a horvátok esetét erkölcsi szankcióval maga a kormány látta el. Igaz, hogy nem tehetett egyebet

Péter és Pál.

Írta: Violáné G. Etelka.

(Utánnovás tilos.)

Peterdy Zsuzsa kiszállt a komból s még egyszer átnézett a Tisza-töltésre, ahol törpe füzesek között trappban vitte a kis telivér pej a gazdáját Dab felé. Az alkonyati nagy csendességben még az állat borkolása is áthallatszott. Zsuzsa egy darabig elmélázva fűelt, azután befordult a nagy csalamádétiábla mentén s nekivágott a homokosi tanyának. Keskeny, buczkás ösvényen haladt s valami tokaji néplegendának a mélabus refrénjét dudolgatta, öntudatlan melankóliával, amelytől tén az ég felhőtlen egyhangúsága, vagy a Tisza végtelenbe nyúló, lassu, sárga lomhasága váltott ki belőle. Olykor megállt s gondosan pillantott végig egy dohánypalántával beültetett földnyelven, vagy egészen bebújt a rozs közé, hogy egy márcs pipacsot szedjen. Aztán, hogy az útját megrövidítse, keresztül vágott a zabos-bükkönyön, amelynek illatos zöldje egészen beborította karsu, lányos alakját.

Amikor vagy tíz percnyi küzködés után kiért a zombékos mezőségre, lenszínű haja úgy tele volt indával, bozóttal, vadvirággal, hogy leült egy fülepte vakondúrára, kihuzta a hajtuket a nyakszirtjén megcsavart tömött kontyából, s lassan-lassan, mozdulatainak simogató légységével fejtegette ki az ölen fekvő fonatokból a dudvát. A felbontott haj ellepte a vállát s végigomlott a mellén, a térdén s belevegyült a fűbe, mintha abból nőtt volna ki. Ebben a késsel árnyékolat alkonyati világi-

tásban Seganhininek azokra az alpesi tisztásokon pihenő nőalakjaira emlékeztetett, amelyekről sohase lehet egész biztossággal tudni, hogy Madonnák-e, kikből az asszonyi vágyakozás síkolt, vagy asszonyok, kikben a Madonna mélyeség fájdalma zokog. Még egyre dudolta azt a bánatos dalt, amelynek elhaló egyhangúságába most valami távoli harangzugás vegyült, mely egy közlegő birkanyájnak a ritmikus kolompolása.

Felnézett. Alig egy kőhajításra tőle kis akáczos huzódott fel a lankás dombra s onnan tarkállottak elő a szép, fehér merinói juhok. Egy kis kutyá rekedt vakkantással ugrándozott felé; majd a pásztor is közelebb került a fák mögül s illetludó tisztességgel emelte le pörge kalapját. Szép, magas szál legény volt, lepomá-dézott, fekete haja, paraszatosan kunkor bajusz, uriasan mély, szomorú szemű.

Zsuzsa rámosolygott.

— Jó estét Péter! Eljöttem meg tudni, hogy hány hét a világ és milyen idő jár most titeledek?

— Hej, tudja azt a kegyelmes asszony úgy is, hogy kinek kevés, kinek sok, de az idő, az megembereli magát, Tokaj felől minden éjjel jön egy kis ájer.

— Hát a birkáid körül nincs-e baj fiam?

— Jelentem, nincsen.

— A dabi tanyán huszonhárom kergült meg a héten.

— Hirül hozta édesanyám, aki odaát volt tegnap a moinárnál.

— A pajta rendben van? A kut ad vizet?

— Rendben van a pajta is, a kut is.

— Hát neked van-e valami kívánságod, fiam?

— Alálassan köszönöm, nincsen.

Zsuzsa elhallgatott s nézte az ég szürkés-kék mélységét. A birkapásztor is hallgatott és szomorú szemei a Zsuzsa kibontott haját nézték szent áhítattal. Az asszony, mintha megérezte volna ezt a pillantást, gyorsan összezacsavarta a széthullt fonatokat s mialatt a hajtuket fején megerősítette őket, magasra felemelt karjairól visszasiklott a lenge nyári ruha. A legény tekintete most a fehér bőrre tapadt ijedt csodálattal. Zsuzsa asszonyi ösztönrel megérezte ezt is, s gyors mozdulattal ismét ölébe ejtette karjait.

Tulajdonképen azért jött át erre a külső tanyára, mert beszélni kívánt a legénnyel, akivel együtt nőtt fel az apja kuriáján, s akivel, egyenkorúságuk dacára is, érezteini szerette fölényes, anyai jóindulatát.

— Péter — mondta hirtelen — nem tesz itt énnekem valami.

A legény hátraszegte fejét.

— Ugy tudom nincs hiány a nyájban.

— Nincs.

— Tilosba se járunk.

— Nem jártok.

— Hát akkor miért haragosom a kegyelmes asszony? Becsülettel szolgáltam mindig. Zsuzsa felnézett rá, amint csendesen mondta:

— Nálam járt az édes anyád, Péter, sirt, azt mondta, megrontod magad, korhely vagy, iszol.

A legény durczásan felvonta vállát:

Mert abban a pillanatban, mikor erkölcsi reputációja annyira megrongálódott, hogy a horvát inváziót nem bírta föltartani, valahogy a mesebeli róka észjárásának nyomába lépett és azt mondta: hiszen nem is olyan szentséges szent a magyar nyelv szuverenitása, nem baj, ha horvátul is beszélnek.

Azt gondoljuk, hogy ez a logika a magyar gondolkodásba be nem csempészhető. Paragrafusokkal, törvénymagyarazatokkal és egyéb raktáron levő szofizmákkal „bebizonyíthatjuk”, hogy az önálló vámterülethez még most nincsen jogunk, s jó, hogy nincs, mert a közös vámterület százszor jobb, mint az önálló. De azt, hogy Budiszavlyevics Bude ur ma kivert minden magyarságot a magyar képviselőházból, nem fordíthatják le úgy, hogy az fölé az alkotmánybiztosítókkal s még ráadásul az általános szavazati joggal. A magyar nyelv e csufos megalázása föltétlenül a kormány veszteség-számlájára kerül. Az ő hibája, az ő büne, hogy a „horvát-ügy” idáig fejlődött, hogy a képviselőház ormán libegő nemzeti színű zászlóra a komikum fátyla borult. Mit keres ott az a magyar lobogó? Hiszen alatta horvátul beszélnek, horvátul vitatkoznak, horvátul heyeselnek, horvátul sztenografálnak, horvátul kiáltoznak és horvátul gondolkoznak.

Ezt ma még csak mi kérdezzük. De meg lehetnek róla győződve, hogy holnap már a horvátok fogják kérdezni igen komolyan; és az ő kérdéseikre igen komolyan szöktak válaszolni. Ők nem érik a tréfát, a Karszt tövében termelt legényekkel nem lehet figurázni. A szemükben lobogó délszláv tűz úgy megbabonázta a nemzeti kormányt, mint az indus szeme a kobrát. Hogy csipett, hogy sziszegett, hogy hánykolódott ez a kormány, míg misszióját csak a nemzet szignálta; és mily puha, lágy, engedelmese most, mikor pedig csak Budiszavlyevics Bude urral kell szembe szállania.

— Vén asszony beszédin csak az Uristen igazodik el.

— De a faluban is beszélnek, Péter.

— Ahun sok a kutya, ott sok az ugatás.

— Hát nem igaz, hogy iszol, Péter?

— A ló is iszik.

— De vizet!

— Azért ló!

— Péter, Péter, hát korhely vagy?

— Nem vagyok korhely, csak szomorú.

Zsuzsa feláll, megsimogatott egy nagy szelid juhót és mókázni próbált:

— De nagyon nagy virág is lehet ez a te bánatod, hogy annyira kell öntözgedned, Peti fiam!

— Olyan nagy az, kegyelmes asszony, hogy az urak ángol kertjibe meg se teremhetne, szegény parasztleány szive a melegágya, a végtelen pusztá a termőföldje.

Zsuzsa egyre a juhót simogatta, úgy beszélt:

— Pedig én azért jöttem ám ma ide hozzád, hogy megkérjelek, ne igyál, az öreg édes anyád kedvéért, meg egy kicsit — az enyémet. Megdupláznám a konvencziódat.

— Elég a kommenzióm.

— A béredet is megkészszerzénem.

— Futja a béreimből, amire kell.

— Hát mit ígérjek én még neked, Péter?

A juhász erre a kérdésre merően Zsuzsa arcába bámult s szemeiben valami féktelen, lángoló vágyakozás égett. Az ajkait összeszorította, mintha félt volna attól, hogy kimondja a szót, amit pedig kimondania sohasem is lesz szabad.

De Zsuzsa nógatta:

Nem kutatjuk ennek e pillanatban pszichológiai okait; csak megállapítjuk, hogy a nehezen mozduló és a nem szívesen gondolkodó közvélemény érdeklődését el lehetett tompítani a közbeeső vámkokról szóló száraz gazdasági fejtegetésekkel. De Budiszavlyevics Bude ur akkora darab, hogy a legrajongóbb koalíziós torkán is meg fog akadni. Az egyszerű lelkek a nemzeti kormány gondolkodását, érzését, nemzeti fajsúlyát Budiszavlyevics Bude-ékkel fogják megmérni.

A politika világából.

Az indítvány-üzön.

Az indítvány-üzön még ma is aktuális és érdekes témája a képviselőháznak. Az első indítványozók nagyon méltatlankodnak és haragusznak a később következőkre, Farkasházyra, akinek egy indítvány miatt már is két afférje akadt, Mezőffire, aki az általános választói jogot sürgeti és Lengyel Zoltánra, aki egy egész sereg indítványt terjesztett elő. Nagy Emiléknek sikerült ezideig 133 függetlenségi képviselőt találni, akik vállalkoztak az indítványok aláírására, de a pártnak számos tagja rosszalólag nyilatkozik az akcióról, mert úgy vélik, hogy a függetlenségi párt csak kárát vallhatja annak, hogyha ilyen alapvető kérdésekben széttagoltnak mutatkozik s azt vallják, hogy egy ilyen akcióban az egész párt egészének kellene a közvélemény előtt mint kezdeményezőnek szerepelni.

Az indítványüzön holnap, szombaton kerül a Ház elé, amikor az indítványkönyvet szokás szerint felolvassák. Beszélnek, hogy az első indítványozók azzal készülnek ártalmára lenni a Lengyel Zoltán és Farkasházy Zsigmond indítványainak, hogy ezek megokolására sokkal későbbi terminust szeretnének kitézni, mint a sajátjukéra. Mi igaz van ebben, azért viseljük a felelősséget a folyosó hihordói.

A folyosó hihordói különben még egy más újságot is kolportálnak. Ezek kapcsolatot látnak abban, hogy az indítványüzön pontosan egybeesett azzal, hogy hosszas remeteélet után Polónyi ismét megjelent a Házban. A felelősség ezért a híreért ismét azokat terheli, akik szeretik a mende-mondákat meghallgatni és továbbterjeszteni.

Egy valaki azonban, aki nem a pletykázók

közül való, hanem megszokta, hogy a politikai fejleményeket régtől fogva figyelemmel kísérvé, ezt mondotta nekünk:

— Az én impresszióm és pozitív értesülésem az, hogy ez a váratlan indítvány-üzön a tömeges aláírás-gyűjtéssel egyetemben palotafordalom jellegével bír a függetlenségi pártban. A függetlenségi párt egy frakciója, az agrár-konzervatívok, akik szeretik maguknak azt vindikálni, hogy ők a párt legkomolyabb számbavehető elemei és már régen panaszkodják, hogy más, kevésbé arra való elemek ragadják el előlük a pártban a döntő befolyást, azzal, hogy hirtelen egy frontba sorakoznak és se-rekszámilát csinálnak, azt akarják dokumentálni, hogy ők sokan vannak, együtt tartanak s ki is akarják venni részüket az irányításból.

A horvát veszedelem.

Ezek azonban csak bárányfelhők. A vészes viharfelleg a horvát veszedelem a Ház egén. Az ülések egyórás meghosszabbítása, úgy látszik, nem sok befolyással lesz a horvátok beszélő kedvére. Ma legalább némi előzetes debattirózást leszámítva, egyetlen egy horvát gyönyörűen kibeszélte az egész tanácskozásra szánt öt órát. Az értelmetlen, idegizgató, orczapirító horvát szó szakadatlanul rogoz az ülésteremben, mint a jég-eső, fojtott, depimált hangulatalkodókakupola alatt. A horvát és a nemzetiségi képviselők egy kis csoportját tömörülnek a jobboldali írói karzat tájékán, közrefogják a szónokot, a magyar képviselők mezőjén elszórtan bóbiskol egy-két alak, az emelvényen az elnök tévőn meresztli szemét a semmibe, a piros bársonyszékeken Wekerle és Kossuth inspekcióznak. A kis nemzetiségi csoport pedig az általános figyelmetlenség és unalom közepette figyelven, minő értelem ropogtatódik ki a töméntelen horvát szóból. Időnként zajos tapsal, zsvívó-kiáltással honorálja a beszéd egy-egy passzusát. (Vajjon minő gyalázása a magyar nemzeti eszmének válthatta ki ezt a zajos lelkesedést?)

Érthető, hogy egyik képviselő elveszti a türelmét egy ilyen alkalommal s a hangos zsvívózásba közbeszivótt:

— Talán családi örömtők van, hogy úgy lármáztok?

Ez azonban nem orvosság ellene. Folyik a horvát szó végnélkül tovább. Azt mondják, hogy a horvátok tegnap bizalmas értekezletet tartottak s ezen kimondták, hogy obstruálni fognak. De a horvátok mindezt tagadják. Azt is, hogy a Continentálban értekeztek volna. És azt is, hogy obstruálnának, ők csak „megakarják győzni” álláspontjukról a többséget. Értelmetlen jégeső-rofogással.

— Hát mit ígérjek én neked, Péter?

Ekkor a legény meghajította a térdit, mint ahogy a három királyok hajoltak meg Szűz Mária előtt alázatos csodálattal és mint valami zsolozsmát mormolta halkan, esengve:

— Egy csókot akarok, egy csókot, ezt akarom, csak ezt.

És Zsuzsa, egyszerűen a mélységes, tiszta lelkű asszonyok megértésével a juhász vállaira fektette keskeny kezét s előrehajolva csókra nyújtotta ajkát. Az arcza nem árult el se meglepetést, se gögőt, se iszonyt, csupa asszonyi jószág, asszonyi szeretet volt.

Ahogy a kezét visszavonta a durva szűrőből, szelíden kérdezte:

— Megvihetem-e már most a jó hírt az öreg anyádnak, hogy megtért a korhely fia?

A juhász felegyenesedett:

— Meg, kegyelmes asszony, egy életem, egy becsületeim, Isten engem úgy segéljen, soha többé nem iszom.

— Hiszek neked Péter. Isten áldjon.

A zombékos réten elnyult az este és szürke fátylaít ráborította a világosabb tónusokra, csak a Zsuzsa lassan távolodó fehér alakja világított a dűlön.

Péter nézte, nagy, komoly áhítattal és kicsordult a szeméből a könny.

Péterre, a homokosi juhászlegényre, akinek ajkai soha többé nem nedvesültek meg semmiféle szeszcsesitálból, gondolt Zsuzsa régi pusztai emlékek közt turkálva esztendőkkéi később azon a havas hideg délutánon, amelyen az inas Tarnóczy Pál öméltóságát jelentette be nála.

Zsuzsa átsietett a szalonba. Az ablak előtt magas, görnyedt tartású fiatal férfi állt s várakozva bámult ki a hóföregtetegbe. Az asszonyi ruhasuhogásra megfordult, hosszú ujjaival szorosán átfogta Zsuzsa köszöntésre nyújtott kezét.

— A koldus eljött megint — mondta ciznikus mosolylyal.

Zsuzsa nevette:

— Mit koldul, barátom?

— Tudja, a szerelmét.

— Pali! Pál!

— Nagyon szeretem magát.

— Nem, nem! Hallgasson! Nem akarom.

— Édes, miért ne?

— Mert asszony vagyok, a más asszonya, a barátjának felesége.

Zsuzsa izgatottan, tiltakozva beszélt, a férfi rideg nyugalommal.

— Szeretem — mondta — és meg fogom ma csókolni.

Az asszony elképedt, de még mindig jószágon, szelíden próbált szólni.

— Pál, kedves Pál, maga nem tudja, mit beszél, maga beteg, izgatott... Hisz olyan sápadt, olyan nagyon sápadt.

— Meg fogom ma csókolni — ismételte a férfi csökönyösen.

— Látja, maga sohasem alszik, azt mondják, egész éjjel a kártyaasztalnál virraszt, miért teszi?

— Elzúllók, mert szeretem magát.

Zsuzsa eltakarta az arcát, úgy mondta halkan:

— Ne kártyázzék, ha szeret!

— Csókoljon meg!

A legnevezetesebb és legveszedelmesebb tünet azonban az, hogy ez a komédia egyre szorosabb fegyverbarátságot teremtett a horvátok és az egyéb nemzetiségi pártok között. Félős, hogy ez a barátkozás egy állandó szövetségnek veti meg az alapját, amikor is egy hetven főnyi nemzetrontó blokk fog szemben állani a hazafias magyar pártok ellenében.

Természetes, hogy a kormány nagyon érzi ennek a helyzetnek a súlyát s keresi a módokat arra, hogy kiszabaduljon a kutyaszorítóból. Két verziót hallottunk arról, hogy miképpen akarná ezt elérni?

Az egyik szerint megegyezést keres a horvátokkal s a megegyezést *Drohobeczy* püspök közvetíti.

Hírlik, hogy a kormány és *Drohobeczy* már is megegyezésre jutottak. Állítólag három pontban akarják a vasutas-javaslatokat módosítani és azt remélik, hogy ezek után a módosítások után a horvátok, ha nem is teszik le a fegyvert, de az obstrukciót beszüntetik és nem akadályozzák meg a javaslatok megszavazását.

Nem sok valószínűsége lehet ennek a hírnak, mert a kormánynak sem a nemzettel, sem a többséggel nem sikerülne elfogadtatni olyan három pontozatokat, amiket a horvátok koncesszióknak tekintenek.

A másik verzió szerint a kormány erélyes akcióra készül illetéknépen:

Egybehívja a horvát tartománygyűlést, a vasutas-törvény tárgyalását fölfüggeszti, azután fölcsatolja a tartománygyűlést s új választásokat ír ki Horvátországban. Ezen a választáson pedig hadjáratot rendez a hűtlenné vált rezolúcionista szövetséges társak ellen s kísérletet tesz arra, nem lehetne-e visszarekonstruálni a régi nemzeti pártot, mely sokkal megbízhatóbb gubernementális pártnak bizonyult.

Am valószínű, hogy ezek is csak a folyosó mendemondái közül valók.

Hír szerint a holnapi ülésen Polónyi is felszólal, hogy mint egyik főszereplő nyilatkozzék a rezolúcióról, amelyikre horvát részről hivatkoztak. Ha nyilatkozik, elmondhatja:

— Mea culpa! Mea maxima culpa! Kellott az nekem, kellott az az országnak, hogy ezeket az embereket fölszarvazzam?!

Mi lesz holnap?

A képviselőház holnapi ülését alighanem ismét egy horvát beszéd fogja kitölteni. A vasuti javaslatok feletti vitában ugyanis *Modrusan* Gusztáv horvát képviselő fog felszólalni, ki épp-ugy, mint ma *Budiszavlyevics*, egymaga akarja lefoglalni a javaslatok tanácskozára szánt időt. A horvát képviselők kijelentése szerint ily több

- Ne kártyázzék!!
- Csókoljon meg!!

A férfi felállt s Zsuzsára hajolt, forró lehelletével érintve a remegő asszonyi ajkakat.

— Zsuzsa, csókoljon meg, Zsuzsa!

Az asszony ott vergődött előtte és felvette rá nagy, kérő szeméit.

— Pál, Pál, ha megteszem amit kíván, nem játszik többé?

— Nem többé.

— Szavával fogadja?

— Szavammal fogadom.

Zsuzsa magához vonta és kétségbeesetten, szenvedélyes, forró szerelemmel csókolta a férfi száját.

Mikor az ura hajnalban hazajött, az asszony felült az ágyában és neheztelően mondotta:

— Milyen soká elmaradt. Már virrad?

— Igen édes, bocsáss meg, nézd, kárpótlásul ez a tied — mondta s egy ezresbankót tett a paplanra.

— Kártyapénz — sugta az asszony el-mélázva.

— Az fiam. Tarnóczy Páltól nyertem az éjjel bakban.

— Kitalál? — kérdezte Zsuzsa és fejéhez kapott.

— Tarnóczy Páltól, édes fiam.

Zsuzsa remegő testtel és égő arccal bujt a paplan alá. Szeméből lassan pergett a nehéz könyvek s lelkében komoran, a kasztok gyűlölködésével néztek egymással farkasszemét Péter, a paraszt és Pál, az ur.

órás beszédek nem tartoznak a ritkaságok közé, hiszen ők, az obstrukció tudományában járatos vitézek, az év kezdetén folytatott horvát tartománygyűlési obstrukció alatt *Frank* képviselő a horvát országgyűlésen egyhuzamban 13 órán át beszélt és majd minden napra esett egy-egy szónok, ki öt vagy hat órán át tartotta szóval az országgyűlést. Azzal, hogy most a magyar képviselőházban ily hosszú beszédeket tartanak, még azzal is indokolják, hogy e beszédadattal nincs más céljuk, mint-hogy azt demonstrálják, hogy az ülések meghosszabbítása őket nem érinti. Ők rászavaztak ugyan az ülések meghosszabbítását kimondó indítványra, de zokon veszik, hogy a képviselőház magyar pártjai nem vesznek többé részt a vitában, úgy, hogy egyes egyedül nekik kell az egész tanácskozási időt kitölteniük. Hétfőn dr. *Bauer* Antun egyetemi tanár fog felszólalni, ki beszédének egy részét magyar nyelven fogja elmondani. Dr. *Bauer*, ki a djakovári püspöki székhely egyik jelöltje volt, a múlt évben kezdett tanulni magyarul és már annyi eredményt ért el, hogy már magyar nyelven is megértetheti magát.

Supilló lázadással fenyeget.

Supillóval is beszéltünk, az egyik legfőbb horvátból, aki a hozzá intézett kérdésekre előbb tört magyar nyelven, azután németre fordítva a beszélgetést, miután előbb ő is lezárta azt, hogy tanakodtak volna a Continéntálban s hogy obstrukció volna ez a sok felesleges szóbeszéd, körülbelül ezeket mondta:

— A mi szónokainknak az a céljuk, hogy a maguk álláspontjáról meggyőzzék a többséget s időt engedjenek a magyar politikusoknak és a magyar kormánynak arra, hogy belássák és meggondolják, hogy minő végzetes következményekkel járna az az országra nézve, hogyha a vasutas javaslatokból mostani formájukban törvény lenne. Ez nehéz konzekvenciákat idézne föl Horvátországban s Horvát és Magyarország egymáshoz való viszonyában. A magyar politikusok és a magyar közvélemény a horvát helyzetet ma éppen úgy nem látják tisztán, mint 1848-ban s ezzel könnyen ugyanazt a veszedelmet idézhetik föl, mint amelyik akkor bekövetkezett. A helyzet ma ugyanolyan, mint akkor volt s a mi célunk éppen az, hogy ezeket a súlyos konzekvenciákat elhárítsuk. (Elhárítják pedig úgy, hogy Starcevicsekkel versenyezve sorra járják a horvát községeket s tüzelik a magyar állameszme ellen!)

Tudósítónk itt jönnek látta megkérdezni, mit ért e homályos fenyegetés alatt, amire Supilló így felelt:

Ha a javaslatot mai alakjában fogadjuk el, az embernek a legrosszabbra kell gondolni.

— Forradalomra is?

— Azt nem tudom. Most a kormány ellen küzdünk, de ha a javaslatból törvény lesz, semmiért sem vagyunk felelősek!

(Azért sem felelősek, hogy mesterségesen szítják az izgalmakat, hogy amikor szabad időt engednek nekik a magyar országgyűlésben folytatott nemzetgyűlés, le mennek a horvát vidékekre s ott folytatják a konkolyhintést. Azért sem felelősek, hogy amióta szárnyat növesztett nekik a koalíció jóakaró barátsága izzó gyűlöletté hevítették az addig türethetetlen semleges horvát-magyar viszonyt. És nem felelősek azért sem, hogy mint a magyar törvényhozás tagjai burkolt fenyegetésben új Jellásich-betöréssel, mordályégetéssel fenyegetik meg Magyarországot.)

Tudósítónk ezután megjegyezte, hogy a vasutas törvény — szemben a meglevő állapottal óriási koncessziókat tesz a horvát nyelvnek, tehát még javít a meglevő helyzeten, miért hát ez a hühó, nagy haragos felfordulás? Mire Supilló ur a következő épületes magyarázattal szolgált:

— Tegyük föl, hogy ön elveszi az én kabátomat s azután kijelenti, hogy hajlandó nekem koncessziót tenni és visszaadja a kabátom felét. Tekinthesem-e én ezt koncesszióknak? A mi princípiumunk az és Horvátországban az utolsó falusi jegyzőig és tanítóig mindenki ezért lelkesedik, hogy törvénybe foglalni azt, hogy a magyar nyelvnek Horvátország területén jogai vannak, nem szabad. A magyar korona alatt két nemzet él, az egyik a magyar, a másik a horvát. Jog szerint Horvátországban horvát, Magyarországon magyar az államnyelv.

Mi az ellen tiltakozunk teljes erőnkkel, hogy a tört állapotból törvényes jogot csináljanak.

Amint ebből látható, Supilló ur véglegesen összezavarja az egy állam bizonyos körű autonómiájával felruházott tartománya és két szövetségben élő állam közt levő különbséget.

Ami egyuttal a most folyó obstrukcióban kulmináló horvát nagyzási hóbortot is megmagyarázza.

Milyen egy horvát nemzeti sérelem?

A horvát kormány megtiltotta a tanítóknak, hogy a horvátországi magyar népiskolák olvasókönyvéből a „Nemzeti zászló” című költemény egy versszakát olvashassák.

Ez a versszak Erdélyinek egy gyönyörű verséből való s így kezdődik:

Három színű a nemzeti lobogó

Mind a három becsülettel ragyogó.

Az egyik magyar lap merészkedett megtámadni ezért a hallatlan gazságért a horvát kormányt, amire az „Obzor” így leczkézeti meg ezt a magyar lapot:

A mi információink szerint Erdélyi költemény, mely a harmadik osztály magyar olvasókönyvében a 60. olvasmány a piros-fehér-zöld triolort, mint nemzeti zászlót tünteti fel. Ezt az olvasókönyvet a mi kormányunk részére a Julian-iskola-egyesület készítette a horvátországi magyar iskolák használatára. A mi iskolaiügyi törvényünk értelmében a horvátországi idegen nyelvű iskolákban is ugyanazon tantervet és tankönyveket kell használni, melyek a nyilvános népiskolák részére elő vannak írva. Természetes, hogy a nyilvános horvát népiskolák részére csak olyan tankönyvek írhatók elő, melyek nemcsak a pedagógiai és didaktikai követelményeknek, hanem *Horvátország közjogi állásának is megfelelnek*. Ennélfogva az idegen nyelvű iskolák tankönyveinek nem szabad semmi olyast tartalmazniok, ami ellenkezik Horvátország közjogi állásával. Az alaptörvény 61. §-a és az összes autonóm törvények értelmében *Horvátországban nemzeti zászlónak csak a piros-fehér-kék horvát trikolor tekinthető*. Ebből következik, hogy az idegen nyelvű gyermekok olvasókönyvében Erdélyinek a magyar trikolorról, mint nemzeti zászlóról szóló költeménye éles ellentétben áll az állami alaptörvénnyel és Horvátország többi autonóm törvényeivel, ezért ki kellett küszöbölni. A költemény csak Magyarországon a magyar gyermekekre alkalmazható, de semmiesetre sem alkalmazható Horvátországban. Ennélfogva Rojc osztályfőnök helyesen járt el, midőn már az elmúlt év végén elrendelte, hogy ezt a költeményt kiküszöböljék. Az egylet ezzel a döntéssel meg van elégedve és nem tiltakozott ellene.

Ebben a cikkben ugyanaz a prepotencia és nagyzási hóbort nyilatkozik meg, mint amire már fentebb hivatkoztunk. A horvát féltelenség a magyar nyelvvel a magyar trikolort is számítani akarja a Duna-Dráva közéről, mely szintén magyar föld volt mindaddig, amíg Zvoimir népe át nem csempészte magát a Kulpa folyón.

Kiegyezés — 1917-ig.

A kiegyezés aktái egyelőre lezáródtak, ma azonban, elkésett fecske gyanánt, még is került hozzájuk utólag egy dokumentum. A bécsi Neue Freie Presse ma esti lapja nyilván sugalmazott helyről szerzett információk alapján a következőket írja:

Az osztrák kormány egyáltalán nem huzódik attól, hogy 1917-ig kösse meg a kiegyezést abban az esetben, ha ezt a magyarok kívánják, de azt tartja, hogy nehezebb rövid időre, mint 1917-en tulra szerződést kötni. A rövid lejáratu szerződés létrejövetele nem az elvek, hanem a megegyezés kérdése, de ha a magyar kormány rövidlejáratu szerződést akar kötni, akkor lehetővé kell tennie, hogy ezt az osztrák parlamentben a kormány keresztülvihesse.

Ha ez így van, akkor a kiegyezés esélyei kétségtelenül megjavultak.

Csak az a kérdés, mi ennek a hirtelen támadt nobilitásnak az ára?

Mert az osztrák semmit sem ad ingyen, s ha nem csap be a réven, beigyekszik csapni bennünket a vámon.

Az autonóm vámtarifa.

A kiegyezés — legalább látszólag — javuló sanszai érdekében jelentősebbé teszik az autonóm vámtarifa bizottsági tárgyalásáról érkezett híradást. Eszerint a képviselőház közgazdasági bizottsága csütörtökön, e hónap 20-án délután öt órakor ülést tart, melyen a többi tárgy mellett az önálló autonóm vámtarifáról szóló jelentést fogják ratifikálni.

A tarifáról szóló módosított jelentéssel Laehne Hugó, a bizottság előadója elkészült és ezt a jelentést ma már ki is osztották a bizottság tagjai között.

Uj pontként szerepel a jelentésben az 1905. évi feliratnak ez a passzusa: „A többséget nyert pártok megegyeznek azon törekvésben is, hogy a gazdasági önállóságot a külön vámterülettel és az önálló hitelrendszerrel együtt kellő előkészítés és kellő előfeltételek mellett tényleg életbeléptessék“.

Másik új passzus ez:

„Az előadottakból kiténik, hogy ezen autonóm vámtarifa-javaslat vámpolitikai irányát illetőleg, bár az önálló vámterület jogi állapotában vagyunk, az említett közgazdasági kényszerhelyzetnél fogva, mégis az osztrák-magyar vámterület számára készült és így nemcsak kizárólag Magyarország közgazdasági érdekeit tartja szem előtt, hanem az osztrák közgazdasági érdekeket is. Így a javaslatban aránylag jóval nagyobb védelemben részesül az ipari, mint a mezőgazdasági termelés, ámbar el kell ismernünk, hogy utóbbi is az eddiginél hathatósabb védelemben részesül, mely körülmény magyar közgazdasági szempontból a törvényjavaslat egyik főelőnyét képezi. Megnyugtatónkra szolgál továbbá azon körülmény, hogy a már megkötött főbb kereskedelmi szerződésben magas autonóm ipari védvámok enyhítve lettek és hogy az osztrák ipar mellett hazai iparunk is bizonyos tekintetben vámvédelemre talál.“

És végül szintén új ez a rész: A XXII. cikknek határozatai szabályozzák — figyelemmel az 1899. évi XXX. törvényekre és a már megkötött kereskedelmi szerződések által teremtett helyzetre, — a tarifáról szóló törvény alkalmazását Ausztriával szemben. Ezen határozatok értelmében addig, amíg az idézett törvény értelmében fennálló állapot, illetőleg a viszonyosság Ausztriában változást nem szenved és föltételezve azt, hogy a magyar tarifatorvényben foglalt határozatokkal azonos jogszabályok Ausztriában is érvényben maradnak, az Ausztriával és a megszállott tartományokkal való forgalomra nézve az 1899. évi XXX. törvény cikk határozatai maradnak érvényben. Ugyancsak erre az időre, de legkésőbb a Németországgal kötött pótkereskedelmi szerződés lejártáig a tarifatorvény és a vámtarifa minden módosítása ahhoz a föltételhez van kötve, hogy Ausztria ugyanily módon módosítást visz keresztül. Ezen időhatár megállapítása által elég van téve azon már régebben megállapított közgazdasági elvnek, hogy összes kereskedelmi szerződéseink és viszonylataink egyszerre járjanak le és kerüljenek rendezés alá.“

A közgazdasági bizottság csütörtöki ülésének különben a tarifajelentésen kívül még igen sok tárgya van, ezek között az Oroszországgal, Belgiummal, Olaszországgal, Aethiopiával kötött kereskedelmi szerződésről, a Németországgal kötött pótkereskedelmi szerződésről, az Olaszországgal és Németországgal kötött állategészségügyi egyezményről, az Olaszországgal az ingó és ingatlan szerzésére vonatkozólag kötött egyezményről, a határszéli városok vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényjavaslatok.

Budapest, június 14.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a vasutas-javaslat tárgyalását. A horvátok egy szónokot állítanak megint, valószínűnek mondják, hogy holnap Polónyi Géza is beszél, mert reflektálni akar Supiló Ferencz fejtegetésére a fiúmei rezolúció dolgában. Valószínű, hogy holnap terjesztik a Ház elé a képviselőház tisztviselőinek és alkalmazottainak szolgálati pragmatikájáról szóló gazdasági bizottsági jelentést is.

A függetlenségi pártkörből. A függetlenségi és 48-as pártkör Erzsébet-köruti helyiségét ma este nagyszámban keresték fel a pártkör tagjai. Megjelentek a pártkörben egyebek között Günther Antal igazságügyminiszter, Tóth János államtitkár és Leszkay Gyula háznagy is.

Az igazságügyi bizottság előadói. A képviselőház egyik bizottsági termében ma délelőtt tartotta ülését az igazságügyi bizottság Holló Lajos elnöke alatt. A bizottság a választási bíráskodásról szóló törvény előadójává Szász Zsombort választotta meg. A törvényjavaslat tárgyalását e hó 13-án, kedden délután 5 órakor kezdi meg a bizottság. — A bizottság, tekintettel arra, hogy a vasutas-javaslatok tárgyalása igen hosszúra huzódik, Csizmazia Endre és Nyáry Béla személyében helyettes előadókat választott a törvényjavaslatához.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 14.

Csak tulzással lehet azt állítani, hogy ma a magyar képviselőház tárgyal. Inkább azt lehetne mondani, hogy a magyar képviselőházban horvát ügyeket horvát nyelven tárgyalnak. Mindjárt az ülés elején arról volt szó, hogy annyira megszapordott a horvát beszéd, hogy a horvát gyorsírók már nem győzik a munkát. Ujakat kell hozatni és ez pénzbe kerül. Adjon tehát pénzt a képviselőház. Boszankodva adta meg a kívánt pénzt a képviselőház. Aztán Sztérényi József mentegődött a horvátok előtt. Aztán Budiszavlyevics Bude horvát képviselő beszélt horvát nyelven négy óra hosszáig. A vasutas-törvényeket bírálta horvát szempontból. Persze ebből a szempontból igen rossznak találta a javaslatokat.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Just Gyula.

Jegyzők: Ráth Endre és Raisz Aladár.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Hammersberg László előadó: Bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a török bevételi értékvámok felemeléséhez való hozzájárulásról, továbbá az állami vasgyárak beruházási költségének fedezéséről szóló törvényjavaslatok tárgyában s kéri a Házat, hogy ezeket az osztályok mellőzésével tűzzék napirendre.

A Ház ilyen értelemben határoz.

Okolicsányi László előadó: Bemutatja az állandó igazoló-bizottság jelentését Ivánka Imre és Beniczky Árpád megválasztása tárgyában s kéri a Házat, hogy nevezett képviselőket a kérvényezésre szokásos 30 nap fentartásával végleg igazolt képviselőknél jelentse ki.

A Ház így határoz s nevezett képviselőket a IX. osztályba sorolja.

Sok a horvát munka.

Az elnök: Jelenti, hogy a gyorsíróda munkareje a megszapordott munka elvégzésére kevés. Kéri, hogy a létszámot ismét megnövelhesse két gyorsíróval és két gépirónóval.

Hédervári Lehel: Hozzájárul az elnök előterjesztéséhez, de azt óhajtaná, hogy a Ház csak addig fűddje a horvát beszédek okozta költségnövekedést, a míg a horvátok akciója méltányos és normális mederben halad.

Popevics Dusán: Visszautasítja Hédervári megokoiatlan kijelentését, mert a horvát képviselőknél törvényben gyökerező joguk saját nyelvüknek a magyar parlamentben való használata, amint egyébként helytelen dolog, hogy a magyar képviselők a horvátok rovására mindig az osztrák nemzetiségek parlamenti képviseletét idézik.

Kovács Ernő: Azt szeretné, hogy a horvát képviselők közül legalább azok magyarul beszéljenek, akik értik és tudják a mi nyelvünket.

Az elnök: Figyelmezteti Kovács Ernőt, hogy ily értelmű tanácsokat nem adhat a horvátoknak, mert azok csak törvényes jogukkal élnek, amikor horvátul szónokolnak a Házban.

Ezek után az elnök előterjesztését megszavazták.

Az államtitkár védekezik.

Sztérényi József kereskedelmi államtitkár: A vita során őt azzal támadta meg Surmin György, hogy a javaslatok előterjesztése és szétosztása közben inkorrektet követett el. Megállapítja, hogy a kormány a javaslatok kinyomatásához és szétosztásához semmi köze sincs, ez a Háznak belső ügye, amelyben a kormány nem intézkedhetik. Mikor a javaslatot beterveztették, százötven példányt bocsátottak az iroda rendelkezésére, a horvát képviselők akkor itt voltak, s ha érdeklődtek volna a javaslat iránt, azt nyomban megszerezhették volna. A támadás tehát megokolatlan, személye ellen irányuló durva inzultusnak kell tekintenie. Megjegyzé még azt is, hogy a horvát miniszter kérésére, neki tíz horvát példányt is rendelkezésére bocsátottak, a mit a horvát miniszter különös szíveséggel a horvát képviselők között szétosztott. Ezeket tartotta szükségesnek egyéni integritásának megvédése céljából elmondani s az ellene irányított sértést a leghatározottabban visszautasítja. (Helyeslés.)

Surmin György (horvát képviselő): Szót kérek. Majd horvátul folytatja, hogy ő Sztérényit egyéni szempontból bántani nem akarta, bár támadásának volt alapja. Ezután részletesen fejtegeti a maga fölfogását, az elnök többszörös figyelmeztése után is polemizál, mire az elnök Surmintól a szót megvonja. (Helyeslés.)

Horvát obstrukció.

Budiszavlyevics Bude (horvátul): A törvényjavaslat nemcsak a horvátokat sérti, hanem a szerbeket is, ő is mint szerb ember emeli fel szavát a horvát nyelv jogaiért. Polemizál Vázsonyival, csodálkozik, hogy mint demokrata nem fogja pártját az elnyomottaknak, pedig ez kötelessége lelt volna. Csodálkozik, hogy e törvényjavaslat olyan emberek részéről jön, akik saját nemzetük jogainak védelmére nemrég oly bátran szálltak síkra. E törvényjavaslat szelleme egészen reakcionárius, mint általában az utóbbi időben hozott törvények. (Élénk helyeslés a horvátok részéről.) Összehasonlítást tesz a gazdasági cseléd-törvény és a vasuti törvényjavaslat közt.

Az elnök: Figyelmezteti, hogy a tárgyhöz tartsa magát.

Budiszavlyevics Bude: Áttér magára a törvényjavaslatra és egyes szakaszait kritizálja. Tizenkét órakor szünetet kér.

Szünet után.

Budiszavlyevics Bude folytatja beszédét s a javaslat egyes szakaszainak kritizálását a horvát képviselők viharos tetszése és közbeszólásai mellett.

Az elnök: Figyelmezteti Supiló és Pribicsevics képviselőket, hogy ne zavarják a szónokot.

Budiszavlyevics Bude tovább beszél.

Az elnök: Negyed keltőkor öt percz szünetet ad.

Szünet után.

Budiszavlyevics Bude: Közjogi szempontból foglalalkozik a javaslattal, bizonyítja, hogy az sérti a kiegyezési törvényt. Csodálja, hogy épp e kormány terjeszti be a törvényjavaslatot. Ezzel az összes horvát-szerb népet elidegenítik maguktól. Erre pedig a magyaroknak semmi szükségük sincs. Azoknak ellenkezőleg mindent el kellene követniök, hogy e nemzetet megnyerjék. Reméli, hogy ezt még a magyarok végre is be fogják látni. (Élénk helyeslés és taps a horvátok részéről.)

Az elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy közeledjék a tárgyhöz.

Hellebronth Géza: Tako je! Tako je!

Az elnök: Figyelmezteti Hellebronthot, hogy a házszabályok értelmében csak a horvát képviselők beszélhetnek horvát nyelven.

Budiszavlyevics Bude: Az ilyen politika csakis a germán előnyomulásnak használ, az ily politika ellenkezik Kossuth Lajos hagyományával is. (Viharos helyeslés a horvátok részéről.) Eljen Kossuth Lajos! Sajnálja, hogy a magyarok mindinkább eltérnek Kossuth Lajos politikájától. Magyarország és a horvát-szerb nép egymásra vannak utalva, a köztük való egyetértést ápolni kellene, nem pedig ily törvényjavaslatokkal a viszály magvát elhínteni. A szónok fél 3 óra felé mindig nagy pauzát tart.

Az elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy folytassa beszédét, különben a következő szónokot hívja fel.

Budiszavlyevics Bude tovább olvas egy szerb lapból s beszédét háromnegyed 3 óra után egy határozati javaslat benyújtásával fejezi be, amelyben a pragmatika-javaslatot visszaadni kéri a kormánynak, hogy a horvátokra sérelmes pontokat hagyja ki s úgy terjeszse újból a Ház elé a javaslatot. (Taps a horvátoknál és zívó-kiáltások.)

Az elnök: Megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s az ülést három órakor berekeszti.

A t. Házból.

I. Magyarszki fizessd ki!

A magyar gavallér könnyelmű szokott lenni, amikor abban van a virtus, hogy ő urnak látszódjék. Az ur dobálja a pénzt kocsinak, cigánynak, pinczérnek, hadd emlegessék, hogy ki mulatott. A nagy borralaló leginkább a magyarokra nézve ismertető jel az uri jelleg megállapításánál. A horvátok is eme tulajdonságánál fogták meg a magyar államot, amikor mind több és több pénzt követeltek. A magyar állam a kiegyezés óta egyre növekvő mértékben pénzeli Horvátországot s az odaküldött milliók évenként szaporodnak, holott a magyarság egyre fogy. Bolond magyar — vélekednek a bölcsek horvátok — segít minket a maga pénzével, hogy őt pusztítsuk. Mert viszont Magyarországon eképpen érveltek:

— Adunk a horvátoknak borralalót, mivel hogy a borralalóval legvilágosabban bizonyítjuk, hogy tőlünk függnek, hogy ők a mi alattvalóink.

Ilyen volt a politika nagyban és ilyené vált kicsinyben és minden részletében.

Ime: a mostani horvát obstrukció. A horvát képviselők összegyülekeztek Budapestre, hogy obstrukciót rendezzenek egy törvényjavaslat ellen, amelyet a magyar államiság érdekében alkottak. A horvátok azt mondták, hogy ezt az obstrukciót horvátul csinálják, minthogy nekik joguk van a magyar országgyűlésen horvátul beszélni. Régebben magyarul beszéltek, mert azt tartották, hogy horvátul beszélni szabad ugyan, de nem illik. Most azonban e kérdésnél is a magyarok gavallérságára apelláltak. Hogyha már minden jóval ellátják a horvátokat, hát ők viszonzni akarják, horvátul fogják előadni gyűlöletük kifejezését, elszakadási vágyukat, a kifosztás politikáját.

— Az jobb lesz nektek, — szóltak — ha horvátul beszélünk, legalább nem megy hire köztetek, hogy mit mondunk.

De amikor arra került a sor, hogy beszéljenek, hát horvát gyorsírókat és horvát irodát követeltek.

A könnyelmű gavallér magyar, a képviselőház megszavazta nekik e kellekeket ok nélkül, törvény nélkül. Megszavazta az ugynevezett logika alapján, hogy ha beszélniök szabad, akkor a beszédeket jegyezni és sokszorosítani is kell. Ha pedig horvátul beszélnek, akkor horvátul kell jegyezni és sokszorosítani. Továbbá mert horvátul gyorsítani a horvátok tudnak, gépirást is a horvátok tudnak, tőlük kell hozatni e szükséges kellekeket Horvátországból, Zágrábból.

Igy változott át fokozatosan a magyar képviselőház horvát országgyűléssé. Ruit alta a culmine Trója.

Ma aztán Justh Gyula, a képviselőház elnöke tudatta az összegyűlt honatyákkal, hogy a horvát czéczó, a könnyelműségből engedélyezett mulatság pénzbe kerül és pedig igen csinos summába kerül. Naponta úgy 236 koronába kerül, hogy a horvátok itt a magunk házában szidhatnak bennünket és hogy mi megfelelő módon undorodhatunk. Fizetni kell a gyorsírókat, a gépirókisasszonyokat és még többet is kell költeni, mert több gyorsíróra és több gépirókisasszonyra van szükség. Tehát tessék fizetni! Ha tíz napig tart, tessék fizetni 2560 koronát, ha száz napig 25.600 koronát és egyáltalában tessék fizetni a koronák őrült ezreit állandóan. Mert hogy ha meg van a gyakorlat, következni fog a többi. A horvát gyorsírókat és gépirónöket véglegesíteni

kell. Hisz amikor ezután ülésük lesznek, mindig akad legalább egy horvát, aki horvátul beszél, csak hogy azok az alkalmazottak keresethez jussanak.

Mit szól ehhez a t. Ház? Vitatkoznak egy kicsit miatta. Mondja-e valaki, hogy a legörültebb gazdálkodás lenne, ha valaki pénzt költené arra, hogy a vetését elpusztítsák? Már pedig ez így van és nincs másképp. Tessék csak vitatkozni, mert mindjárt kitűnik, hogy a horvátok nem 256 koronába kerülnek naponta, hanem 512 koronába, tehát 5120 koronába tíz napra és 51,200 koronába száz napra.

— Ausztriában egy krajczárba se kerül semmiféle idegen náció — mondják — mert az osztrák Reichsrathban csak annyit jegyeznek fel, hogy ki beszél, de nem tartanak külön apparátust a szónoklatok megörökítésére.

— Oh — felelik — de hát azok komisz osztrákok, ti ellenben magyar urak vagytok és gavallérok.

— Ti mulattok, ti fizessetek — vélik a kurucok.

— Pardon, pardon — válaszolják a horvátok — ti vagytok a házigazdák, titeket illet a fizetség!

(Emlékeznek arra a budapesti soireéra, ahol a vendégek összegették a drága perzsa-szőnyegeket, berondították a függönyöket s a kár nem a vendégekre, hanem a házigazdára hármlott.)

— Ugy van! — hagyták helyben végre a bus magyarok — mi vagyunk az urak, mi fizetünk. És elvégre is, bánja a fene, nem a mi zsebünkben fizetjük. Csak az ország pénze ez, csak olyan, mint amikor a darabontokat fizetjük, pedig azok is károkat okoztak nekünk.

— Magyarszki, fizessd ki! — hallatszik a horvát jelszó.

És megszavazták, hogy tessék csak fizetni. A horvátok aztán elégedetten dörzsölték a kezüket:

— Helyben vagyunk már! Pénz áll a házhoz. Ha fizetik ezeket, fizetni fogják a többi is. Holnap dupla lakbért fogunk követelni és külön napi díjat minden napra, amit mint horvát képviselők itt töltünk. Követelni fogjuk, mindegyikünk mellé adjanak egy külön horvát szolgát. Rendezzenek be egy horvát postát. Egy horvát távirtdát, horvát lifet. Horvát büffet legyen, horvát trafikos kisasszony is legyen. Horvát pinczér a büffetben, horvát bor a flaskóban. Legyen külön horvát társalgóterem és külön horvát olvasó-terem az összes horvát lapokkal.

— És mibe kerül ez?

— Az a magyarok gondja, hogy mibe kerül. Minél többbe kerül, annál jobb nekik, azért urak, hogy fizessenek, és minél többet fizetnek, annál nagyobburak.

* * *

II. Ez már beszéd!

Budiszavlyevics Bude. Ezt a nevet meg kell jegyezni, mert eddigelé Budiszavlyevics Bude érte el a legnagyobb rekordot; ő mondta az első, igazi, legbizonyosabb és legjellegzetesebb obstrukciós beszédet.

Előbb Szerényi József államtitkárnak volt eligazítani valója Surmin Györggyel, aki valótlanságot mondott, midőn azt állította, hogy a horvátok nem juthattak kellő számú vasúti javaslatokhoz.

De még tizenegy óra sem volt, amidőn felállott ezen Budiszavlyevics Bude, hogy elmondja a beigért obstrukciós beszédet. Jól megtermett, hizott, erős alaku ember, duzzadt arcczal és óriási markokkal. A horvátok közt nevezetesség gyanánt említették, mint aki Zágrábban is hosszújártat beszélt s amikor ő el-

kezd beszélni, hát a többiek elmehetnek sétálni. (Ott meg is teszik, de itt bent maradnak és melléje telepednek, hogy támogassák.) Ezenkívül nevezetes arról is, hogy ha egyedül van, megiszik maga egy hordó sört. Ha többed magával van, akkor esetleg több hordó sört is megiszik.

Beszédeihez sok hirlapra, kalendáriumra, gazdasági és kereskedelmi árjegyzékekre, rőpiratokra, prospektusokra, lexikonokra, történelemre, botanikára, földrajzra és kiállítási katalógusokra van szüksége. Ezekből idézni szokott mindaddig, amíg vagy a hallgatók merednek meg, vagy ő mered meg, avagy úgy a hallgatók mint ő kölcsönösen megmerednek. Ilyenkor aztán le szokta huzni a csizmáját, bevégzi a beszédet és képviselőtársainak visszaad nedvesen husz usque harmincz zsebkenőt. Ugyanis a zseniális férfit beszéd közben rendkívüli módon izzad s a saját egy zsebkenője öt perc alatt használhatlanná válik, mire képviselőtársai sorra átadják neki a maguk zsebkenőjét, amelyeket a végén ő pontosan mindenkinek visszaad.

Budiszavlyevics tehát beszélt, szónokolt az égről, a földről, a csillagokról. Ugy tetszik csodálkozott azon, hogy a képviselőház ülés-terében nem respektálják kellőképpen a horvátokat s még annyit sem tettek, hogy megszerezték volna Jellasits arczképét és kifüggesztették volna az elnöki emelvényre.

— Samo polaco! (Csak lassan!) — mondják neki a mellette ülők. — Ne siess úgy, te fenevad, ne rohanj te bivaly, mert délután háromnegyed három óráig kell beszélned.

— Elég lassan beszélek — feleli ő — csak bizzatok rám.

Rakovszky Istvánnak jutott a szerencse, hogy ezt a kiváló beszédet végig elnökölje. Szorgalmasan reczitáltatta magának a tolmácscsal, a ki a balfülebe sugott, hogy mit mond a nevezetes horvát és időnként rácsenget, hogy ne olvasson olyan idézeteket, melyek a tárgygyal nem függenek össze, mint például a kertészeti és fizikai könyvekből vett citátumok.

Egy-egy magyar képviselő felmegy folyosói híreket vinni Rakovszkynak.

— A jobboldalomhoz jöjjetek — szól nekik Rakovszky — mert a balfülemmel csak horvátul hallok.

Budiszavlyevics győzi a dolgot. Egy-egy mondatot, a mit a saját esztől mond, kétszer-háromszor megismétel, külön minden szót is kétszer mond és így minimális készlettel egyik negyed órát a másik után tolja.

— Istino! Dobro! Tako je! — erősítik kollegái.

Tizenkét óra után szünetet kérnek neki, de az elnök nem hallgat rájuk, mindaddig, a míg ő maga nem mondja és pedig magyarul: — Szünet kérek.

(Egy-et-et megspórol, de a szünetben már van egy et, gondolja etet sok lesz.)

Az elnök igen keskenyen mérte neki a szünetet, de annyira sem volt szüksége, beszélt a boldogtalan fáradhatatlanul tovább.

Délután félhárom órakor azt lehetett hinni, hogy kimerült, hogy vége van, hogy letört. Csurgott róla a víz, már az összes horvát képviselők zsebkenőit elhasználta, nagyon lehevadt, lihegett, levegő után kapkodott, vizet ivott, a szemei kidülledtek, az ajka fehér lett, a karzatán egy hölgy sikoltott: „Jajj! Mindjárt megüti a guta!”

— Halljuk! Halljuk! — kiáltották a magyarok — Gyerünk csak azzal a horvát beszéddel. Ha nem tudja folytatni, más következik.

Budiszavlyevics azonban rátekintvén kétségbeesett társaira, magához tért és új könyveket és lapokat keresett ki, amelyekből olvasson.

Az olvasást csak ezzel szakította meg: „Gospodi!” (Uraim!)

A magyar részen ott ült az első sorban gospode Wekerle és köréje gyültek gospode Laehne, gospode Ráth Endre, gospode Hódy Gyula, gospode Burgyán Aladár, gospode Horváth József, hogy a miniszterelnököt mulattassák, míg a második sorban gospode Szerényi beszélgetett a melléje telepedőkkel.

Amikor Budiszavlyevics nagy kinban volt, hogy még miből cizáljon, gospode Ráth Endre a t. Ház asztaláról felemelt egy óriási törvénykönyvet és odavitte a szónokhoz, letette eléje, mondván:

— Ebből is olvass!

— Witzmacher! — szolt Ráth felé egy horvát.

— Németül nem szabad az uraknak beszélni — csengetett rá Rakovszky — ezért rendreutasítom.

Rettentő lassan multak a perczek, Budiszavlyevics kinosan nézte az óramutatót, mely nehezen akart a háromnegyedig eljutni.

Amikor aztán nagynehezen elvergődött odáig, a horvátok fellélegzettek:

— Most már elég!

Most már a következő hónapra halaszthatja a felszólalását.

De mi történt? Budiszavlyevics egyszerre élénkebb lett és folytatta a beszédet, az idézeteket, folytatta, folytatta.

— Ejnye, azt a ragyogóját! Ez beléjött a beszédbe s ez most már el sem hallgat estig.

Már három óra felé járt a manús. Nézték, hogy mi baja van a derék Budiszavlyevicsnek. Hát biz az megmeredt. A lábai megszibadtak, nem tudott leülni, tehát kinjában tovább beszélt.

Erre aztán (— most már pont három óra volt —) az egyik horvát a pad alá bujt és lehuzta a szónok csizmáját, minék következtében Budiszavlyevics végre leült.

Nagyon megéltjezték. Holnap egy másik hasonlóan hosszujárta horvát fog következni hasonló beszéddel.

Ők elmentek és megfelelő hordó-sörök mellett ünnepelték Budiszavlyevicset, a nagyot...

Tehetik, a magyarszki fizetik.

Budapesti, június 14.

Interpellációk. A képviselőház holnapi ülésére Pető Sándor interpellációt jegyzett be a belügy-miniszterhez a munkásszervezetek felosztása tárgyában. — Laehne Hugó képviselő is bejegyzett egy interpellációt a kivándorlásra vonatkozólag, az interpellációt azonban később törölte, miután a kivándorlás kérdésében ugys külön indítványt terjesztettek a Ház elé. Holnap fog egyébként a képviselőházban az alkotmányos éra helyreállítása óta az első horvát nyelvű interpelláció előtrjesztetni. Surmin György képviselő ugyanis interpellálni fogja a kereskedelemügyi és pénzügyi minisztereket azon rendelet miatt, melyben a Horvátország területén lévő közös hivatalok tisztviselőinek megtiltották, hogy egyesületeket alapítsanak, ami az alkotmánynyal és az egyesületi jog szabadságával össze nem egyeztethető. Surmin ezen interpellációját horvát nyelven fogja indokolni, az interpellációt magát horvát és magyar nyelven előtrjesztetni.

A képviselőház körvényi bizottsága Hirabovszky Guidó elnöklésével ma délután 4 óraker ülést tartott, amelyen Moskovitz Iván előadásában körülbelül 100 körvényt intézett el. A kormány képviselőjében az ülésen Balogh Vilmos földmívelés-

ügyi államtitkár vett részt. A körvények között volt Zenta város felirata, amelyben törvényhatósági joggal való felruházását kérte. A bizottság ezt a körvényt a Ház közigazgatási bizottságához utalta. Somogy vármegye az egy-gyermekrendszer terjedése ellen országos gyermekvédelmi alap létesítésére; Arad város az egységes magyar iparvédelemre; Arad város az egységes magyar iparvédelemre; a községi és körjegyzők országos egylete az állami gyermekvédelemnek a 18 éves korig való kiterjesztését kívánja. A bizottság e körvényeket pártolással terjeszti a Ház elé. Trencsén, Vas és Bekés vármegyék kérik, hogy a törvényhozás és a kormány létesítsen megfelelő közigazgatási intézkedéseket, különösen, hogy mód nyujtassék még a teljesen vagyontalan földmivelőknek is arra, hogy ingatlanhoz, vagy ingatlan bérelthez jussanak; hogy a közigazgatás és igazságszolgáltatás gyorsá és olcsóvá, gyakorlativá és lehetőleg ingyenesé tétessék és a kisvagyonu vagy vagyontalan gazdasági existenciák megfelelő védelemben és támogatásban részesüljenek. A bizottság e körvényeket figyelembevétel végett és illetőleg pártolón, sürgős természetűeknek különös hangoztatásával terjeszti a Ház elé.

Külföldi államokkal kötött szerződések. A Bud. Tud. értesítése szerint a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések és egyezmények még az ülésszak bezárása előtt parlamentári elintéztést fognak nyerni.

Az alkotmánypárt vaesorái. Az országgyűlési alkotmánypárt a városligetben Kovácsnál tartott tegnapi pártvacsorájának szép sikere után elhatározta, hogy a parlamentári szünet bekövetkeztéig minden esütörtökön ugyanott tartja meg pártvacsoráját.

Törvényjavaslat a tisztességtelen verseny ellen. A kereskedelmi miniszter a tisztességtelen verseny ellen való védekezésről tudvalevőleg törvényjavaslatot dolgozott ki, a melynek megvitatására anketet hívott össze. Ezt az anketet, amely eredetileg holnapra, szombatra volt összehiva, hétfőre halasztotta a miniszter. A szaktanácskozmány e szerint e hó 17-én, hétfőn délután 5 óraker kezdődik a kereskedelmi minisztériumban.

Igazolt vitás mandátum. A képviselőház hatodik bíráló bizottsága ülést tartott ma délnben Holló Lajos elnöklésével; az előadói tisztet Nyáry Béla töltötte be. Popovics István mandátumáról volt szó, amely ellen a panaszt visszavonták a minap. A bizottság a mandátumot igazolta és a vizsgálati költségben a panaszosokat indítványozta marasztalni.

Új osztrák főrendek. Prágából érkező hírt szerint dr. Eppinger, a csehországi német haladópart vezérét az urakhaza tagjává fogják kinevezni. Kivüle még báró Ludwigstorff, a volt német nagybirtokosok klubjának elnöke és gróf Podowszky galicziai helytartó nyerne meghívást az urakházába.

Képviselőválasztás a kőhalmi kerületben. Fildner Ferencz volt országgyűlési képviselő elhunytával megüresedett kőhalmi választókerületben Eitel Adolf Vikort választották meg országgyűlési képviselővé alkotmánypárti programmal.

Székhely küldöttség Budapesten. Holnap reggel nagy székhely küldöttség érkezik Budapestre Orbán báró és Belegy Pál lapszerkesztő vezetésével. A küldöttségben képviselve vannak az összes erdélyrészi birtokosok. A küldöttséget holnap a székhelyföldi választókerületek országgyűlési képviselői Kossuth Ferencz kereskedelemügyi és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elé vezetik s mindkét miniszteről az erdélynek mielőbbi rendezését fogják kérni.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Főtűs-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 700. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

KÜLFÖLD.

Az osztrák politikai helyzet. A Prágában megjelenő „Narodni Politika“ bécsi tudósítója jelenti, hogy a cseh képviselők Zacek, a Reichsrath volt alelnökének szalonjában közös értekezletre gyültek össze, hogy a cseh pártoknak egy közös klubba való egyesítéséről tanácskozzanak. A klub hivatalos neve ez lesz: Cseh klub a Reichsrathban. Mazaryk tanár, a cseh realisták vezére, egy hírlapiró előtt kijelentette, hogy az ő nézete szerint bajos dolog lesz a klerikálisokkal együtt működni és így ő a közös klubnak nem jósol hosszú életet.

A hágai békekonzferencia. 1899 májusában volt Hágában az első békekonzferencia s holnap, nyolcz év után, nyitják meg ugyanott a másodikat. Akkor mindössze huszonhat állam képviseltette magát a konzferencián, ma negyvenhét s összesen kétszáz delegátus érkezett Hágába. Az a nemzetközi békepalota, amelynek költségeit Carnegie vállalta magára s amelynek az lett volna a hivatala, hogy a békekonzferenciáknak helyet adjon, még nem épült föl, de az a palota, amelyben az 1899. évi konzferencia ülésezett, ma szűk lett volna. Már a mult konzferencián is alig fértek el nagytermében a delegátusok s azért a gyönyörű Maurits-hist, a világnak ezt az egyik legnagyobb képtárát becsátotta a holland kormány a konzferencia rendelkezésére. Az egyes államokat a következő diplomaták képviselik a konzferencián:

Ausztria-Magyarország: Mérey Kajetán nagykövet, báró Macchio Károly rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Lammasch Tamás tanár, udvari tanácsos, Haus Antal ellentengernagy, báró Giesl Vladimir vezérőrnagy, lovag Weil Ottó udvari tanácsos és Szilas Gyula követségi tanácsos;
Anglia: Sir Edward Fry, sir Ernest Satow, lord Reay és sir Henry Howard;

Argentína: Roque Saenz Pena, Carlot Rodriguez, Luis Maria Drags;

Belgium: Van den Heuvel volt igazságügy-miniszter, báró Guillaumé korábbi nagykövet és Beernaert állam-miniszter;

Brazília: Nabucs de Aranyo, Ruy Barbarosa és Eduardo Liaboa;

Bulgária: Nikolajev tábornok, lovassági felügyelő, Karandsulov, a semmitűző ügyésze és Dimitrijejev tengerészkapitány;

Kolumbia: Holquin tábornok, Col pénzügy-miniszteri kiküldött, Vargas tábornok és Perez író;

Dánia: Brun követ, von Wedel miniszteri titkár, Zahle követségi titkár és Scheller ellentengernagy;

Egyesült-Államok: Choate József nagykövet, Porter Horaco tábornok, Jayre Hill Dávid követ, Rose-Arkansas M. M. bíró, Davis György J. hadosztálytábornok, Sperry tengernagy, Buchanan Vilmos J., Hale Chandler, Brown-Scott James és Butler Charles Henry;

Franciaország: Bourgeois Leon, Décrails, báró d'Estournelles de Constant, és Renault Louis;

Görögország: Streit tanár;

Japán: Tsuzuki márkí;

Kína: Lu-Tsiang hágai követ és Foster John W. volt amerikai követ;

Németbirodalom: Báró Marschall von Biberstein nagykövet, Zorn tanár, titkos tanácsos és Gündel Erich vezérkari vezérőrnagy;

Norvégia: Hagerup követ;

Olaszország: Gróf Torinelli nagykövet, Fusinato volt miniszter és Pompili másodállamtitkár;

Oroszország: Nelidov nagykövet, Csarikov nagykövet és Martens államtanácsos;

Románia: Dr. Beldimann;

Szövetség: Triana Perez és Matheu Pedro F. ügyvivők;

Spanyolország: de Villa Morutia nagykövet, Rica José követ és Maura Gábor képviselő;

Svédország: Hammarskjöld követ, Hedengoen ezredes és Klent kapitány;

Szerbia: Gruics Száva;

Törökország: Turkhan pasa, Hakki bej és Pertev pasa, tábornok.

A konzferencia előreláthatólag sokáig fog tartani. De egy beavatott szerint nem azért, mintha nehézségektől tartanának, hanem azért, mert pozitív eredményeket akarnak elérni. Hogy nyilvánosak iesznek-e az ülések, vagy sem, azt még nem határozták el s Oroszország határozottan a nyilvánosság ellen van. Valószínű azonban, hogy kompromisszum lesz s ennek az lesz a következménye, hogy öt-hat nyilvános ülés is lesz. Ez annyit jelent, hogy a határozatokat csak a zárt

bizottsági üléseken fogják hozni, ott folynak majd a tanácskozások is s a nyilvános ülések csak formális ülések lesznek. A „Petit Parisien“ jelentése szerint Oroszország, tekintve, hogy a hági konferencia elnökévé Nelidov orosz nagykövet van kiszemelve, a felszerelések korlátozásának, valamint a magánvagyon védelmének kérdéseiben a konferencián nem fog kezdeményező javaslatokat tenni. Ellenben javaslatokat fognak beterjeszteni, amelyek bizonyos esetekben kötelezővé teszik a döntőbírók ítéletét és amelyek a nemzetközi vizályok esetén kiküldendő vizsgálóbizottságok feladatait körvonalazzák. Ennek daczára a leszerelés kérdése valószínűleg hamar szőnyegre kerül, mert nem akarják, hogy ez a Damokles-kard a konferencia végéig a fejtük felett lebegjen. — Az kétségtelen, hogy a leszerelés kérdése miatt a hatalmak nem fognak hajba kapni. Az egyik nagyhatalom képviselője azt mondta a N. W. T. tudósítójának, hogy a választott bíróságok kérdésében nevezetes eredmények lesznek. A genfi konvenció elismerése s a szárazföldi háboru tekintetében is javul majd a helyzet, mert az orosz-japán háboru ebben a tekintetben sok tanulsággal szolgált, de a tengeri hadjáratok tekintetében nem szabad vérmes reményeket táplálni. A brit delegátusok tegnap utaztak el Hágába. Az egyik katonai szakértő, Yarde-Buller ezredes, elutazása előtt a Daily Mail tudósítójának ezt mondta: Biztosan remélem, hogy a konferencia megint egy lépéssel közelebb fog bennünket hozni az általános békehez. Ezt mondom annak ellenére, hogy katona vagyok. A delegáció többi tagja megtagadott minden nyilatkozatot.

A Vörös-Kereszt-Egyesület nemzetközi kongresszusa.

A Vörös-Kereszt Egyesület londoni konferenciájának mai ülésén Ador elnök felolvasta Nagao-Ariganak, a japán Vörös-Kereszt Egyesület állandó bizottsága tagjának levelét, amelyben meghívja a konferenciát, hogy jövő üléseit 1912-ben Tokióban tartsa, felajánlva a külföldi delegátusoknak Japán vendéglátását. A napirend első pontja volt: a nők szerepe háboru esetén a kórházakban. Prion tábornok (Franciaország) azt indítványozza, hogy a konferencia adjon kifejezést azon reménynek, hogy minden állam minden erejével azon lesz, hogy a népet meggyőzze annak szükségességéről, hogy a nők háboru esetén a tábori kórházakban az ápolói szerepet töltsék be. Fordítsanak gondot arra is, hogy a szolgálatukat felajánlott nők alapos kiképzést nyerjenek, amely vállalt kötelességeik teljesítésére képesekké teszi őket. A konferencia csodálkozásának ad kifejezést azon önfeláldozó szolgálatokért, amelyeket az orosz-japán háboru idején a japán ápolónők teljesítettek. Renauld tanár (Franciaország) azt indítványozza, hogy a tengerészeti hatóságok és a Vörös-Kereszt Egyesület között összeköttetés létesítsék, hogy az utóbbi módokat és utakat találjon a tengeri háboru alatt sebesültek ápolására és gondozására. Makins (Angolország) a kórházhajó sulyos kérdése tárgyában ad jelentést, Nagao-Ariga pedig a japán Vörös-Kereszt Egyesületnek az orosz-japán háboru alatt kifejtett tevékenységéről számol be. Az orosz Vörös-Kereszt Egyesület tevékenységéről szóló jelentést olvasták fel ezután. Perousse indítványára a konferencia azon reményének ad kifejezést, hogy a Vörös-Kereszt Egyesület összes fiókegyesületei a szállító eszközök javításának kérdésére fogják fordítani figyelmüket. Petersen (Dánia) a Vörös-Kereszt Egyesület által létesítendő raktárra és az ezek közötti összeköttetésre vonatkozó jelentést olvassa fel. A delegátusok ma délután külön vonaton Windsor Castleba utaznak a király meghívására. Este a lordmajor a konferencia tagjainak tiszteletére lakomát ad a Mansion Houseban.

A дума feloszlátása. Ma a változatosság kedvéért ismét olyan hírek érkeznek, hogy a csár a dumát minden ellenkező híresztelés daczára is fel fogja oszlatni. A „Figaro“ pétervári tudósítója ugyanis azt jelenti, hogy a birodalmi дума feloszlátása nemcsak közeli, hanem közvetlenül közelebbi lévő esemény. A csár elhatározta magát erre a rendszabályra, amely előtt sokáig habozott s amelyről több miniszter óvta. De a kormány az utolsó időben okmányoknak jutott a birtokába, amelyekből kitűnik, hogy a baloldali dumabizottság a vidéki bizottságokkal összeköttetésben van zendülések és sztrájkok rendezése végett. A csár a forradalmár képviselőknek ezt az izgatását nem tűrheti tovább és nem enged-

heti meg, hogy Oroszország, amely csak most nyerte vissza nyugalalmát, újabb nyugtalanságnak és zavargásnak legyen kitéve. A csár mindenekelőtt nagyon elkedvetlenítette, hogy a birodalmi дума többségének a mult hónapban nem volt annyi bátorsága, hogy a terroristák üzemleit megbélyegezze. A csár a birodalmi дума feloszlátásáival egyidejűleg új minisztériumot is fog kinevezni. Az új kormány legelső feladata lesz, hogy új választótörvényt dolgozzon ki. Az új minisztérium minden téren nagyobb energiát fog kifejteni, hogy a birodalomban a jövődű дума megválasztásáig a rendet biztosítsa. A Figaro tudósítója még megjegyzi, hogy táviratát nagyobb biztosság okáért a német határon adta föl, mert bizonyára sem a csár, sem tanácsosai nem engedték volna meg, hogy a táviratot közvetlenül Oroszországból küldje el. Meglehet, hogy bizonyos személyek, akik hatalmuk tartamát illetőleg ma még csalódásban ringatják magukat, ezt az információt holnap meg fogják czáfolni, ahogy a mult hónapi merényletet is egy hétnél tovább czáfolgatták, amíg végre a kormány maga is megerősítette. A tudósító meg van róla győződve, hogy értesülését már legeslegközelebb maguk az események fogják megerősíteni. Párisi mértékadó körök valószínűnek és megbízhatónak mondják a „Figaro“-nak a birodalmi дума feloszlátásáról szóló híret. A feloszlátás esetében a csár új kormányt fog kinevezni, amely az ügyeket az új birodalmi дума összetűléséig intézni fogja. Minden valószínűség szerint reakcionárius kormány következik, amelynek lelke Durnovo lesz. E mellett azonban gróf Witte neve is homloktérben van. Ha Witte kerülne a hatalomra, akkor ez azt jelentené, hogy Oroszország új kölcsönt akar fölvenni Európában, mert Witte még mindig bírja a francia és a német körök bizalmát. Ebben az esetben természetesen szó sem lenne reakcionárius kormányzásról, amelyet elhalasztanának addig, amíg Witte az új kölcsönt megkötötte.

A francia borkrisis. Clemenceau, francia miniszterelnök levelet intézett azokhoz a polgármesterekhez, akik lemondottak, amelyben közli velük, hogy lemondásukat nem fogadja el, mert meg akarja akadályozni az ország kormányzásának dezorganizációját. A miniszterelnök a kormány működésére való utalással kifejti levelében, hogy nem igazolhatja a lemondások jogosságát az, hogy a kormány talán azon kötelességét, hogy a borhamisítások ellen küzdjön és a bortermeléssel foglalkozó vidékek anyagi viszonyait javítsa, elhanyagolta volna és kijelenti, hogy szerinte a lemondások nem annyira e miatt, mint inkább a parlamentáris kormányzás ellen történtek. Clemenceau miniszterelnök rámutat e lemondások sajnálatos következményeire és a polgármesterek kötelesség-érzetére és hazafiaságára hivatkozik, hogy őket elhatározásuk megváltoztatására bírja. Kéri őket, hogy ne játszszanak a reakcióval és anarkiával és kijelenti, hogy akármilyen történjék, a kormány erősen el van határozva, hogy a törvényeknek érvényt szerez.

Montenegróban nem kőszül forradalom. A Montenegróból kiszivárgott komoly hírek daczára Nikita fejedelem külföldön utazik, a fejedelem szerint éppen ez bizonyítja azt, hogy Montenegróban nincs forradalom. Nikita fejedelem, ki egy francia fürdőbe megy üdülni, tegnap Bécsben időzött, hol a „N. Wr. Abendbl.“ munkatársát fogadta. A fejedelemnek úgy látszik kapóra jött ez a kis interview, mert sietett az országában állítólag dúló forradalomról kijelentéseket tenni. Hogy miféle forradalom az, melyet egyes lapok annyira felfújtak; — mondotta a fejedelem; — azt legjobban az a tény bizonyítja, hogy én, az ország uralkodója, külföldre utazom és íam, a trónörökös, ugyanezt teszi! A fejedelem ezután kijelentette, hogy az ő országában nincs, de nem is lehetne forradalom. Az ő alattvalói nem olyan emberek, kik forradalmat csinálnak, de nincs is okuk az elégedetlenségre. A fejedelem végül kifakadt a szerb sajtóiroda ellen, mely nem tartotta szükségesnek, hogy az állítólagos forradalomról elterjesztett mesét megegyeztetje és a rémhíreket, mint ahogy ezt az egész külföldi sajtó teti, a maga valóságára redukálja.

A játékos Budapest.

— A főváros kártyabarlangja. —

☉

Mekkora lárma, milyen megbotránkos hangja kelt a multban és közelmultban, amikor a rendőrség egyszer-máskor rajtaütött valamely hazárdkompaniára. A boldogtalan emberek ellen a rendőrségnek egész armádiája vonult fel. A szereplők neveit nyilvánosságra hozták, fölöttük törvényt ültek és a büntető törvénykönyv paragrafusai szerint elítélték őket. A helyiséget, ahol kártyáztak, örökre diszqualifikálták, a házigazdákat rendre becsukták. Szóval, alapos tisztogatást végzett a rendőrség.

A boldogtalanok!

Nekik csak egy vétkük volt: nem voltak tagjai semmiféle kaszinónak, társulatnak, vagy korporációnak, melynek kaszinó jellege van. Nem léphettek ha sem a „Nemzeti Kaszinó“, sem az „Országos Kaszinó“, sem a „Lipótvárosi Kaszinó“ káprázatos fényvel berendezett és megvilágított helyiségeibe. Nem tudtak testületté tömörülni, hogy megválaszazzák elnöknek akár Wekerlét, akár Bánffy Dezsőt, akár Beöthy Zsoltot, vagy más notabilitást, aki nevének prestige-jével takarta volna bűnüket. Szóval, közönséges komisz hazárdörök voltak, akik vagy bőrüket vitték vásárra, vagy másoknak a bőrét akarták lenyuzni, a bakkaratnak, vagy mánaknak nevezett förtelmes játékkal.

Ők nem tettek egyebet, mint azok, akik a kaszinókban és más kaszinói jellegű társaságokban istent kísértik és a becsületes munka megkerülésével hódolnak az arany borjunak s a törvény által szigorúan tiltott hazárdal akar-nak vagyont szerezni.

Lettek volna bármilyen csip-csup kaszinónak, vagy körnek tagjai, vidoran a szeme közé nevezhetnének rendőrségnek, törvénynek s mindazoknak, akik szeretnék, ha ennek a virágzó fővárosnak valamely erkölcsi tartalma volna. Hűvösre sem kerültek volna, hanem köztisztület tárgyai maradtak volna mind máig.

Sőt tovább megyünk s attól tartunk, minél tovább haladunk, annál kevésbé tudunk megállapodni. Akkor sem érte volna boldogtalan sipistákat és hazárdöröket bántódás, ha egyszerűen a lopás és sikkasztás terére léptek volna. Akadtak volna nagyurak és befolyásos urak és tényezők gyanánt szereplő urak, akik exponálták volna értük magukat. Lám, Bánffy Dezső, Magyarország egykori miniszterelnöke, mikor megtudta, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban nemcsak ördöki s a társas érintkezést megfertőző bakkarat folyik minden éjjel, hanem loptak is, nem mondott le a kaszinó elnökségéről. Dehogy is mondott le! Ellenkezőleg: kocsi-ült, elhajtattott a rendőrségre s közbevetette magát a tolvaj érdekében. Személyes garanciát vállalt érte, minek folytán az inflagranti tetten kapott tolvajt azonnal szabadlábra helyezték. No bizony! Nem olyan közönséges tolvaj volt ez. Nem az éhség kergette a bűnbe. Nem cipőt lopott a piacon, hogy éhségét csillapítsa. Világért sem. Gummikerekű fogaton járt; automobilon robogott végig az Andrássy-uton; palotában lakott és pezsgőt ivott. Azonkívül nem garasokra utazott, hanem czircziter háromszázezer koronát lopott. Ugy bizony! Az ilyen embert nem lehet ám egy minden teketória nélkül a többi közönséges ringy-rongy tolvajjal együtt hűvösre tenni. És az ilyen ember jog-czimet váltott arra, hogy Magyarország egykori miniszterelnöke, aki most is „tettekkel tényező“, érte személyes garanciát vállaljon. És el is utazott a tolvaj ur fürdőhelyre és váltig azon örvend, hogy a pusztá ijedtségen kívül, melyen átesett, mikor tetten kapták és galléron ragadták, semmi baja sem esett.

S mit tettek a Lipótvárosi Kaszinóban? Talán megbotránkosztak azon, hogy elnökük egy becsületből kivetkőzött s minden tisztességtől elszakadt gonosztevőért egész személyes sulyával sikra szállt? Oh, ez távol volt az uraktól! Nem tudjuk, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak-e báró Bánffynak erélyes és nemes eljárásáért, de az bizonyos, hogy hálás szívek dobogtak Bánffy felé. A botrány nagy volt, az igaz és kétségbe nem volt vonható. De mekkora lett volna a botrány, ha Bánffy közbe nem lép! Spitz ural, az uri tolvajjal elbánt volna a rendőrség és ügyszség. Tanuságot kellett volna tenni az egész kaszinónak és — ami a leg-

félelmebb dolog lett volna — a bakkarat-t is talán veszedelem fenyegethette volna. Boldogtalan Spitz! Hát erre nem gondoltál, amikor magadat, ügyetlen patkánymódra csapdába csaltad és tetten kapattad?

Bűnvádi följelentést sem tettek ellene. Futni hagyják a tolvajt és még valóban örvendeni kell, ha annak a férfinak nem lesz bánódása, aki detektívet bocsátott a kaszinó helyiségébe, mert tudta, hogy ott rendszeres tolvajlás történik. Nem járhattak el a kaszinói urak másképpen, mert ők zavartalanul akartak tovább is bakkarázni. Folyik is vigan a játék, mint ha semmi sem történt volna. Mindennap gurulnak az aranyok, a százások és ezresek váltakozó szerencsével. A játék tovább termeli a maga bűneit és öngyilkosjelöltjeit a rendőrség szemeláttára, ugyszólván a törvény védelme alatt.

S miért is volna a Lipótvárpsi Kaszinó jobb, mint más hasonló kaszinó, vagy társaskör? Garázdább és erkölcsrontóbb hazard ott sem folyik, mint például a Nemzeti, vagy Országos Kaszinóban. Ott százerek usznak el egy-egy estén és ott is fittyet hányanak a törvénynek s a törvény minden paragrafusának. Az elnökök sem mondanak le tisztességükről, pedig tudják, mi történik ottan. Eszökbe sincs lemondani. Hisz az egyik kaszinóban a mostani angol király is, mint walesi herceg egy alkalommal fél milliót nyert. Az pedig nagy tisztesség, vagy mi!

S minél jobban nézünk körül, annál riki-több és megfélemlítőbb erkölcsi kép tárul elénk. Ez a szép főváros valóban a bűn mocsarába süllyedt. A becsületes munka mindinkább a megvetett fogalmak közé kerül s a becstelen hazard mind szélesebb körökre terjed. Existenciák támadnak, amelyek mind a hazardon alapulnak és azon hiznak. Egész érdekcsoportok alakulnak a játék körül. Ki bolond becsületes munkát keresni s a munkában lelmi örömet, ha a becstelen játék oly nagy eredményre kecsegtet? S valóban kártyáznak mindenhol, fön és alatt. Büntetlenül kerül meg a büntető paragrafusokat. Az egykor a munkának hódoló Budapest, játékos Budapestre változott.

S ki hitte volna, ki hinné, hogy mindennek a rendőrség „igazságszeretete“ az oka. Ugy van és nem másképpen. Egyforma mértékkel akar mérni mindenkinek. A Nemzeti és Országos Kaszinón nem mer rajta ütni. Honnan venne annyi energiát és bátorságot, hogy ebbe az uri darázs-fészekbe belenyuljon. Ha ezt a kaszinót tisztelettel kiméli, a jog-egyenlőség okai szerint nem bánthatja a többi fővárosi kártyabarlangjait sem. A többi kaszinó pedig azt mondja: amit neked szabad, nekem is szabad. Csoda-e, ha a rablójáték majd minden társaskörben meghonosodott és urrá lett az erkölcsök fölött?

Am, ha így van — pedig így van — akkor a törvényhozásnak kell közbelépnie. Ki kell emelni ezt a fővárost a bűn fertőjéből valahogy, mert különben egészen Szodomává változik és minden tisztesség, minden becsület, minden munkakedv és fejlődési föltétel menthetlenül beleful a kártyaszennyvedélybe és menthetlenül elpusztul.

EGYETÉRTÉS

Június 15-én új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése június elsején lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 „ 80 „
negyedévre	7 „ — „
félévre	14 „ — „
egész évre	28 „ — „

*
Uj előfizetőink is teljesen díjtalanul kapják a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon“ című folyóiratot.

Dumaképviselők összeesküvése.

— Megakadályozott forradalom. —

Szenzációs hírt hoz késő éjjel a táviró Oroszországból. A pétervári rendőrség az egész országban szétágazó összeesküvésnek jutott nyomára, melynek célja az volt, hogy népfelkelés útján felforgassa az országban a rendet, aztán megalakítsa a *demokrata köztársaságot*. Az összeesküvést a dumának ötvenöt szociáldemokrata képviselője szervezte, oly ügyesen, hogy tervük valószínűleg sikerül is, ha a rendőrség idejekorán fel nem fedezi az összeesküvést. A lefoglalt iratok és egyéb körülmények arról tesznek tanúságot, hogy az összeesküvők hámulatos módon voltak szervezve és művük már a legkisebb részletéig ki volt dolgozva.

Talán csak napok múltak volna el és a titkos összeesküvés nyílt forradalomban tört volna ki.

Az összeesküvésnek a pétervári rendőrség következőkép jutott a nyomára:

Május 18-án a rendőrség arról értesült, hogy Ossol dumaképviselő lakását, ahol a дума szociáldemokrata pártja tartja üléseit, a forradalmi katonai szervezet tagjai is látogatják. Ezek az értesülések, amelyek azután az említett forradalmi szervezet néhány tagjának letartóztatása által is megerősítést nyertek, házkutatást vontak maguk után Ossol lakásán. Eközben számos iratot találtak, amelyek arra mutattak, hogy az az 55 dumaképviselő, akik a дума szociáldemokrata csoportját alkotják, bűnös egyesület alapított az alaptörvények által megállapított kormányformának népfelkelés útján való felforgatása és a demokrata köztársaság behozatalának céljából. E célok elérésére az említett bűnös egyesület a következő intézkedéseket tette: Közvetlen összeköttetésbe lépett titkos bűnös egyesületekkel, amelyek az orosz szociáldemokrata munkáspárt központi bizottságának nevezik magukat, e párt pétervári bizottságával és a központi bizottság alatt álló helyi bizottságok egész sorával. Alárendelte továbbá szervezetét a központi bizottságnak, de a népfelkelés elkészítése céljából maga vezette a birodalom különböző helyein létrejött titkos bizottságok működését. A titkos bizottságokhoz körlevelet küldött szét, melyekben utasították az izgatókat, hogy a népet a kormány, a nemesség, a hivatalnokok és a földbirtok ellen lázítsák. Utasította továbbá a bűnös titkos bizottságokat, hogy az általuk fellázított parasztokat, munkásokat és katonákat titkos fiókegyesületekbe és csoportokba egyesítsék és az összes csoportokat ismét összecsatolják abból a célból, hogy a szegényebb néposztályok elégtelenségét és izgatottságát a katonaság, a parasztok és munkások közös felkelésének rendezésére használják ki. A parasztokhoz intézett felhívásban az egyesület felhívta őket, hogy alkossanak egyleteket, lépjenek összeköttetésbe a munkásokkal és álljanak készen a nyílt harcra Oroszország mérsékelt kormányhatalmával, továbbá az államhatalom birtokba vételére és ennek átadására a népképviselő kezébe.

Az egyesület direkt összeköttetésbe lépett a bűnös titkos egyesülettel, mely főcéljául a katonai felkelés előkészítését tekinti és amely az orosz szociáldemokrata munkáspárt katonai szervezetének nevezi magát. Gerus képviselő által e hó 12-én nevezett egyesület Pétervárott titkos gyűlést hívott egybe. Az egyesület továbbá utasítást fogadott el a vilnai és pétervári helyőrségektől, fogadta a pétervári helyőrség küldöttségét, a melynek megígérte támogatását. A nevezett egyesülés központot képezett, amelyben a helyi bizottságok által a szegényebb néposztályokból titokban szervezettek, egyesületek és csoportok az alakulógyűlések egybehívására valamint az orosz-demokratikus köztársaságnak erőszakkal való felállítására vonatkozó követeléseit központosították. Az

összes titkos bizottságok jelentéseiket ezen egyesülésnek küldötték meg, amely ilyképen a forradalmi erők és eszközökről könyvet vezethetett.

Az egyesület meghívta a titkos bizottságok képviselőit, hogy azoknak utasítást adjon és megbízottait a törvénytelenül tartott munkás gyűlésekbe küldötték ki, hogy azok ott lázító beszédeket tartsanak. Az egyesület hamis utlevelek felett is rendelkezett, amelyekkel azon tagjait látta el, akik a hatóságok üldözése alól akarták kivonni magukat. A дума 55 képviselője előzetes vizsgálat alatt áll és ilyképen a törvény értelmében ideiglenesen ki vannak zárva a dumaiüléseken való részvételből. Közülök 16-an kiváló részt vettek az egyesület bűnös működésében, miért is az államügyész rendelkezése haladéktalanul letartóztatták. A kormány e kérdést ma birodalmi дума elé terjesztette és amaz 55 képviselőnek azonnali kizárását, valamint az államügyésznek a 10 képviselő azonnali letartóztatására vonatkozó rendelkezésének teljesítését ajánlotta.

Magánjelentések szerint Golovin dumaelnök ma délután Stolypin miniszterelnök sajátkezű levelét vette, amely szerint Stolypin jelentéseket akar tenni a dumában, amelyek nem tűnnek halasztást. Felkéri az elnököt, hogy azonnal a birodalmi ülésnek megnyitása után adja meg neki a szót és a 44. pont alapján rendeljen el zárt ülést. A miniszterelnök kijelentései a forradalmi szervezethez tartozó képviselők, valamint egy fegyveres felkelés előkészítésének ügyére fognak vonatkozni. Ennek következtében a дума zárt ülést tartott, amelyen hír szerint a szociáldemokraták és a lengyelek a kormány javaslatát ellen foglalták állást. A kadetpártiak legnagyobb része a javaslat mellett foglalt állást. Néhányan azonban kijelentették, hogy szükség esetén kilépnek a pártból. Stolypin miniszterelnök az ülés folyamán 16 szociáldemokrata képviselő azonnali letartóztatására vonatkozó felhatalmazást kért, továbbá, hogy mintegy 55 szociáldemokrata képviselő a bíróság által felelősségre vonassék.

Kétórás szünet után a дума ülést este 9 órakor ismét megnyitották. Az ülés elején Stolypin miniszterelnök kijelentette, hogy a dumának azonnal kell döntenie az általa felvetett kérdések felett. Ha a ház vonakodnék megadni a módot arra, hogy a vádlott képviselők azonnal letartóztattassanak, a kormány ebben annak a bizonyosságát fogja látni, hogy a дума a kormányval nem akar tovább együtt dolgozni. A kormány az esetben, ha a vádlott képviselők nem tartóztatnak le azonnal, a birodalom biztonosságát illetőleg minden további felelősséget elhárít magáról. A kadetpárt azt indítványozta, hogy a kormány javaslatát bizottság elé utaltassék. A jobbpártiak és az oktoberisták a javaslat ellen foglalták állást. A vita igen heves volt. A szociáldemokratákat azzal vádolták, hogy hazaárulást és egyéb bűnöket követtek el. Végül elfogadásra került a kadetpárt indítványa azzal a kikötéssel, hogy a bizottságba 22 tag választassék be. Tekintettel arra, hogy a többi pártok nem akartak a bizottságba belemenni, annak tagjai csupán kadetpárti és szociáldemokrata képviselők. E körülmény valószínűvé teszi, hogy a kormány javaslatát a bizottság elveti, aminek valószínű következménye a дума feloszlása lesz. Éjjel fél 12 órakor a bizottság megválasztása még nem ért véget.

A dumapalotát állandóan kozákok veszik körül. Több oldalról kijelentették, hogy a kormány összes tagjai szolidárisak egymással. A дума folyosóján valószínűnek tartják, hogy a vagyoni és műveltségi viszonyoknak megfelelő új választótörvény fog életbe lépni, amely a határlakosok és zsidók választói jogát korlátozza. A váratlan eseményeknek nagy hatásuk van a városban, mindazonáltal nem hiszik, hogy zavargások lesznek.

A német kamarilla botránya.

Berlin, június 14-én.

Miután a német kamarilla hullámai oly magasra csapkodtak már, hogy fölértek egészen a trón magaslatáig, az ember azt hinné, hogy a skandalum elért végső határáig. Pedig még mindig terjedő félben van. Hullámainak gyűrűi mind szélesebbekké válnak s egyre több meg több szereplő egyéniséget nyelnek el.

Hosszu hallgatás után megszólalt végre *Harden* Miksa, a „Zukunft“ szerkesztője, aki az egész kamarillát, annak tagjait és erőlcseit leleplezte. *Harden* csillapítani akar, de alighanem éppen az ellenkezőjét éri el: a skandalum — mint mondani szokás — dagad és folyton dagad.

Kijelenti, hogy azért hallgatott, mert magasállású állami tisztviselők megkérték rá és mert nem akart prejudikálni a büntügyi akciónak. Nem akarta magát az állam megmentője gyanánt föl-tüntetni. Hangsúlyozza továbbá, hogy ő nem esz-köze *Moltke* Kunó tábornok elvált feleségének, sem *Holsteinnak*, akiket ösmer.

Attér azután arra, hogy *Eulenburg* Fülöp herczegnek semmi bünt nem lobbantott a szemére, vagyis az egész dolog nem tartozik a büntető bíróság elé. Azután ezt írja:

„A trónörökös május 2-án, miután hasztalanul kért föl több tábornokot, hogy a dologban járjanak el, megmutatta a császárnak a *Zukunft* több számát. Ez derék dolog volt. A császár megte-hette volna azt, hogy fiát nyers hangon figyelmeztesse, hogy csak szolgálati dolgaival törődjék, de nem tette. Ő felsége ezután három nagyállású hivatalnokot hivatott magához, akik szokatlanul hosszú előterjesztést tettek neki. Ezután nem-sokára kitudódott, hogy udvari körökből való emberek, akiket én cikkeimben megneveztem, elvesztették a császár kegyét. Valamivel később gróf *Moltke* Kunó berlini parancsnoki állásától való fölmentését kérte s meg is kapta. Egy-két nap mulva ezután gróf *Hohenau* Vilmos meg-vált állásától s külföldre utazott. Ugyanakkor *Eulenburg* Fülöp herczeg megvált az államszolgá-lattól. Május 26-án azt írták az ujságok, hogy gróf *Moltke* Kunó párbajra hivatott ki engem s minthogy én az elégtételadást megtagadtam, bünt-ető feljelentést tett ellenem. Az ujságoknak erre a hírére nagy láma lett, amely két hétig tartott. Az emberek ostromoltak engem kérdésekkel, de én valamennyire adós maradtam a felelettel. A császár informálva volt és nevetséges lett volna, ha én befolyást akartam volna gyakorolni lépéseire. A *liebenbergi* urakat szoros barátság fűzte egymás-hoz, olyan barátság, amilyent normális férfiak kö-zött alig lehet találni. Ezek az urak spiritiszták, akik még a császárt is bevonták bűnös körükbe. Egyetlenegy ilyen fajtájú embert még csak el le-hetne viselni, de egész csoport az efféle emberek-ből nem való a mi korunkba.“

Harden azután idézi, amit november 17-én írt a „Zukunft“-ba *Eulenburg* herczegnek a maga körére való befolyásáról és hogy a herczeg és emberei a császárt egészségtelen államromantikába akarták belesodorni s igyekeztek őt belevonni a spiritizmusba és miszticizmusba s azután folytatja:

„A vezérkar főnökét mindenhol lelkiismeretes, szerény embernek s jó katonának ismerik. *Moltket* szeretetreméltó operarajongónak tartják. *Barnmüllert* (a württembergi követet) okos szalon-diplomatának ösmerik. *Tschirszyról* semmit sem tudnak. Rámutattam a *liebenbergi* kör tagjainak abnormális érzéshullámaira is oly óvatosan, amint azt a tisztesség parancsolta. Büntetendő cselek-ményekről sohasem szóltam, hanem édeskés, fér-fiatlan, beteges dologról, amelyet az udvarnál már régen ironizáltak. Ezek az urak a felséggel is spiritisztáskodtak s játszottak a miszticizmus kultu-szát úzték. Ha egyes ember teszi ezt, azt csak el lehet tűrni, de egy egész ilyen csoport nem illik bele ebbe a kemény korszakba. Tanuk előtt az egyik így szólt:

— A felség személye körül ringet csináltunk amelyen senki sem tud áttörni.“

Aki ezeket a faktumokat ismerte, annak köte-lessége volt szóvá tenni azokat, noha abban a veszedelemben forgott, hogy száz ember közül kilencvenkilenc meg nem érti. Így jártam én is. Nem is értették a czélzást, kivéve azok, akik már előbb úgy gondolkodtak, mint én.

Deczemberben már tudták, mire gondolok. Piszkos büntügyi dologgal nem bibeledném; ez politikailag fontos sem volna. De ha az állam lát-ható helyein abnormális érzésű emberek rin-get alkotnak és tapasztalatok által meg nem erősödött lelket a maguk körébe akarják szorítani, akkor az egészségtelen állapot a legnagyobb mértékben veszedelmes, ha ebben a szellemidéző körben idegen hatalmi érde-kek jutnak bele. A büntetőtörvénykönyv 175. §-áról itt nincs szó és ez a judikaturában csak igen szűk körre alkalmazható. Berlinben a rendőri lisztán sek ezer homoszexuális ember van följe-gyezve, akikre soha semmiféle büntetendő cselek-mény nem derült ki. Perverziz és perverzizás, sextuális érzés és sextuális tevékenység nagyon is különböző dolog.“

Harden azután így folytatja:

„Csak azt akarom ma megállapítani, hogy sem császári herczegnek, sem udvari embernek büntetendő cselekményt a szemére nem lobbantot-tam. Hisz véték egyszerű és tisztos leköszönéssel nem is volna megtorolva. Ellenben a császár állítólag keserűen panaszkodott azon, hogy a hiva-tottak már előbb nem informáltak. Én csak köte-lességemet teljesítettem, de mindenesetre elértem azt, hogy a kamarilla ellen kitört első dühös ordi-tozás után a császárnak dicshimnusz zengtek.“

De mégis fordult a dolog. *Eulenburg* herczeg jogtanácsosával megírta az ujságokban, hogy maga ellen vizsgálatot kért annak a megállapítá-sára, hogy nem követett el természetellenes erkölcs-telenséget. Ezt az eljárást hamar be fogják szűn-tetni. Ki állította, hogy a herczeg tettei beleütköz-nek a 175-ik paragrafusba? Amit én kivívtam, az ez: az abnormális férfibarátság befolyása, ha ez a barátság ideális természetű is. Így neveztem évek óta. *Bloch* Ivánnak 1907-ben megjelent, korunk szexuális életéről írt könyvében legutóbb ezt a mondatot olvastam: „Ilyen szexuális, nemes szerelem kiviláglik gróf *Gobineau* Arturnak leveleiből, amelyeket *Eulenburg* Fülöp herczeghez és *Hertefeldhez* intézett. Nemes férfiszerelem vagy ideális férfibarátság: normálisnak semmiesetre sem mondható. Nekem semmi kedvem mások hajlamait és kedvteléseit bírálni. *Itt politikáról, a császárról s a birodalomról van szó.* Azért soha sem kérdeztem, hogy *Fili*, *Tütü*, *Villi* és mások hogyan elégitik ki vágyaikat, hanem azt néztem, mennyiben árthatnak ezek a csoportok, ha a trónhoz közel állnak. Azt tudták mindhárom és tudta francia barátjuk is legalább hat hónap óta és nem voltak becsületérzésükben megbántva. Most, oly későn akarják az ügyészt és a törvény-széket foglalkoztatni?“

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Temesvár új közközháza jelentős lépésekkel haladt a megvalósulás felé: az építést előkés-zítő-bizottság előterjesztette eddigi munkálkodásá-nak eredményeit, az építési programot és a kór-ház általános vázlattevéit, valamint a Temesváron létesítendő elmeógyógyintézetre vonatkozó építési javaslatot. A bizottság az új kórháznak a *Vadász-erdővel* szomszédos városi földeken, legalább is 20 holdnyi területen való felépítését ajánlja; magát a kórházat nem monumentális díszépületnek ter-vezi, hanem nagyobb szabad helyen, ligetültetvé-nyek és lombos fák közé elhelyezett csinos külsejű és czélszerűen berendezett, 500 ágyra ter-vezett modern kórház létesítésére törekszik. Az összes építési költség mintegy harmadfél millió koronára rug. Érdekes a bizottság jelentésében, amidőn az alapterület nagyságának megállapításá-nál tekintetbe veendőnek mondja azt a körülményt, hogy a Délmagyarországon létesítendő harmadik egyetem predesztinált székhelye Temesvár és az új kórház mint kontemplált mintaintézmény klinikai oktatási célokra is kiválóan alkalmas lesz. Az új közközház építését előreláthatólag már a jövő esztendő folyamán megkezdik.

Mozgó képek.

A vizsga.

(A vendéglős szakiskola évszázó vizsgáján.)

Elnök: Jelölt ur! lesz szives kérdéseimre meg-felelni.

Jelölt: Kremásson!

Elnök: Először néhány elméleti kérdést...

Jelölt: Prancs!

Elnök: A kiejtése kitünő! Mondja tehát nekem, jelölt ur, miféle alkatrészekből áll a paprika?

Jelölt: Az igazi, hamisítatlan vendéglői paprika áll egy rész krétából, egy rész porból és két rész finomra törtelt, átszitált téglából...

Elnök: Helyes. Elemezzem nekem, jelölt ur, egy liter bort.

Jelölt: Egy liter bor áll egy liter vízből, két deka ólomcukorból, egy kanál glicerinből.

Elnök: Nagyon jó! Köszönöm! Kérem a követ-kező jelölt urat. Mit ajánl ön a vendégnek, ha ét-lapot kér?

Jelölt: Mindig a tegnapi és a tegnapelőtti mara-dékot, vagy ha ez véletlenül nem volna, azt az ételt, amiből sok van.

Elnök: Bravo! És ha a hus — hogy úgy mond-jam — már szagolható, hogy ne mondjam bűdös?

Jelölt: Azt mondom, hogy pikanszerű és pá-czolva van.

Elnök: Da ha mégis visszaküldik, hogy mást hoz-zon, mit csinál a jó pinczér?

Jelölt: A jó pinczér visszaviszi, de mást nem hoz, hanem a bűdös húst leönteti a konyhában generalsaft-tal és más név alatt újra beajánlja a vendégnek.

Elnök: Nagyon jó! Mi tehát a general-saft?

Jelölt: A general-saft a nyolczadik csoda, az ételek multja és jövője, a vendéglősök és korcsmárosok meg-váltója, a konyha nemfője.

Elnök: Nagyon jó! nagyon jó! harmadik jelölt ur! A számtanból fogom kezdeni. Egy kenyér és még egy kenyér, az hány kenyér.

Jelölt: Három kenyér.

Elnök: Helyes! Szorzás. Ha egy korsó sör 18 fillér, hat korsó sör hány fillér?

Jelölt: Hatszor tizenhatsz az mondva 1 korona 8 fillér, azaz írva 1 korona 38 fillér.

Elnök: Helyes! Osztásból is szeretnék egy rövidke példát. Egy huszonöt literes hordóban hány liter sör van?

Jelölt: Harmincz liter sör, öt liter hab, két liter hanzli...

Elnök: Remek! Több kérdésem nincs! A jelölt urakat kitünően képesítettnek minősítem és büszke vagyok, hogy e kézfogással őket éretteknek nyilvánít-hatom. Éljenek!

Gox.

TÁVIRATOK.

Az osztrák szociáldemokraták programja.

Bécs, június 14. (*Saját tudósítónktól.*) A szo-cziáldemokrata képviselők ma a parlamentben ta-nácskozássra gyűltek össze és megvitatták a teendőket. Elismerték kivétel nélkül, hogy az elnöki állásra joggal tarthatnak számot a keresztényszoc-zialisták, mert az ő pártjuk a legnagyobb, de *Weisskirchnert* nem tartják alkalmasnak az elnöki tisztre, mert nem biznak tárgyila-gosságában és azt kívánják, hogy a ke-resztény szocialistapárt ne bécsi szereplő anti-semitát kandidáljon, hanem inkább valamely vi-déki képviselőt, akiben inkább van garancia a pártatlanságra. A szociáldemokraták maguknak követelnek egy alelnökséget és jelöltjük *Pernerstorfer*. Ami a nemzetiségi kérdéseket illeti, a szo-cziáldemokrata konferencia abban állapodott meg, hogy amennyiben a párt programjával össze-egyeztethető, a különböző nemzetiségű párttagok-nak e részben szabad kezdet ad. A parlamenti szociáldemokraták pártcsoportja elnök helyett bi-zottságot választ, amelyben a különböző nemzeti-ségűek mind képviselve lesznek.

Nők választói joga.

Krisztiania, június 14. A storting 73 szava-zattal 48 ellenében elvetett egy törvényjavaslatot, amely kimondja a nők általános választói jogát és 96 szavazattal 25 ellenében törvényjavaslatot fogadott el, amely állampolgári választói jogot ad az asz-szonyoknak, mely oly terjedelmű, mint azoknak mai községi választási jogok, vagyis, hogy a nők maguk vagy férjeik választói jogukat csak akkor

gyakorolhatják, ha adóikat az utolsó évben megfizették. A választók száma ilyenképpen mintegy 300.000-rel megnövekedett.

A szkupstina ülése.

Belgrád, jun. 14. A szkupstina ülése a kormány összes tagjainak jelenlétében nyílt meg. Az új kormány kinevezésére vonatkozó ukáz felolvasása után Sztojanovics Ljuba, az ifjuradikális párt vezetője a következő kijelentést tette: Bár az új kormány a volt kormány tagjaiból alakult, obstrukciónkat beszüntetjük, mert annak nem a parlamenti válság előidézője volt célja és mert elvárjuk, hogy az új kormány a múltban szerzett tapasztalatokból okulva óvakodni fog a múltban elkövetett hibáktól, helyre fogja állítani az országban a törvényes állapotot és az alkalmatlan, féktelen hivatalnokokat el fogja távolítani. Visszautasítjuk a volt kormányt az illetéktelen és valótlan állításait, hogy az obstrukció nem bírta a közvéleményt és a nép helyeslését. A nép nagy lömegének hangulatáról a kormány már két hónappal ezelőtt meggyőződést szerezhetett volna. De nem volt szabad ezt kockáztatnia. Ha a kormány a volt kormány nyomdokaiba akarna haladni, akkor alkalma lesz különben erről meggyőződni. Tekintettel arra, hogy az új kormány élén oly férfi áll, akiről kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a szkupstinában valótlanokat mondott, akiről egy minden kétségen kívül becsületes ember, aki oly állást töltött be, amelyen meg tudhatta a teljes igazságot, azt állította, hogy határozatlan hatalomvágyból kifolyólag olyan ígéreket tett, amelyekkel az osztrák-magyar monarchiához való gazdasági viszonyunkban beállott súlyos helyzetet előidézte és tekintettel arra, hogy a többség óhaja arra kényszerít, hogy azzal együttesen dolgozni vagyunk kénytelenek. — undorodásunknak kifejezést adandó, elhagyjuk e termet és nem veszünk részt a mai ülésen.

Az összes ifju-radikálispartii képviselők erre tüntetőleg kivonultak a teremből.

Pasics miniszterelnök kijelenti, hogy a volt kormány, bár az obstrukció legyűrésére más eszközök is rendelkezésre álltak, több más okból a lemondást választotta a megoldás módjának. Előtte szóló nyilatkozatát illetőleg nem akar annak bírálataiba bocsátkozni és csak annak a kijelentésére szorítkozik, hogy életében sohasem hazudott. Egyik-másik dolgot nem tudott biztosan de sohasem hazudoit. (Ugy van a jobboldalon.) Veljkovics Voja a nemzeti párt vezetője azt mondja, hogy a miniszterelnök kijelentésének tartalmatlansága meglepő. A volt Pasics-kormány bolgár-barát politikájának az volt a vége, hogy Bulgária nyíltan háborúval fenyegette Szerbiát. (Nem igaz! a jobboldalon.)

Veljkovics tiltakozik azon vád ellen, hogy az ellenzék fontos állami ügyek elintézését hátráltatja. A nacionalisták azért nem vettek részt az obstrukcióban, mert annak célja sokkal kisebb volt, semhogy ily fontos lépést indokolta tenni volna. Több interpelláció felolvasása után az ülés véget ért. Legközelebbi ülés kolnap.

Hőgazdasági távirat.

Csikagó, június 14. Gabonaiárzás. Zárlat. Buza irányzata lanya, júliusra 89¹/₂ K., szept.-re 92 K., — Tengeri engedő, júliusra 51⁷/₈ K.

Csikagó, június 14. Terményárzás. Zsir júli.-ra 8.60, tegnap 8.67, szeptemberre 8.75, tegnap 8.85. — Szalonna short clear 8.87. Sertésus júliusra 15.67, tegnap 15.85.

New-York, június 14. Terményárzás. Gyapot. New-Yorkban 13.15 jun.-ra 11.82. szept.-re 11.47. New-Orleansban 12¹/₂ K. Petroleum stand with the New-Yorkban 8.45. Filadeliában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir, Vestern Steam 9.20. Rohe testvérek 9.30. — On 41.62—42.12. — Réz 27.75—24.50.

A fekete golyó.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 14.

Tegnap részletesen beszámoltunk arról a váratlan fordulatról, amely a tragikus végű Czeisler Samu rejtélyes ügyében történt, és a hír ország-szerte érthető szenzációt keltett. Közlésünk nyomán azonban a ma délután megjelent fővárosi lapokba ellenőrizetlen és kalandos hírek is kerültek, amelyeknek regisztrálását mellőzve, csak az úgy újabb ténybeli eseményeiről számoltunk be.

Mindenekelőtt regisztráljuk, hogy a budapesti államrendőrség, tegnapi cikkünkre, sajtóirodájának útján a következő czáfoló kommunikét adta ki.

„Egyes lapok azt írják, hogy a budapesti rendőrség Czeisler Sámuel állítólagos amerikai párbaj-ügyében széleskörű nyomozást indított, sőt letartóztatások várhatók. A rendőrség kijelenti,

hogy ebben az ügyben a maga részéről nem folytatott nyomozást.”

Polémiába a rendőri sajtóirodával nem bocsátkozunk, ámbár lehetne a czáfolatra egy és más megjegyzésünk. Előjáróban mindjárt az, hogy elég nagy bajnak és kötelességmulasztásnak tartanók, ha ez állítás tényleg igaz volna. Mert egy ilyen országos, sőt világra szóló szenzációjú ügy, amelyben egy derék, tisztességes ember halálbakergetéséről van szó, csak elég fontos ahog, hogy a budapesti államrendőrség is megmozduljon.

Ismételjük azonban, hogy nem vitatkozunk, hanem felsoroljuk a tényeket.

Tegnapi cikkünket egész terjedelmében fentartjuk és kiegészítésül közöljük, hogy a szegedi ügyészség által az ügy nyomosására ide a fővárosba kirendelt szegedi detektívek jelentkeztek az államrendőrség detektív-osztályán, ahol támogatásukra két budapesti detektívet rendeltek ki melléjük, az államrendőrség több ügyes detektívje pedig a maga jószántából csatlakozott hozzájuk a nyomozásban. A nyomozás a tegnap közölt adatokat állapította meg és a nap folyamán előállítás is történt, amely azonban nem az igazi tetteit szolgáltatta a rendőrség kezébe és az előállított egyént igazolás után szabadon is bocsátották.

A tettességgel nyomosan és sok alappal Neustädter Ujlaki Gézát gyanúsítják Czeisler hozzátartozói, aki 1875-től 1881-ig tényleg együtt is szolgált Czeisler-rel Aradon. A szegedi ügyészség megkeresésére ugyanis, a honv. minisztérium kiszolgáltatta azoknak az altisztnek nevéjegyzékét, akik ebben az időben Aradon szolgáltak. Összesen kilencz név van a listán és ezek között ott van a Czeisleré is, meg a Neustädter Ujlaki Gézáé.

Tegnap az öngyilkos Czeisler Samu József-köruti lakásán megkezdtek a hagyaték leltározását, aztán a lakást lepecsételték. Erről se tud a budapesti rendőrség, mi azonban tudjuk, hogy a VIII. kerületi előjáróság ejtette meg a leltározást, amelyet ma be is fejeztek. A lakást ma délelőtt kiürítették és az elhunyt sógora, Barta József délután mindent magával vitt Hódmezővásárhelyre. Barta József elutazása előtt ismét kijelentette, hogy Neustädterlert tartja sógora gyilkosának és senkit más. Ha pedig megtudja valahogy, hogy hol lappang, kész utána a világ tulsó felére is elmenni, hogy megölje.

Nem érdektelen a szerencsétlen Czeisler örökös halálba készülésének egy eddig nem ismert bizonyítéka is. Czeisler ugyanis, mielőtt ellenfelével újra találkozott volna, házasodni készült és ezért akart önálló üzletet is kezdeni. Június elsején délutánra oda rendelt a Szegedi kávéházba egy Fodor Géza nevű fiatal könyvelőt, akit már régebben ismert és mert jóra való, derék embernek ismerte, oda akarta venni magához fizetésbe. — Már meg is egyezett volt vele erre nézve. Közben azonban megtörtént az ellenfelek közt a végzetes találkozás és Czeisler minden korábbi tervét és reménykedését elejtette. Június elsején nem is ment el a Szegedi kávéházba, hanem csak másodikkán és ekkor megmondta Fodor Gézának, hogy nem nyit üzletet. Kárpótlásul, hogy nem adhat neki állást, hatszáz koronát ajánlott fel a fiatalembernek, aki azonban semmi áron sem akarta a pénzt elfogadni. Azzal szabadkozott, hogy neki megmarad a régi állása, tehát nem veszt semmit és így nem is tart igényt a kárpótlásra. Czeisler azonban erőszakkal rákényszerítette a pénzt. A fiatalember végül is kénytelen volt elfogadni az összeget, de nagyon bántotta a dolog és nem is állta meg, hogy meg ne kérdezze Czeisler: — Samu bácsi! Miért dobálja maga így a pénzt?

Czeisler szomorúan felsóhajtott: — Ne kérdezd fiam! De hidd el nekem, hogy mindegy már. Nem kell már nekem se pénz, se semmi . . .

Fodor Géza ma mondta el ezeket az elhunyt hozzátartozóinak.

A mai nap nyomozásának sajnos, nincs kedvező eredménye. Nagyon sok valószínűség szól

ugyanis a föltevés mellett, hogy Neustädter Ujlaki Géza nincs a fővárosban. Alighanem megsejtette, hogy a gyanu rá irányult és megszökött. A nyomozást azonban most is erélyesen folytatják, sőt Czeisler családja díjat is akar kifizetni a gyilkos kézrekerítője számára.

Nyilatkozott ma különben a dologban dr. Szalay József, Hódmezővásárhely rendőrkapitánya is, aki a következőket mondja:

— Az öngyilkos Czeisler Sámuel hátrahagyott leveleiben világosan megírta, hogy amerikai párbajnak esett áldozatául. A fivére, Czako Emil, fiúmei bankigazgató említette előttem, hogy az ismeretlen ellenfél ellen bűnvádi följelentést fog tenni. Miután azonban ez nem történt meg a mai napig sem, a szegedi királyi ügyészség elhatározta, hogy az amerikai párbaj hivatalból üldözendő cselekmény lévén és a büntetőtörvénykönyv 283. szakaszának második bekezdése alapján egytíz évig terjedhető börtönnel sújtatik, az eljárást hivatalból megindítjuk a följelentés nélkül is. Elsősorban annak a kiderítése fontos, kicsoda voltaképpen a szerencsétlen Czeisler ellenfele. Az illető nevét egyelőre nem tudjuk, nem is sejtjük. De vannak bizonyos adataink és most ezen a nyomon indulunk el.

A reményt tehát még mindig nem kell földadni, hogy végül is közre kerül a gyilkos, mert ha a budapesti államrendőrség, a saját bevallása szerint, nem is törődik az ügygel, azért a nyomozást arra hivatott, lelkiismeretes férfiak a maguk jószántából folytatják.

UJDONSÁGOK.

Monarchiák maguk közt.

Eduard király angol király hír szerint e nyáron a balti vizeken találkozni fog Miklós czárral, az oroszok mindenható urával. A hírért a felelősséget még most a Petit Parisien viseli, de kár lenne, ha az összeíjvetel elmaradna, mert nem kevésbé érdekes, pikantéria számba menő látványosság volna, együtt szemlélni őket Európa legalkotmányosabb uralkodóját, akinek az országában az alkotmány megölte a királyi hatalmat és a czárt, akinek a hatalma a maga hazájában megölte az alkotmányt.

Vajjon mit beszélneek ők ketten, az élet- és világfelfogás két ellenkező polusán állók? Ha kölcsönösen őszinték lennének, volna mit beszélniök s beszédük nem is szükölködne érdekeség nélkül. Mondaná akkor Eduard:

— Én őfelsége vagyok az angol király, örökölt hatalommal. De a hatalom, mit örököltem külső dísz csupán, így, ahogy vagyok megfeszített koronás személyemben, nem vagyok más mint egy régi időből fennmaradt anarkonizmus, hasonlóan jelentéktelen mint az, angol parlamentben szokásos furcsa közepkori mókák. Uralkodásom királyságba burkolt köztársaság, nem úgy lesz valami, a hogy akarom, hogy legyen, de hivatalom szerint úgy kell akarom, ahogy a megszabott parlament többség óhajtja.

S felelné neki Miklós — az élet- és világfelfogás ellenkező polusán álló:

— Én ő felsége az orosz czár vagyok. Alkotmányt adtam a népemnek, dumát meg más hasonló számárságokat, de azért maradtam aki voltam; a szavam törvény, a kívánságom isteni parancs. És megfertőzöm, komikussá teszem az ugynevezett népfenség és parlamentarizmus elvét, mert vagy úgy tánczol a дума, ahogy én fityülök s akkor legyen meg az akarata is, vagy nem úgy fityül s akkor megyek a magam feje után s adok neki a kancsukával. Ilyformán bár alkotmányt adtam Oroszországnak, uralkodásom nem más, mint konstitucionális formát hazudó tiranniss.

S ebből a párbeszéből mind a két felséges ur levonhatná az elvet, mely így szól:

— Emeletes számárság, hogy az emberek ugynevezett örökletes alkotmányos királyságokat csinálnak — mert nincs ilyen. Az ugynevezett alkot-

mányos királyság vagy monarchiát hazudó köztársaság, vagy alkotmányos uralmat hazudó zsarnokság.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

Naptár. Szombat, 1907. június 15. — Római katolikus: Vid. Módeszt. — Protestáns: Borics. — Görög-ország: június 2. Nicofor patr. — Zsidó: Tham. 3. S. kor. 4. p. — A nap kel reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 7 óra 58 perczkor. — A hold kel reggel 7 óra 58 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 6 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A Magyar Tanácsok Otthonának júniusa este 8 órakor a Gellért-hegyi kioszkban. — Bemutató a Nemzeti Színházban. Szereketül az Osi vihar. — A posztautóállomásnál este 8 órakor a francia nyelvű tanácsok vizsgálata. — A Nemzeti Szalon francia impresszionista festők kiállításának megnyitása délelőtt 10 órakor. — Az Uránia Kirgótérszalonja nyitva délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődíj 10 fillér. — Az Ifjúság kiállítás a Kényves Kálmán emléktáblán. (Nagymező-utca 37-39. szám.), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9 órától 2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A népkészítői múzeum zárva. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Szechenyi múzeum megtekinthető 10-12-ig. 1 korona belépődíjjal. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig és 6-8 óráig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 6-8 óráig. — Az agrár- és iparművészeti múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2 óráig. — Az akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkészítés nyitva 9-6-ig.

— A dán királyi pár Franciaországban. Fallières elnök, Clemenceau miniszterelnök és Thomson tengerészminiszter társaságában Cherbourgba utazott, ahol az Angliából érkező dán királyi párt fogják fogadni. Pichon külügyminiszter betegsége miatt nem vehetett részt az utazáson.

Cherbourgban jelentik, hogy amidőn a Viktoria and Albert yacht délelőtt 9 órakor megjelent a láthatáron, a hajót kísérő négy angol páncélos-czirkáló ágyú üdvözléseket tettek. Fallières elnök, valamint a társaságában lévő Clemenceau miniszterelnök és Thomson tengerészeti miniszter motorcsónakba szállottak és a Viktoria and Albert yachtra mentek. A dán király igen szívélyesen üdvözölte Fallières elnököt és melegen megszorította kezét. A kíséret bemutatása után a jacht lassan elhajózott az ott horgonyzó francia hajóhadosztály előtt. Frigyes király ismételen csodálkozásának adott kifejezést a francia hajók szépsége felett. Délelőtt 10 órakor a jacht horgonyt vetett. A kikötőben horgonyzó hajók üdvözléseket tettek, a dán királyi pár pedig a dán himnusz és a Marseillaise hangjai mellett partra szállott. A dán király és királyné tiszteletére Fallières elnök délelőtt dejeuner adott, amelynek folyamán felkiszöntött mondott, biztosítván a királyi párt, a legszívélyesebb fogadtatásról. Azután az elnök beszédét így folytatta:

Mikor a király itt Cherbourgban kikötőjében hajórajunk egy részének vezérkara és legénysége előtt partraszállt, megtisztelte ezzel tengerészeinket és a francia haditengerészet iránti rokonszenvét fejezte ki, amely bennünket mélyen meghat. Cherbourg városa soha sem fogja elfeledni, hogy abban a szerencsében részesült, hogy a dán királyt először fogadhatta. Ezt a napot a város évkönyvei emléknappként fogják fölírni. A francia köztársaság és kormány nevében emelem poharamat az ön, a királyné és a királyi család egészségére és a derék dán haditengerészet jólétére.

Frigyes király a királyné nevében és saját nevében köszönetét fejezte ki és beszédét a következőképp folytatta:

Szerencsének érzem magam, hogy a gyönyörű francia területen lehetek, ahol Cherbourg városa oly barátságos és szívélyes fogadtatásban részesített. Engedje meg, elnök ur, hogy önnel szemben is élénk örömmel és köszönetemnek adjak kifejezést azért, hogy oly nagy élvezetben részesített, hogy a francia haditengerészet ilyen tekintélyes részét csodálhatom együtt. A király poharát a köztársasági elnök egészségére és a francia haditengerészet dicsőségére emeltem.

A dán királyi pár ma este hat órakor Párisba érkezett. A közönség lelkes ovációkban részesítette a királyi párt, mely megérkezése után a külügyminisztérium palotájába hajtatott. Miután a dán királyi pár megérkezett a külügyminisztérium palotájába, Fallières elnök előtt örömeinek adott

kifejezést afelett, hogy Franciaországban időzhetik és köszönetet mondott a lakosság szívélyes fogadtatásáért. A dán király Fallières elnöknek átnyújtotta az elefánt-rend jelvényeit.

— Nishi tábornok a királynál. A király ma délután kihallgatáson fogadta Nishi bárót, a japán hadsereg főfelügyelőjét és két szárnysegédét, Mathuisi ezredest és Umaka kapitányt.

Kossuth Lajos Tivadar a földtani intézetben. Ma délelőtt Kossuth Lajos Tivadar a földtani intézetnek Stefánia-uti múzeumát tekintette meg. Az elkövetkező látogató fogadására megjelentek az itthon lévő összes geológusok, nagyrévi Böckh János miniszteri tanácsos vezetése mellett, a ki az intézet igazgatója. Kossuth csaknem két óra hosszáig időzött a múzeumban és különösen a bányászati gyűjtemény köztötte le a figyelmét. Részletesen megnézte a vas-bányászati, valamint a kőfejtők gyűjteményét és nagyon érdekelt volt hazánk érc- és kőszénbányászata iránt. Szakavatottságát a geológiai tudományban, valamint a bányászatban meglepőde tapasztalták a magyar geológusok. Kossuth elismeréssel nyilatkozott Böckh igazgatónak és az intézet geológusainak a gyakorlati és tudományos munkálkodásukról, valamint a pontos geológiai térképezésről.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, ma este nyolc órakor ebédet adott itt időző öcsésének tiszteletére, a Gresham-palotában lévő lakásán. Az ebéden résztvettek dr. Wekerle Sándor miniszterelnök nejevel, gróf Benyovszky Sándor és felesége, Darányi Ignác fölmvelésügyi miniszter és Szerényi József államtitkár.

— Nikita fejedelem utja. Nikita montenegrói fejedelem eredeti terv ellenére már ma elhagyta Bécsét és Contrexevillebe utazott kurára.

— Sub auspiciis regis. A budapesti tudományegyetemen holnap, szombaton délelőtt 11 órakor lesz a sub auspiciis regis ünnep. A felavatandók: báró Gerliczy Felix, báró Gerliczy Ferenc fia és báró Fejérváry Géza volt miniszterelnök unokája, akit az államtudományok doktorává, ifjabb Márffy Albin, a miniszterelnöki államtitkár fia, akit szintén az államtudományok doktorává és a harmadik Szeremley Császár Loránd, akit bölcsészeti doktorrá avatnak.

— Az angol király és az orosz császár találkozása. A Petit Parisien értesülése szerint Edvárd király a cszárral a nyár folyamán a balti vizeken találkozni fog.

— Kinovezés. Gulner Gyula, Pest vármegye főispánja, az izzáki anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörrel anazakönyvezető helyettesé Bóka Jenő segédjegyzőt nevezte ki.

— Képviselők lovagias ügye. Hirt adtunk tegnap arról, hogy Nagy Emil képviselő a közte és Farkasházy Zsigmond képviselő között történt szövegváltás következtében gróf Batthyány József és Beniczky Árpád képviselők útján lovagias elgétélt kért. A provokált képviselő Hentaller Lajos és Szász József képviselőket nevezte meg segédeikül. A két fél segédei ma délelőtt a képviselőházban tárgyalták az ügyet s kardpárbajban állapodtak meg. A párbajt ma délután vívták meg. A vezényszóra Farkasházy hevesen támadott. Nagy Emil hátrálni kezdett, amire Farkasházy újra előrenyomult s homlokát beleütötte Nagy Emil kardjába. A segédek erre Farkasházy egész könnyű sebesülésével, a viaskodást beszüntették. Felek párbaj után kibékiáltak.

Farkasházy Zsigmondot ismeretes indítványaiért a Magyarország is megtámadta tegnap. Ezért Farkasházy ma Szász József képviselő és Lenkey Gusztáv hírlapíró útján provokáltatta Lovász Márton, a lap felelős szerkesztőjét, aki Ferdinándy Béla és Keller István képviselőket nevezte meg segédekül. Ebben az ügyben a tárgyalás most folyik.

— A szegedi Erzsébet-szobor. A szegedi Erzsébet-szobor leleplezését június 29-ére tervezték. A szobor azonban az Adria tengerhajós-társulat Szapary-hajóján csak ma érkezett meg Kárrarából Fiuméba. A leleplezés ünnepe e miatt szeptember hó 22-én lesz. Az ünnepélyre meghívják a királyt és az uralkodóház tagjait, a kormányt és az összes állami méltóságokat.

— Gróf Szechenyi Imre emlékszobrára. Gróf Szechenyi Imrénék, a Balaton Szövetség néhai elnökének emlékszobrát most állítják föl Balaton-Földváron. Az emlékművet június 29-én, vasárnap leleplezik le nagyszabású ünnepség keretében.

— Mechwart András meghalt. Ma este 10 órakor rövid szenvedés után meghalt Mechwart András, a Ganz-gyár alelnöke, volt igazgatója és az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosa. Kiváló munkásságban eltöltött korszakos jelentőségű élet-pályát jutott osztályreszül Mechwart Andrásnak. 1834-ben született Schweinfurtnban, műegyetemi tanulmányait Augsburgban végezte s a Károly Lajos-vasúti igazgatóságnál kilitásba helyezett mérnöki állás elfoglalása végett Budapestre jött. Itt megismerkedett Ganz Abrahámmal, aki a rendkívül intelligens és tetterős fiatal mérnököt annyira megkedvelte, hogy gyárába való belépésre és végleges ittmaradásra bírta. A Ganz-gyár óriási fejlődése szorosan összefügg Mechwart András korszakos munkásságával. 1874 óta a gyár vezetését teljesen Mechwart szakavatott tudására bízták, aki egy a malomipar terén a világhírű hengerjáratokkal, mint a Mechwart-féle tengelykapcsolóval az ipari találmányok terén nevével örök időkre híressé tette. Az ő tudása és nagy szorgalma virágoztatta fel a Ganz és Társa-féle részvénytársaságot, melynek egy vaggon-gyárát, mint különösen elektrotechnikai osztályát világszóló hírnévre emelte. A magyar gépipar ilyen óriási arányban való fejlesztéséért Mechwart András érdemei elismerésül a Ferenc József-renddel, majd a vas-korona-renddel tüntették ki s az Osztrák-Magyar Bank igazgatósági tagjául megválasztották. Halálával nagy gyász és pótolhatlan veszteség érte a magyar gyári ipart. Temetése vasárnap délután esz a Donáthi-utca 36. számú gyászházból.

— Az ostendoi sakkverseny. A mesterverseny huszonkettedik fordulójáról tudósítunk a következők táviratozza: Marco nyert Metger ellen, Mieses nyert Swiderski ellen, Shoosmith Scheve ellen, Duras legyőzte Mortimert, Blackburne dr. Perlist, Niemzowitsch Leet, Rubinstein nyert Van Vliet ellen, Teichmann Leonhard ellen; Cohn vesztett Salve ellen és Billecard nyert Cohn W. ellen. Remisvel végződött a Snosko-Borowski-Forgács, valamint a Shories-Tartacower partii, míg Bernstein nem fejezte be partiját John ellen. A függő partik közül Rubinstein nyert Stüchting ellen Blackburne Metger ellen. A Duras-John, Snosko-Borowski-Scheve és Shories-Marco-partii remis lett. Állás a huszonkettedik forduló után: Mieses 15^{1/2}, Rubinstein 14^{1/2}, Forgács, Niemzowitsch, Salve 13^{1/2}, Bernstein 13 (1), Cohn E 12^{1/2}, Duras, Snosko-Borowski (1), Marco, Swiderski 12, John (1), Perlis (1) 11^{1/2}, Teichmann (1), Tartacower 11, Leonhardt 9^{1/2}, Billecard, Blackburne, Stüchting 9.

— A közös hadügyminisztérium új palotája. Bécsben a közös hadügyminisztérium részére új palotát építenek. Schönaich hadügyminiszter, aki mári osztályfő korában foglalkozott az építés gondolatával, mindjárt azután, hogy elfoglalta a miniszteri széket, elhatározta, hogy megépítteti a palotát Tizenkétezer négyszög méter területen épül az új palota, amely egyesíti magában a minisztérium összes segédhivatalait. A mostani épület, amelynek telke éppen a harmadrésze az újnak, eredetileg a jezsuitáké volt, akikről 1662-ben vásárolták meg. Természetesen sok történelmi emlék fűződik hozzá, s főképpen ebből az okból nem fogják lebontani a minisztérium kiköltözése után sem.

— Egy uri leány öngyilkossága. Megdőböntött öngyilkosság történt ma a fővárosban. Egy viruló, szép fiatal uri leány, Kaffka Ede fővárosi háztulajdonos alig tizenhét éves leánya, ma este a „Nemzeti Zenede“ egyik tantermében revolverrel hatszor magára lőtt és életveszélyes sebesülésekkel szállították be a mentők a Rökus-kórházba. A kétségbeesett cselekedet oka ismeretlen.

A Nemzeti Zenede Semmelweis-utcai intézetében ma délután vizsgálati hangversenyek voltak, melyen az öngyilkossá lett Kaffka Márta is résztvett. A hangverseny után a fiatal leány megvárta, amíg a vendégek és a növendékek eltávoztak, aztán egy emeleti tanteremben elkövette borzasztó tettét. A revolver, amelyet mellette találtak, egy hatalmas kaliberű tiszti revolver, amelynek mind a hat golyója talált. A fegyvert a szerencsétlen teremtést édesapja íróasztaláról vette magához. Két levelet hagyott hátra; az egyiket „Kedves anyuska“, a másikat pedig „Rózsika barátnőm“ czimzéssel. Tettének okát azonban nem mondja meg bennük. Állapota reménytelen.

— Herczog a kolostorban. Löwenstein Károly herczeg, a németországi párbajjelenes liga elnöke, aki eddig Münchenben lakott, mint jelentik, noviciusként belépett egy kolostorba.

— **Kossuth-szobor Dobsinán.** Dobsina város hazafias közönsége szobrot emelt Kossuth Lajos emlékének. A szobor ünnepélyes leleplezése vasárnap, e hó 16-án lesz. A szoborleleplezésen részt vesz *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter is, valamint itt időző testvére, *Kossuth* Lajos Tódor, a képviselőház küldöttsége *Justh* Gyula házelnök vezetésével és *Szterényi* József államtitkár. A minisztert utjában elkísérik *Szentiványi* Árpád, *Putnoky* Móricz, *Draskóczy* László, *Szokoly* Tamás, *Nemes* Bertalan, *Hódy* Gyula, *Hédervári* Lehel, *Szász* József, *Kubik* Gyula, *Fábray* Károly, *Bohus* Károly, *Korda* Andor, *Pogány* Lajos, *Nagy* Emil, *Pataky* László, *Metzner* Béla, *Hebrony* József, *Abrahám* Dezső, *Kovács* Ernő, *Simkó* József, *Nagy* Sándor, *Szentiványi* Gábor, *Kun* Árpád, *Horváth* József (marosújvári), *Hellebronth* Géza, *Egry* Béla orsz. képviselők, a függetlenségi pártnak számos kültagja, *Tormai* Géza dr., *Pallay* Sándor dr. és *Jakab* Sándor. A miniszter és kísérete szombaton este 11 órakor indul Dobsinára, ahova vasárnap reggel 8 óra 50 perczkor érkeznek meg. A miniszter és kísérete még aznap visszajutnak a fővárosba.

— **Nemzetközi gyorsirás kiállítás.** A Szegedi Gyorsírók Egyesülete által tartandó nagyszabású országos és nemzet-s rendszerközi gyorsírókiállítás, kongresszus és versenyírás általános nagy érdeklődést keltett. Közel 300 kiállító van bejelentve Európa minden országából, Amerikából (Egyesült Államok: Colorado, Canada), Indiából stb. Az ünnepség megnyitása a Kulturpalotában 1907. év június hó 29-ikén fog megtörténni. A jelentkezők száma nagy. Érdekes kirándulás is lesz az Aldunára. A kirándulásban résztvenni szándékozik 10 korona előleget tartoznak beküldeni. A résztvevők féláru menetjegyre jogosító igazolványt és bővebb felvilágosítást nyerhetnek a rendező-bizottságnál. Elnöke: *Jakab* Lajos Szeged, Takaréktár-utca 1. vagy Kulturpalota.

— **A szociálista párt dolga.** *Kardos* Jakab, a Népszava tegnapi cikkével szemben ma ismét folytatja a polémiát. Hazugságoknak mondja mindenekelelt az ellene fölhozott eseteket, aztán így folytatja:

Én, aki — hogy sokat ne említsek — meghatalmazást kaptam egy gépnek 60.000 koronáért való azonnali megrendelésére, ezt a gépet még egy hétig tartó alkudozás után 50.000 koronáért vettem meg és ehhez hasonló üzleti rendeléseket a legpedánsabbul és mindenki által dicsért buzgalommal bonyolítottam le, szóval én — aki milliókat kezeltem — és mint igazgató milliókra menő üzleti rendeléseket tettem, majd mindig egyedül, engem most azzal vádolnak, hogy 20—25 koronákat sikkasztottam nyugta ellenében, én, akinek módomban lett volna a magam részére vagyont gyűjteni, nyugta nélkül és elszámolási kötelezettség nélkül. *Weltnernek* röviden csak ennyit: értem, ha *Bokányi* ezt a becsületes, de még mindig ősi naivításában élő embert használja fel háttérül. Mondom, értem, ha *Bokányi* éppen őt kapta fel maga elé első ijedségében védő paizsul. De meg is felelt ennek. Először letagadja, hogy velem egyáltalán beszélt volna, de nyomban utána hozzá teszi, hogy a vizsgálatot eleinte ő is elhibáztottnak tartotta és *Kardost* ártatlannak. Ez így is van és ennek a nézetnek adott azon szavakban kifejezést, amelyeket én citáltam. A vitából két tény domborodik ki, a pártvezetőség engem sikasztással vádol, én *Bokányit* vádoló bizonyos dolgokkal. Én a nyilvánosság előtt követeltem, hogy állítsanak a bíróság elé. Én párttitkokon nem akarok élésködni, de még ezek árán sem engedhetem, hogy egy laza erkölcsű ember törjön az én becsületem ellen, sem azt, hogy ilyen ember erkölcsbíraskodjék felettem. Tehát válaszszuk el az egyént a párttól úgy, amint azt velem tették és gyérünk a bíróság elé.

Mindezekre pedig *Bokányi* Dezső ismételtelen kijelenti, hogy *Kardos* kívánsága szerint bíróság elé viszi a dolgot.

— **A halygó lepra-beteg.** Boroszlóból a gyorsvonaton tegnap Oderbergbe érkezett *Eisenmann* Dávid román alattvaló, aki nagyfoku leprában szenved. Angliában élt, de borzasztó belégsége miatt visszaküldték hazájába. Külön kocsiban megérkezve az osztrák határra, ott a hatóságok megtagadták az átszállítást, vissza kellett vinni Frankfurtba s ott a közeli lepra-intézetbe helyezték el. Az osztrák hatóságoknak Romániával történt tárgyalások után most végre hazaszállíthatják. Lembergben és Csernovitzon át utazik külön kocsiban, melyből nem szabad kijönnie. Az ételt egy ápoló

ablakon át adja be neki. Edényeit orvosi felügyelet alatt rögtön megsemmisítik. Kocsiját Oderbergben külön sinpárra tolták és szigoruan őrzik.

— **Küldöttség Ludvigh vasutigazgatónál.** Néhány nappal ezelőtt az államvasutak istvántelki főmühelyének főnöke elbocsátotta *Orsulics* Istvánt, a főmühely egyik munkását, azzal az indokolással, hogy az illető a szociálista vasuti munkások lapját, a *Magyar Vasutast* bevitte a mühelybe és szétosztotta az előfizetők között. A munkások szolidaritást vállaltak elbocsátott társukkal s többször sürgették *Orsulicsnak* a mühely kötelekébe való visszafogadását.

Ma délben kétszáz munkás vonult az istvántelki főmühelyből a Máv. igazgatóság Andrássy-uton levő palotája elé s követelték *Orsulics* visszafogadását. Tíz tagu küldöttség ment föl *Ludvigh* Gyula elnökigazgatóhoz s a küldöttség nevében *Fellner* Béla kérte az elnökigazgatót, hogy azonnal hagyja meg a mühelyfőnöknek, hogy vonja vissza *Orsulics* elbocsátását. *Ludvigh* kijelentette, hogy neki előbb meg kell vizsgálnia az ügyet s csak azután intézkedhetik. A küldöttség szónoka erre kijelenteite, hogy az elnökigazgatónak már lett volna elég ideje az ügy megvizsgálására, ők tehát nem várnak tovább. Holnap *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztertől fogják kérni a sérelem orvoslását. Holnap délben az istvántelki főmühely egész munkássága fölmege a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **D'Annunzio balesete.** *Gabriele D'Annunzio*, a nagy olasz író, tegnap *Prozzi* gróffal és több más barátjával Firenezében automobilon kirándulást tett. Utközben az automobil fölborult s az utasok kiestek belőle. A szerencsétlenség az Arno partján történt s kevés híjja volt, hogy a kirándulók a folyóba nem estek. Szerencsére valamennyien csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Szobrot Jókainak.** A komáromvármegyei és városi muzeumegyesület a Komáromban felállítandó *Jókai*-szobor javára június 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Komáromban, a vármegyeháza nagytermében matinét rendez, amelyen *Beöthy* Zsolt *Jókairól* felolvasást tart.

— **Egy zaklatott élet vége.** Karlsbadban a napokban meghalt *Grünwald-Zerkowitz* Szidónia asszony, az ismert bécsi író 55 éves korában. Morvaországi születésű volt, de már korán Budapestre jött, ahol megtanult magyarul és a mi nyelvünkön írt költeményeket, elbeszéléseket és tanulmányokat, amelyek a fővárosi lapokban jelentek meg. Pedagógiai cikkei ráterelték Trefort közoktatásügyi miniszter figyelmét és *Zerkovitz* Szidóniát némsokára kinevezték Budára egy városi iskolába tanítónőnek. Akkor 25 éves volt. *Tóth* Kálmán, a költő beleszeretett a nagymüveltségű leányba és több megkérte a kezét, de *Zerkovitz* Szidóniát kiköszarazta. Nyugtalan természetű nem engedte sokáig a tanítónői pályán, színésznő akart lenni és evégül elment Münchenbe, ahol maga Lajos bajor király érdeklődött iránta és ki akarta képezetni. 1874. novemberében az udvari színházba próbaszavalatra engedték, amely fényesen sikerült. De végzeté már harmadnapra utjába hozta a fiatal Kolokotroni herceget, a híres görög nemzeti hős unokáját, aki a tapasztalatlan leányt hálójába kerítette. A sánta fiatal ember völégénye lett és együtt mentek Velenczébe, ahol a leány a katolikus hitre tért át és egybekelt a herceggel. Az esküvő után Athénbe utaztak, ahol a fiatal asszony hamar megtudta, hogy völégénye teijesen elzülött ember, akit családjá is kitagadott. Némsokára ott is hagyta férjét a szerencsétlen asszony és hazament, ahol egy fia született. Az a Kolokotroni herceg néhány évvel ezelőtt egy szerelmi drámának volt a hőse. *Zerkovitz* Szidónia később megismerkedett *Grünwald* bécsi vagyonos kereskedővel, aki megkérte a kezét. Miután a hercegtől elvált. 1877-ben a kereskedő neje lett, aki tíz évi házasság után nyomasztó anyagi bajok miatt agyonlőtte magát. *Grünwald-Zerkovitz* asszony nagy irodalmi tevékenységet fejtett ki. Nagy feltűnést keltett annak idején „A mormon nő dalai” című verses munkája, amely egy thora-tekercs formájában jelent meg. Egy másik munkáját pedig konfiskálták.

— **A nédelspanai katasztrófa.** Rudolfsgradon még mindig súlyos a helyzet és egy hét óta az apadás mindössze 27 cm. A lakosság között igen nagy a nyomor. A kárt eddig 3 millió koronára becsülik és a jövő évre sem lesz termés, mert a hideg földbe nem lehet vetni. A községben csak a jövő tavaszszal lehet az építkezést megkezdeni, amiért is a haldéág a félre ideiglenes szükséglakásokat fog építtetni. A lakosság közül igen sokan kívándorolni készülnek.

— **Francia írók párbaja.** Párisban tegnap kardpárbajt vívtak *Fleis* Róbert és *Veber* Pierre ismert francia írók. Az első összecsapásnál *Veber* oly súlyos vágást kapott a jobb karjára, hogy harcképtelenné lett. A párbaj oka összecsapalkozás volt.

— **Munkásmozgalom a déli-vasutnál.** A déli-vasut altisztjei között hónapok óta bérmozgalmak vannak. Mikor a munkás alkalmazottaknak két hónappal ezelőtt az igazgatóság részben teljesítette kívánalmaikat, a kinevezett altisztek is formulázták a maguk óhajításait, amelynek lényege az volt, hogy adja meg nekik az igazgatóság azokat a javításokat, amelyeket a máv. adott meg az állami vasutasoknak. A déli-vasut alkalmazottjai június 15-éig kérték az igazgatóság választát. Miután azonban a mai napig választ nem kaptak, ma délután a vezető emberek értekezletet tartottak egy Krisztina-uti kocsmában a további teendők tárgyában és ezen az értekezleten kimondották, hogy a várakozási időt vasárnapig meghosszabbítják. Ha azonban addig se kapnának választ, akkor erősebb rendszabályokhoz nyulnak. Estére azonban az igazgatóság értésükre adta, hogy a kért javításokat megkapják és pedig rangban a máv. tervezete szerint, fizetésben azonban egy osztálylyal alacsonyabb táblázat szerint.

Az igazgatóság döntésébe a munkások nem akarnak megnyugodni és erősebb bérmozgalomra készülnek.

— **Könyv X. Pius pápáról.** Érdekes könyv jelen meg nem régen X. Pius pápáról és udvaráról közöl intimításokat; a címe: „Pio X. e la Corte Ponteficia.” A pápa-választó konkláve ismertetésével kezdődik a könyv. Többek között elbeszéli hogy a pápa-választás eredményére kíváncsi újságírók és prelátusok spiritiszta szellemidézés útjár akarták megtudni, hogy ki lesz a jövőendő pápa. A pápaválasztás előtt különben minden érdeklődő jós lett Olaszországban. A katolikus lapok telve voltak anagrammákkal, melyeknek mindegyike a jövőendő pápa nevét kombinálta, de csak egy ember volt, aki eltalálta a választás eredményét; egy Cagliari melletti faluban lakó szatócs. Amint meghalt XIII. Leó, a szatócs fogadott, hogy a velencei pátriárka lesz a pápa. A könyv szerint X. Pius mint pápa épp oly falusi pap maradt, mint annak előtte volt. Az etikette megtiltja a pápának, hogy órát hordjon magánál. Pius nem törődik ezzel s időnként elöszedi zsebéből nikkellóráját. Egy napon egy francia püspök arany remontoir órával akarta kicserélni a nikkellórát, a pápa azonban nem ment bele a cserébe, mivel — amint mondá — ezzel az órával számlálta anyja életének utolsó perceit. Különös kedve telt a pápának az első időben udvarmesterének, monsignore Bisletinek boszantásában. Lépten-nyomon megsértette az etikette szigorú szabályait, amin az udvarmester rendkívül módon felizgult.

— **Földet osztó herceg.** *Pompes Lixa Visconti-Varose* szociálista érzelmű olasz herceg nyolcz év előtt elhatározta, hogy Milano közelében levő birtokán megvalósítja a szociális ábrándokat. Minthogy bérlőjének szerződése éppen lejárt, a herceg a birtokán lakó százharminczhét családból szövetkezetet alakított. Ez a szövetkezet átvette a birtokot s önállóan kezelte, míg a herceg a haszonélvezet fejében huszonkétezer lirát kapott évenként, jóval kevesebbet, mint amennyit azelőtt a bérlő fizetett, a ki e mellett meg is gazdagodott a birtokon. Kezdetben jól is ment minden s a föld népe, a melylyel oly nagylelkűen bánt, szemmel láthatóan gyarapodott és vagyonosodott. Körülbelül egy évvel ezelőtt a herceg észrevette, hogy erdejében és réjtjén, amelyet ingyen bocsátott a szövetkezet rendelkezésére, a parasztok nagy mértékben megkárosították. Erre őtököt fogadott, ami persze nem tetszett a gazdáknak s mivel a jogtalan haszontól cseletek, a szomszédos gyárban kerestek munkát, a herceg birtokát pedig elhanyagolták. A birtok ilyen körülmények között nem is jövedelmezett annyit, mint azelőtt s a herceg a kikötött, aránytalanul csekély bérösszeget sem tudta megkapni. De a legnagyobb baj az volt, hogy a gyárban a gazdák megismerkedtek a szociálista eszmékkel s egyre határozottabban a kizsákmányoló földbirtokos ellen fordultak. Azt követelték, hogy engedje át a földjét egészen ingyen, nap-nap után fenyegető leveleket kapott, sőt egy alkalommal egy gazdasági épület föl is gyújtották. A herceg mindent megtett, hogy a gazdákkal megértessé, hogy saját érdekük ellen járnak el, ha az izgatókra hallgatnak, de eredmény nélkül. Most végre a bírósághoz fordult a szövetkezettel kötött szerződés fölbontása végett.

— **Hajssa a rablógyilkos után.** Még emlékezni fognak rá olvasóink, hogy a napokban *Gullner Gyula* pestmegyei főispánnak *Magyar János* nevű kocsisát a fehérmegyei *Aba* község határában a fehérvári uton megölték és kirabolták. A kocsi 1156 korona 66 fillért hozott magával Székesfehérvárról, ahol az uradalom tejpénzeit inkasszálta. A rablógyilkosság június 3-án délután egy és két óra között történt, s megirtuk, hogy a gyilkos, aki manlicher fegyvert használt, még a kocsi elé fogott lovakat is lelőtte. A tettesnek azonban teljességgel nyoma veszett, pedig többen is látták az országuton bolyongani és a személyleírás szerint mintegy 30 esztendő, középtermétű szőke ember volt és szürke ruhát viselt.

A gyilkost a székesfehérvári csendőrség nyomozza és a nyomok egyenesen ide vezetnek a fővárosba. Ma két csendőr föl is jött Székesfehérvárról a fővárosba és itt egyszerre meglepő fölfedezést tettek a rendőrségen, ahol a csendőrök jelentkeztek. Kiderült ugyanis, hogy a június 5-én tartott razzia alkalmával a Városligetből előállítottak két munkás külsejű embert, az egyiket *Csabánszky Sándornak*, a másikat *Hosszu Károlynak* hívják. Vagy száz forintot dorbézolt el a két ember egy Hermina-uti korcsmában és azért állították elő őket, mert részeg fővel a járókelőket inzultálták. A rendőrkapitányságon meg is moztatták őket és vagy hétszáz korona készpénzt találtak náluk. Azt mondták, hogy a pénzt keresményükből takarították meg és miután semmi eljárás nem volt ellenük folyamatban, csak csendzavarásért büntették meg őket husz-husz koronára, aztán elbocsátották mind a kettőjüket. Ezek közül *Csabánszkyra* teljesen ráillik a gyilkos személyleírása s a detektívek azt hiszik, hogy csakugyan ő is volt a fehérvári-uti rablógyilkosság tettese.

Most a rendőrség lázasan keresi *Csabánszkyt*. Ma házkutatást is tartottak egy Csapláros-utcai házban, ahol *Csabánszky* szállni szokott, de nem találták meg. Székesfehérvárról feljött egy *Wersch Mór* nevű korcsmáros is, akinek korcsmájába a gyilkos annak idején betért pálinkát venni, tehát ismeri. Szembesítésről azonban szó sem lehet, mert a könnyelműen elbocsátott *Csabánszky* nyoma vesztett.

— **Szélahamos báró.** A rendőrség letartóztatta Temesvárott báró *Fechtig Armánd* aradi születésű ötvenöt éves őrököt, aki egy héttel ezelőtt Temesvárott ütötte fel sátorfáját s különböző szélahamoskodásokból élt. A valamikor jobb napokat látott fiatal ember, akinek a hadseregből adósságai miatt ki kellett lépnie s azóta már mindenfélével próbálkozott, végül pedig csavargásra adta magát, bejárta az összes hivatalokat, gyárakat és pénzintézeteket, melyeknél különféle címeken koldult. A báró ur azonban nem elégedett meg keresményével, amelyhez ezen az uton jutott, hanem az utóbbi napokban gróf *Szirmay* nevében szélahamoskodott. A gróf *Szirmay*-család egy elszegényedett tagjának adva ki magát, beállított *Németh József* püspökhöz, aki a gróft megvendégelte és gazdagon megajándékozta. Különböző hamisított ajánló levelekkel és okiratokkal fölszerelve elment *Kabdebó Gergely* főispánhoz és *Joanovics Sándor* alispánhoz, akiket szintén megtévesztett. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy a városban valaki gróf *Szirmay* néven könyöradományokat gyűjt a csalót ma letartóztatta. Csavargásért elcsukták.

— **Kedélyes betörők.** Antwerpenben egy bankháza behatolt nemrég két betörő s igen ügyes módon kivett a vasszekrényből százötven ezer frankot. Mielőtt eltávoztak volna a helyiségből, levelet irtak a bankárnak s közölték vele, hogy hogyan sikerült nekik a szekrényt kinyitni. A levél így hangzik:

Ugy ment minden, mint a karikacsapás. Egy új módszert használtunk, amelynek minden eddig ismerttel szemben nagy fölénye van s amely abból áll, hogy a szekrény falát acetilénnel és oxigénnel táplált lánggal megolvastja az ember. Most nem érünk rá, hogy tüzetesen leírjuk az egész vegyi folyamatot, de nem is szükséges, hogy leírjuk, mert megtalálja egy regényben, amelyet nemrég adott ki egy német rendőrtisztviselő *Hans von Zobeltitz* címmel. Meglehet, hogy halálból küldünk néhány száz frankot az elmés szerzőnek.

— **Zsarolás.** A napokban megjelent *Törley* pezsgőgyárosnál négy pinczér és megkérdezték tőle, hogy ígért-e ő valakinek a pezsgőbojkott leszerelésére huszezer koronát. *Törley* kijelentette a pinczereknek, hogy ő senkinek soha pénzt nem ígért a bojkott megszüntetésére, mert a bojkottal nem törődik. Ha kijelentésének nem hisznek, menjenek el *Esterházi-utca* 22. számú irodájába, ahol meggyőződhetnek állítása valóságáról. At is adott *Törley* a pinczereknek egy névjegyet, hogy azt mutassák fel az irodában. A pinczerek ezután közölték *Törleyvel*, hogy ők már kinyomattak a Világosságnyomdában egy *Törley* ellen lázító plakátot. Miután most az érintkezés során meggyőződtek *Törley* becsületes szándékairól, szeretnék visszavonni a plakátot. Ez azonban nyolczvan koronába került. Fizesse ki ezt *Törley*. Erre a pezsgőgyáros átadta a pinczereknek a nyolczvan koronát, mire a társaság távozott. A *Törley*től kapott névjegy háttára azonban ráírták a következő sorokat:

— Igazolom, hogy nyolczezer koronát adtam át *Boor Jenő*nek, a pinczeregyesület titkárnak a bojkott leszerelésére.

Az így meghamisított névjegyet azután mindenfelé mutogatták és azzal fenyegettek, hogy ezt a névjegy tartalmát plakátroztatják is. Miután *Törley* ebben zsarolás kísérletét látja, ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett ma a rendőrségen.

— **A fővárosi rendőrség új egyenruhája.** A főkapitányságon a rendőrség új egyenruhája ügyében újabb értekezlet volt, amelyen részt vettek dr. *Boda Dezső* főkapitány, *Lickl Géza* rendőrfőparancsnok és *Nemes Mihály*, az új egyenruha terveit készítő festőművész. Az értekezlet csekély változtatással elfogadta a magyar történelmi stílusban tervezett egyenruhát és a katonaszerűséghez hasonló sisakot. E próbasisakokat a tisztviselőtelepen és a külterületeken próbaképpen már viselik is a rendőrök. Nézeteltérés csak a rendőrök által a nyakon viselt számokra nézve merült föl. Elvként megállapították, hogy a közönség érdeke szempontjából a számjelzés fentartandó, de nyílt kérdésnek hagyják fenn, hogy a jelenlegi, alkalomadtán eltávolítható bádószámokat tartásuk-e meg, vagy pedig a kabátgalléron viseljék a számjelzést, ami semmiféle körülmények közt le nem fejtethető. A számjelzés dolgában gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter fog dönteni, akihez az új egyenruházat ügyében a főkapitány fölterjesztést intéz.

Minden esetre kívánatos volna azonban, hogy a rendőrlégények számjelzése ügy alkalmatlanság, hogy az eltávolítható ne legyen. Budapest közönségének ugyanis szomorú tapasztalatai vannak arról, hogy mit jelent ez, ha a rendőrök leveszik a számot.

— **A postáskaszinó botránya.** Ilyen című tegnapi hírünkre vonatkozólag, ma a következő sorokat kaptuk: A kaszinó választmánya *Miklós Hugó* posta- és táviróosztály ügyét behatóan megvizsgálta, több ülésen át tárgyalta és őt a f. év március 27-én tartott választmányi ülésen *egyhangú határozattal* kizárta oly okok miatt, melyeket az ő saját érdekében nyilvánosságra nem hozhatunk. A határozatot csak most, június 8-án érezték szükségesnek megfőlelbeznii. A házard kártyajátékot illetően, a kaszinó helyiségeiben a házardjáték szigorúan tilos és gondoskodva is van arról, hogy e tilalom meg ne szegessék. A kifosztásról szóló híradás rosszakaratú mese. A posta- és táviró-tisztviselők kaszinójának elnöksége nevében: *Földessy János* alelnök, *Schubert Károly* titkár.

— **Virág és Hűség.** Van-e szebb, kedvesebb, színesebb kifejezője a természetnek, mint a virág? S bár Budapestet hektárokkal terjedő virágerdő veszi körül, ami tanulmányosságunk, úgy fiuk, mint leányok, alig ismerik a — virágot. A kirándulásnak, ahol természetben ismernek meg a virágokat — ezer és ezer akadálya van, a placzon vásárolt virág pedig drága és nem is tökéletes, ép ezért a tanács el is tiltotta, hogy tanulókkal virágot vásároltassanak. A természetrajz-tanárok kétségbe voltak esve, miről rajzolhassák ők a virágot természet után (ahogy az előírás mondja) mikor — nincs virág? És hol vegyenek hát virágot? Ezt a kétfős föladatát oldotta meg most a fővárosi tanács alig néhány száz korona költséggel. Ugyanis a VII. kerületi kis-szülői polgári iskola igazgatójának előterjesztésére szemléltető növénykertet rendezett be a nevezett polgári iskola mellett, amely már az ősz óta dolgozott azon, hogy a kora tavasszal megkezdődhessék a növényzárlat. Azóta már nyolcz ízben szállított az iskolának cserépben

növényeket. A pesti oldalon nem kevesebb, mint tizennyolcz polgári fiu- és leányiskola, sőt két főreál és egy főgimnázium is kapott növényeket.

— **A fegyintézeteki tisztviselők első kongresszusa.** A lipótvári országos fegyintézetben *Schöber Ernő* igazgató elnöke alatt most tartották meg első kongresszusukat a fegyintézeteki tisztviselők, melyen az ország összes fegyintézeteki, a budapesti gyűjtő-fogház, a szegedi kerületi börtön, az aszódi kir. javítóintézet és az igazságügyminisztérium is képviselve volt. Az első felszólaló dr. *Vámbery Rusztem* volt. Fejtette, hogy a börtönügyi tisztviselősködés ma már speciális tudománygyá fejlődött s ezért szakszerűen kell a tisztviselőket kiképezni s szaktanfolyamokat fognak felállítani. A rabiskolák reformjáról *Gedeon Emil* váci fegyintézeteki igazgató szolt s megbízták *Cseh Lajos* és *Kemény József* fegyintézeteki tanítókat, hogy a reform-terveket a jövő évi kongresszusra terjeszték elő. A büntetés végrehajtására vonatkozó utasítás módosításáról *Kun* miniszteri tanácsos referált s kijelentette, hogy a most készülő új büntető novella a büntetés végrehajtását alakjaiban fogja megváltoztatni. — Élénk megbeszélés tárgyát képezte a letartóztatási intézetek osztályozásának kérdése. Legrégibb kívánságok közé tartozik ugyanis, hogy a fegyházban különféle bűnök miatt bűnhődő fegycenzeket ne zárják össze, mert a fegyházak az igazi célját: a javítást nem szolgálhatják eredményesen. A kongresszus azt a javaslatot terjesztette az igazságügyminiszter elé, hogy a jövőben a vagyon ellen elkövetett bűntényekbe visszaesők, ugyszintén az életfogytiglan elítélt visszaesők a budapesti gyűjtő-fogházba, az élet és testi épség ellen irányuló bűntényekért első ízben elítélt fegycenzek a váci, szamosújvári és lipótvári fegyintézetekbe utaltassanak be, míg a vagyon ellen elkövetett bűntényekért az illavai és nagyenyedi fegyintézetekben helyeztessenek el. A kongresszus résztvevői később kirándulásokat tettek. A legközelebbi kongresszus 1908 május hónapjában Budapesten lesz.

— **Üllevelli léghajója.** Az olasz kamarában kérdést intéztek a hadügyminiszterhez, hogy terhel-e valakit felelősség abban a léghajószerecséltenségben, amelynek az alkotmányi ünnep napján egy utazskapitány esett áldozatul. — Az államtitkár-helyettes kijelentette a leghatározottabban, hogy felelősség senkit sem terhel és hangsúlyozta, hogy tudósok és tapasztalt léghajósok véleménye szerint viharos időben egyáltalán nem veszélyes felszállni s hogy éppen tudományos czélból nagyon gyakran szálltak fel szép sikerrel és minden veszély nélkül zivatarok alkalmával. — Az államtitkár-helyettes az előtte fekvő szakvéleményekre támaszkodva, kifejtette, hogy a június 2-iki szerencsétlenség nem egyéb tragikus véletlennél. A legelőkelőbb olasz fizikusok szerint a balloncaptív, a kötött léghajó sokkal inkább ki van téve a villámcsapás veszélyének, mint a szabad léghajó. Itt az a kérdés, hogy mi okozta azon a léggömbön, amelyen *Ulivelli* szádodos utazott, az elektromos kisülést és végül mi gyújtotta fel. Egy Rómában időző angol tudós azon a véleményen van, hogy a ballon selyemszövetének alumínium burkolata a szerencsétlenség oka, mert ez, mint minden, ami fém, jó hővezető.

— **A közműves-szakosztály föloszlata.** A belügyminiszter rendelete alapján tegnap délután hat órakor feloszlatták az építő-munkások országos szövetségének közműves-szakosztályát. A rendőrség zavargásoktól tartott s ezért egy szakasz gyalogság és egy szakasz lovas-rendőrt vezényelt ki a szakosztály *Csengery-utcai* helyisége elé. Hat órakor megjelent a hivatalos helyiségben dr. *Kiss Ferencz*, a hetedik kerület helyettes előljárója. A vezetőség és néhány munkás volt csak jelen. Az előljáróság kihirdette a belügyminiszter rendeletét, lepecsételte a pénztárt és magához vette a helyiségben talált iratokat és könyveket, amelyeket elvitt a helyiségből. Az aktust nem zavarta semmi incidens és így a kirendelt rendőrcsapatokra sem volt szükség. Este azonban a közműves-szegedek tüntetést rendeztek *Kaiser József* építőmesternek, az ipartestület elnökének *Rákóczi-téri* lakása előtt. Mintegy 500 főnyi tömeg zajongva, abcuzgolva tüntetett, majd beverte az ablakokat. A rendőrség oszlatta el a tüntetőket. Nem állítottak elő senkit.

— **Orth János legendája.** Párisban *Eugen Garzon*, az *Orth János*-legenda szerzője, fentartja azt az állítását, hogy az az ur, akit neki a *St. Lazaire-pályaudvaron* dr. *Quintana* bemutatott, *Orth János* volt. Ő jól emlékszik *Orth János* arczára és ámbár a bemutatott ur már kopasz volt, ő határozottan felismerte. Az állítólagos *Orth János* igen szűkszavú volt és buskomornak látszott.

— **Házasság.** *Braun Adolf* e hó 26-án délután esküszik örök hűséget *Rottenburg Olga* kisasszonynak, *Rottenburg Sámuel* és neje leányának Nagyváradon.

— **A Stromboli kitérő.** *Cataniában* ma reggel 6 óra 45 perczkor a *Stromboli* vulkán kitérő. Apró kövek és hamu nagy mennyiségét öntötte magából. A kitéréssel egyidőben könnyebbfejta föld-rengést észleltek. A vulkanikus kitérés semmi kárt nem okozott.

— **A kiskoru.** A rendőrség letartóztatta *Deutsch* Zsigmond huszonnégyéves kereskedőt, akinek a Népszínház-utca 45. számú házában volt üzlete. *Deutsch* csak nemrég nyitotta meg üzletét és nyakra-főre vásárolt árukat, amikor pedig fizetésre került a sor, kijelentette, hogy kiskoru és nem fizet. A gyárosokat mintegy tízezer koronával csalta meg ilyenformán.

— **Tanulótársak találkozója.** *Timár* Béla főv. tan. (lakik: Üllői-ut 95.) felkéri volt iskolatársait, hogy e hó 30-án, reggel 9 órakor Győrött a „Fehérhajóban” szerződéses kötelezettségük értelmében megjelenni sziveskedjenek.

Bekő Ferenc törökszentmiklósi városi mérnök felhívja volt tanulótársait, kik vele az 1896—97. tanévben a székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskolában érettségi vizsgálatot tettek, hogy a tízéves találkozóra Székelyudvarhelyen, 1907. június 29-én reggel 8 órakor megjelenjenek s úgy megjelenésüket, mint esetleges távolmaradásukat vele közöljék.

— **Tábori sütődék.** A közös hadügyminiszter a tábori sütődék, a tábori mészárszékek felszerelési czikkeire hirdetett pályázatot. A szükségletnek egy részét a kvóta erejéig Magyarországon kívánja beszerezni, felhívja tehát a magyar iparosokat, hogy ajánlataikat a cs. és kir. 4. hadtest hadbírósnál Budapesten 1907. június 18-án, délelőtt 10 óráig nyújtsák be. A szállítás iránt érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek a m. kir. kereskedelmi muzeumnál (Budapest, V. Akadémia-u. 3.)

— **Halálozás.** *Feisner* Miksa hírlapíró, a *Politiches Volksblatt* szerkesztőjét, ma délután kísérték kartársainak és jó barátainak igaz, őszinte részvéte mellett utolsó útjára, az új izr. temető halottas csarnokából. A végtisztességen jelen volt dr. *Bródy* Samu, Miksa, József, Sándor, Alajos, az Újságírók Egyesületének képviselőjében *Cziklay* Lajos alelnök, a *Politiches Volksblatt* és *Neues Pester Journal* szerkesztőseinek tagjai, kiadóhivatalának tisztviselői, a Hungaria-nyomda műszaki személyzete közül többen, és még igen számosan. Dr. *Weisz* Mór megható szavakkal búcsuztatta el az elhunytat, kit életének delén szólított el a sors attól a munkától, melyet oly nagy ambícióval, tudással és lelkiismeretességgel végzett. A sírnál *Mandovszky* Rikárd kartársá méltatta az elhunyt érdemeit, ki még betegségében is ernyedetlen szorgalommal végezte teendőit, jó kedélye, szeretetreméltó egyénisége révén vitta ki kartársai szeretetét és nagyrabecsülését.

Pusztiferencszállási *Huska* Ödön nyug. kir. ítélőtáblai bíró hosszas szenvedés után hatvanéves korában elhunyt Szegeden. Halálát előkelő család gyászolja, közte özvegye, Burger Etelka, fia, *Huska* Jenő kultuszminiszteri titkár, az ismert zeneszerző és dalköltő, második fia, Ernő kultuszminiszteri fogalmazó, leánya, Ilona, Klimkó István honvédszázados neje, továbbá testvére, *Huska* Dezső, kunfélegyházi ügyvéd. Temetése holnap, szombaton lesz Szegeden. Az elhunytat, aki a magyar uralom egyik tipikus alakja volt, a legszélesebb társadalmi körök őszinte részvéte kíséri utolsó útjára.

Adler Károly kereskedelmi tanácsos, a Gschwind-féle szeszgyár r.-társaságnak negyven éven át volt igazgatója, ma este hosszas betegség után 73 éves korában meghalt. *Adler* nagy szerepet játszott kereskedelmi és ipárvállalatunk körében. Igazgatósági tagja volt az Általános bank részvénytársaságnak, a Magán-tisztviselők országos nyugdíjgyűlésének, az Országos iparhitelintézetnek és felfügglépbizottsági tagja a Magyar lámpa- és fémáru-gyárnak. Az ipar- és kereskedelmi kamarának harmincz éven át volt beltagja; az Országos iparegyesületnek igazgatósági tagja, a kereskedelmi törvénytörvények kereskedelmi ülnöke és a Szeszgyárosok iparegyesületének elnöke. Tollából számos számottevő közgazdasági czikk jelent meg előkelő lapokban. Nagy műveltsége, szeretetre méltó modora révén számos barátot szerzett magának és köztisztviselőknek örvendett. A kereskedelem és ipar terén szerzett érdemeit a király a koronás arany-éremmel tüntette ki. Halálát előkelő és nagy család siratja.

Szűcs Alfréd budapesti gépkereskedő Karlsbadban rövid szenvedés után elhunyt. A temetés a kereskedői világ nagy részvéte mellett volt a rákoskeresztúri izr. halottas házból. Az elhunytban *Szűcs* Zsigmond, Ödön és Béla fiúvérüket gyászolják.

Szalay József m. kir. adótitisz e hó 12-én 27. évében elhunyt Szegeden.

Fritz Ferenc nyugalmazott tanító e hó 10-én Sámfalván (Vas megye) 70 éves korában 46 évi tanítói működése után meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja. *Fritz* Ferenc és János főpinczerek edesatyjukat siratják.

Zilahy dr. *Szűcs* Gézáné, szül. árkosai *Székely* Vilma életének 25-ik évében meghalt Székelyföldváron.

— **Vasutasok sztrájkja.** A szamosvölgyi vasut munkásainak egy része ma sztrájkba lépett, mert az igazgatóság nem akarta a béreket emelni. Hétfőn valószínűleg a vasut összes munkásai becsúntetik a munkát.

— **Meggyilkolt végrehajtó.** *Bruckhausen* faluban — mint Essenből jelentik egy *Eidam* nevű rendőrbíró, aki egy lengyel családot adóhátralek miatt végrehajtani akart, az utcán meggyilkolták. A szerencsétlen előbb az őt kísérő rendőrnek megparancsolta, hogy a néptömeget, amely megakarta őt a végrehajtásban akadályozni karddal támadja meg. Ugyanabban a pillanatban valaki homlokot szurta, mire szörnyet halt. Őt embert gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták.

— **Automobil-verseny.** Vilmos császár Kloster-Thronban Solms Braunfels Sándor herceget, az osztrák automobil-klub elnökét fogadta. A császár díjjáért folyt verseny győztese a 8/A. sz. Fiáth kocsi, melynek vezetője *Nazparo* volt. A kocsi 334.36 percz alatt futotta be a pályát. Második volt a 16/A. számú *Tipe* kocsi, amelyet *Hautvart* vezetett és amelyen az utat 339.10 percz alatt tette meg. A német kocsik közül a 3/B. sz. *Opel* kocsi, amelyet *Michel* vezetett, érte el a legnagyobb rekordot (339.49 percz). Ma délután osztotta ki a császár a díjakat. *Ratibor* herceg bemutatta a császárnak a győzöket, aki gratulált nekik és a nagy számban egybegyűlt közönség lelkes ovációi között személyesen adta át a díjakat.

— **Szerelmesek tragédiája.** Nagy feltűnést keltett Berlinben egy kettős öngyilkosság, amelynek szereplői előkelő családok tagjai; az oka: szerencsétlen szerelem. A két szerelmes *Joseph* Ferenc gyáros és *Gotthelf* Pauline, egy berlini nagykereskedő felesége. Mindketten harminczegyévesek. A szomorú eset részletei a következők: Kedd délután *Joseph* néhány napra egy butorozott szobát bérelt. Azt mondta, hogy este elhozza kofferét a pályaudvarról s megígérte, hogy este ki fogja tölteni a bejelentő czédulát. A háziasszony azt hitte, hogy utazóval van dolga s amikor másnap egy hölgy jelent meg a lakásban, az utazó feleségét gyanította benne. A látogató *Gotthelf* né volt. Hozzá tartozói, akiknek okuk volt attól félni, hogy öngyilkosságot követ el, a rendőrségnél bejelentették eltűnését. A bérelt szoba háziasszonya mit sem gyanított. Az ur és a hölgy keddtől fogva otthon maradtak s egy pillanatra sem hagyták el a lakást. Amikor szerdán késő este nem hatolt ki életjel a szobából, a háziasszony gyanakodni kezdett és kopogott az ajtón. Senki sem jelentkezett. Értésítette a rendőrséget, amely erőszakkal nyitott be az ajtón. Borzalmas látvány tárult szemük elé. A pamlogon mint holttest feküdt a szép asszony, a földön a gyáros holtteste feküdt. Az asztalon edény állt, amelyben még kéksavmaradék volt, ezzel történt az öngyilkosság. A vizsgálat után a két holttestet a morgue-ba szállították. Az öngyilkosság okáról a „*Berliner Zeitung*” a következőket írja: *Joseph* és *Gotthelf* viszonya már régóta tart. A *Gotthelf*-házaspár nemrég kirándulást tett Helgolandba s *Joseph* is velük tartott. *Gotthelf* gyakran vadászkirándulást tett vitorlácsolnokon, amelyen felesége s *Joseph* rendszerint nem vettek részt. Amikor egy napon *Gotthelf* vihar miatt a rendesnél korábban jött haza, megleste a szerelmeseket. Viharos jelenetek játszódtak le, amelyek következménye az volt, hogy a szerelmesek öngyilkosságra szánták el magukat. A holttestek megtalálásáról a következőket jelentik: *Gotthelf* teljesen felöltözve a zöld plüsz-szofé jobb sarkán feküdt. Nyitott száján erős égés nyomai látszóttak. Kedvese előtte terült el a földön. Jobbkézével szorososan átfogta az asszony jobbját. Az asztalon pohár állott, amelyben kéksav nyomai látszóttak. Az üveg, amelyből a haláltokozó mérget kiöntötték, a földön papirosba volt takarva. A szoba tele volt dohányfüsttel; úgy látszik, hogy öngyilkosság előtt nikotinnal akarták magukat elkábítani. Az elegáns szobában nagy volt a rendtelenség. *Gotthelf* né három kis gyermek anyja volt.

— **Szülőkiállítás az iskolában.** A Röck Szilárd-utcai községi elemi népiskola, a szülő-műhelyébe járó tanulók munkáiból e hó 16., 17. és 18-án szülő-kiállítást rendez. A kiállítás d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig van nyitva.

— **Gyilkos cigányok.** A Körmend melletti Himód községben az éjjel cigányok betörték *Spiegler* Mór kereskedő üzletébe. Az asszony a zajra felébredt és kifutott, hogy a kocsi segítségével hívja. *Lindmayer* József kocsi lárájára a cigányok megszabadtak és az utánuk futó kocsi egyik betörő szivenszurta. A kocsi nyomban meghalt. A csendőrség nyomozza a betörőket.

— **Földrengés.** Tegnap délelőtt 10 óra 45 percztől 11 óra 51 perczig gyenge távoli földrengést jeleztek a Budapesti Egyetemi Földrengési observatorium műszerei. A *Wiechert*-inga legnagyobb kitérése észak-déli irányban 3 mm., keletnyugati irányban ugyanannyi.

— **Zendülés Szabasztopolban.** A Szabasztopol előtt levő hajókon zendülés történt ki. Nagyon sok matrózt letartóztattak. Szarazföldi csapatok meg szállták a város főbb utcáit.

— **Micsinai szabadlában.** *Micsinai* Mihály volt postakocsi kiszabadult rabságából. *Micsinai* ez-előtt négy esztendővel, miatt a pénzeslevélhordó utalványt kézbesített, elhajtott a postakocsival, melyről aztán vagy százezer koronát ellopott. Elcsípték s négy évi fegyházra ítélték. Most letelt a büntetési ideje s *Micsinai* tegnap elhagyta a köhida fegyházat.

— **Kirabolt posta.** Az Alexandropol és Tiflisz közötti postavonaton ma hét ember megtámadta a pénztárost és attól körülbelül 25,000 rubelt rabolt. A rablók megölték a vonatot kísérő egyik rendőrt, egy másikat pedig megsebesítettek. A rablók a zsákmánnyal leugrottak a vonatról és a hegy-ségbe menekültek.

— **Monog a föld.** Salzburgból jelentik, hogy *Pirtendorf* helységet hegyecsuszamlás végromlással fenyegeti. Szakértők nézete szerint több ezer kubikméternyi földtömeg van mozgásban. A *Muhr* folyó kilépett medréből és elárasztotta a réteket.

— **Belo estek a tüzes kazánba.** Az Első Magyar Gazdasági Gépgyárban ma délelőtt egy kazánt festettek, miközben a kazánból előtűdülő mérges gázoktól elbódulva három munkás: *Tóth* János, *Tanda* István és *Kaput* János a kazánba esett. A munkások mindent elkövettek a szerencsétlenül járt emberek kimentésére, de mivel a mentés nem sikerült, értesítették az őrséget, a honnan a tűzoltók két kocsival azonnal ki is vonultak. A tűzoltók közül *Rohoncz* József a mérges gázoktól szintén eszméletét veszítette s ő is a kazánba bukkott. A tűzoltóknak végre nagy farsággal sikerült a négy eszméletlen állapotban levő embert kimenteniük, a kiket azután lakásukra vittek.

— **Elhamvadott község.** Nagytküllő vármegye területén fekvő Szászszentlászló községben tüzvész támadt, mely a nagy vihar következtében oly sebességgel terjedt, hogy több utca a lángok martalékvá vált. Hatvan gazda égett le és a kár 54.359 koronára becsültetett, amiből csak alig térül meg valami biztosítás következtében. A tüzvész által sok szegény ember jutott koldusbotra. Nagytküllő vármegye törvényhatósága most átiratot intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben nagylelkű adományokat kér a károsultak felségélyezésére.

— **Tolvaj a könyvtérben.** Prágában az egyetemi könyvtérben egy idő óta értékes könyvek tűntek el. Kukula kormánytanácsos, könyvtárnok feljelentette az esetet a rendőrségnek és ma kiküldték a tolvajt *Kaifan* Ferenc 24 éves magánhivatalnok személynében, aki a lopást beismerte. A könyveket antikváriusoknak adta el. Az egyetemi könyvtár kára ezer korona.

— **Öngyilkos tannó.** *Urban* Ignác újvidéki tekintélyes polgárnak *Lajos* nevű fia afelőtti bánatában, hogy a főgimnázium ötödik osztályában megbukott, ma föbelötte magát és meghalt. Az öngyilkos diák levelet hagyott hátra, amelyben ő maga vallja meg öngyilkosságának okát.

— **Bendőri hírek.** *Hirtelen halál.* *Verebély* Ferencné munkáskő ma délelőtt a Visegrádi-utca 113. számú házában hirtelen összeesett és meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Holttetését a törvénytörvényi orvosintézetbe vitték. — *Késelés.* Az éjszaka a Práter-utca és Illés-utca sarkán *Kistamási* János 23 éves bérkocsist néhány csavargó megtámadta és összeszurkálta. A súlyosan megsérült embert a Rókus-kórházba vitték. — *A Dunába fuladt.* *Mejjes* István napszámos ma délelőtt a Margit-rakodópart előtt egy uszályhajóról a Dunába esett. Nyomban megmentésére siettek, de ekkor már a szerencsétlen ember a hajó alá került s elmerült. Holttetését még eddig nem találták meg.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók *Linhart* színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legköllemből, 10 f.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekokra és vívársra.

— **Bajcsizöldő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaszónak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknél 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x **Kecskemét búszkosógo.** A pécsi országos kiállítás temérdek látóivalja között van valami, ami már a legelső napokban is teljes mértékben magára vonja a közönség érdeklődését: az Alföldi Cognagyár r.-t. kiállítása. Ez az agilis és gyönyörű telep, melynek népszerűsége immár pártatlan Magyarországon, minden produktumából küldött

mutatót a pécsi tárlatra s megint pompás bizonyítást szolgáltatott afelől, hogy az igazi érdem minden hangzatos frázisnál többet ér. Ennek a gyárnak nagy és marandó érdemei vannak, mert a magyar közönséggel megszerettette az ő magyar gyártmányait. Igaz, hogy ez könnyű dolog volt, mert gyártmányai valóban kitűnőek. Barackpálinkája immár nemzetközi specialitás, cognacja, likőrjei pedig a leghíresebb francia produktumokkal is kiállják a versenyt s e mellett lényegesen olcsóbbak, mint amazok. Szinte azt lehetne hinni, hogy öreg kolostorok titkait leste el a kecskeméti gyár, a pálinkagyártás igazi művészetének rejtjelmeit, melyeket a középkorban bölcs és gourmand szerzetesek őriztek a celláik magányában. A pálinkákon kívül az alföldi cognacgyár a szeszfőzőinek modelljét is kiállította, ami méltán ejti bámolatba a nézőket, mert ehhez fogható telep egész Európában sincs. Kecskeméten, az Alföldi Cognacgyárban, 45,000 hektoliter különböző pálinkát gyártanak évenként. Ugy-e hatalmas szám? Ime, hogyan tud föllendülni egy magyar iparvállalat is, ha nem a hazafiasság provokálásával, hanem becsületes munkával és szaktudással igyekszik híveket toborozni magának.

x **Ös-Budavárban** szombaton este tartják meg a múlt hétről elmaradt nagy koronázási ünnepélyt. Vasárnap délután 3—8 óráig gyermekünnepélyt rendez a területen a VII. ker. jótékonyági bizottság. Ez alkalommal a belépődíj egy korona, a jegy azonban a varietébe, a kabarethez és az összes látványosságokhoz szól. A szabadjegyek este 8 óráig nem érvényesek. Vasárnap este 8—9-ig 60 fillér, azontul 1 korona a belépődíj. Vasárnap lépnek föl a Varieté-színpadon az új, nagyszabású attrakciók; köztük *Paul Sándor* miniatűr-cirkuszával, *Darlas Yana*, a legjobb francia duett és *Ling-Hang-Lu*, a japán udvari bűvész. Van azonban a műsornak egy igazán nagyszabású száma: a *De Kempis* mulat-házaspár. Óriási áldozatok árán szerződtette őket *Friedman* igazgató a telen Sántiago de Cubában. *De Kempis* asszony, a világ legszebb mulat-asszonya, gyönyörű hangjával meghódította egész Amerikát.

Tolvaj kaszinó-gazda.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 14.

A Lipótvárosi kaszinó tegnapi szerzácziója ma már valóságos viharhullámokat ver. Nagyon sok olyan mellékkörülménye van ennek a piszkos ügynek, amely szomorúan jellemző világot vet közállapotainkra. Mindjárt maga a mód is, ahogyan a komisz módon büns kaszinógavallér szökését lehetővé tették, sokban emlékeztet egy és más korábbi esetekre, amikor hasonló módon adták a menekülésre szalvusz konduktuszt a bünsöknek. Most is futni engedett a rendőrség egy közönséges betörőt, akit rendőri közég ért tetten és pedig hivatalból üldözendő bűncselekmény elkövetésénél. Mert *Spitz* Ede álkulcsal manipulált, ennek a büntetőjogi minősítése pedig a betörés. Ezt tudniok kellett volna azoknak, akik a tolvajt szépszóért, barátságért szökni engedték.

A Lipótvárosi Kaszinóban meglehetősen puszkaporos is most a hangulat azok ellen, akik a rendőrségen, a tagok tudta nélkül közbenjártak a *Spitz* érdekében. Mióta a Lipótvárosi Kaszinó fennáll, nem volt olyan viharos estéje, mint a tegnapi. Körülbelül háromszáz kaszinótag gyűlt össze a hallban és valamennyien a kínos szenzációról beszéltek. Általánosan elkeseredett és ellenséges volt a hangulat *Ruszt József* ellen, ő kreálta *Spitzet*, ő tartotta, ő ragaszkodott hozzá. Mikor *Ruszt* megvált a kaszinógazdai állásától, egyenesen és határozottan ragaszkodott, hogy *Spitz* Ede legyen az utóda. Tegnapi este, ahány ember jelen volt, annyian támadták az igazgatóságot s a három számvizsgálót, *Demjén* Ignácot, dr. *Rosenberg* Sándort és *Zala* Adolfot.

Spitz Ede a legutolsó közgyűlés óta már nem gazdája, hanem háznagya volt a kaszinónak. Szerette a címet és rangot és kijelentette, hogy nem hajlandó tovább gazda lenni a kaszinóban, elvégzi szívesen a gazdai teendőket, de követeli a háznagyi rangot. Helyette a legutolsó közgyűlés dr. *Krámer* Tivadarral bizta a gazdai tisztet, aki azonban nem igen járt be a kaszinóba és éppen emiatt tegnap ő is heves támadásoknak volt kitéve. Följelentést azonban most már nem tesznek a tolvaj ellen; egyrészt azért, mert *Spitz* rokonai, akiket valósággal lesújt a szégyen, minden kártérítést

magukra vállalnak, másrészt pedig a kaszinó tagjai is torkig vannak már a botránnyal. Nagyon valószínű azonban, hogy az igazgatóságban az ügy miatt rövid időn belül személyi változások lesznek.

A pinkapénzek.

Egyébiránt a pinkapénzek ügye nem most először jutott aktualitásra a kaszinóban. A legutolsó márcziusi közgyűlésen a kaszinó választmányában alakult ellenzék hevesen támadta az igazgatóságot, hogy miért nem követel alapos elszámolást a kártyapénzről, melynek ez évi összege csak hatezerkilencszázkilencvennyolc koronában van feltüntetve, holott az valójában talán százszázakat tesz ki. A felszólalás *Spitz* Ede ellen irányult, aki helyett azonban báró *Bánffy* Dezső elnök szólalt fel s igen hevesen és ellenséges indulattal megkérdezte a felszólalótól, hogy miféle célzattal mondja el a vádakat.

— Minket akar támadni? — kérdezte *Bánffy* Dezső. — Ezt igazán nem érdemeltük meg, hogy meggyanusítsanak!

Ezzel elaludt az ellenzék felszólalása és másnap a Kereskedelmi Csarnokban egy nagyobb társaság előtt következőképp nyilatkozott *Spitz* Ede:

— Nagyon tévednek az urak, ha azt képzelik, hogy az a pinkapénz olyan horribilis összeg! . . . Nem olyan borzasztó summa az, ahogy a laikusok képzelik!

Ebből látható, hogy gyanakodni már a kaszinótagok is gyanakodtak a pénzek miatt. Kiszámították, hogy jóval többnek kellene lenni a pinkában, mint mikor naponkint kiűritették. Különösen feltűnt, hogy jóval kevesebb az aranypénz, mint amit a krupiéék bedobtak. Meggyanusítottak mindenkit, csak éppen *Spitz* Edét nem. Gyanakodtak a krupiékre, a pinczérekre, a komornyikokra, sőt *Lazits* intézőre is. Az utóbbi érezte, hogy gyanu alatt áll és ez a becsületes, derék ember szeretett volna szabadulni a gyanu árnyékától. Figyelni kezdett tehát, de maga sem merte *Spitzet* meggyanusítani. Pedig oka lett volna rá, hogy gyűlöljön *Spitzet*, mert egy jóakarója titkon megmondta neki, hogy éppen *Spitz* volt az, aki nagy óvatossággal ráirányította a gyanut.

Lazits április hónap végén csaknem naponkint megszámlolta, hogy a bankokból mennyi pénzt nyel el a pinka. Ilyen módon aztán egész határozottsággal megállapította, hogy naponkint kétháromszáz koronával kevesebb van a pinkában, mint amennyi befolyt. Kétségbeesett helyzetében május elsején fölkereste *Krecsányi* Kálmán detektívönköt, akitől tanácsot kért. *Krecsányi* körülmenyesen elmondatta vele gyanujának körülményeit, mire a detektívönk előtt világos volt, hogy csak a meg nem gyanusítható háznagya a tolvaj. Másnap május másodikán *Krecsányi Csopor* detektívet bizta meg a nyomozással. A detektív elrejtőzött s mint azt már körülmenyesen megirtuk legutóbbi számunkban, tetten is érte a tolvaj gavallért. A detektív azonnal jelentést tett főnökének a történetéről, de mint ujabban értesülünk, *Spitzet* nem kísérte be a főkapitányságra. *Krecsányi* Kálmán aztán értesítette *Boda* Dezső főkapitányt a dologról, aki viszont telefonon tudatta *Bánffy* Dezső báróval, a Kaszinó elnökével, hogy a háznagyot tetten érték, amint álkulcsal fölnyitotta a vaskazettát és abból 160 koronát kilopott. *Bánffy* tüstént a rendőrségre hajtatót, ahol *Krecsányival* részletesen elmondatta a megdöbbentő esetet. *Bánffy* maga mondotta, hogy szinte alig tud gondolkozni a csodálkozástól, mert *Spitz* Edét olyan embernek tartotta, akinek becsülete minden kétségen felül áll.

Spitz a rendőrségen.

A rendőrség *Bánffy* báró kérésére tartotta titokban a dolgot és ugyancsak az ő intervencziójára maradt el *Spitz* letartóztatása is. Kihallgatni azonban kihallgatták őt a rendőrségen. Május harmadikán *Krecsányi* sürgős idézést küldött *Spitz* Edének, akinek megüzente, hogy amennyiben nem jelenik meg a pontos időre, elő fogja vezetetni.

Spitz pontosan megjelent és a detektív-főnök szobájában a következő beszélgetés folyt le *Krecsányi* és *Spitz* között.

— Mondja *Spitz*, beösméri a lopást?

— Én nem loptam, nekem jogom volt a pénzhez, az az én saját pénzem volt, mert én a Kaszinó háznagya vagyok.

— *Spitz*! Én magát sokkal elvetemültebb gazembernek tartom, semhogy ilyen ostoba védekezést vártam volna magától. Eléggé sajnálom, hogy magát le nem csukathatom, mert báró *Bánffy* nem tett följelentést, pedig jobban megérdemli a börtönt, mint egy rovottmultu betörő, mert azt az éhség kergeti a bünbe. Maga se egyéb, mint egy közönséges betörőtolvaj. Maga a legpiszkosabb, a leghitványabb fráter, aki valaha előttem megfordult. Magát nem tudom sajnálni, maga rongy-ember!

A lepiszkolt, megszegyenített gavallér lába remegett, engedelmet kért, hogy leülhessen, mert érzi, hogy összerogy. *Krecsányi* megengedte neki, hogy leülhessen, mire *Spitz* sirva kérdezte:

— Nyilvánosságra kerül az ügyem, tud róla Boda is?

— Csak természetes, hogy Boda is tud róla.

— Mi az ő véleménye én rólam, aki pertu barátom volt?

— Mi lehetne más, mint az enyém? Csak nem gondolja, hogy becsületes embernek tartja? Én azt ajánlom önnek, hogy tünjön el Budapestről, mert itt mindenki megvetéssel fordul el öntől. Örüljön, hogy a Kaszinó futni engedi. Magának nem lehet egy mentsége se, amivel piszkos eljárását védelmezni tudná.

— Könyörgöm tanácsos ur, én néhány éjszakán át 60.000 koronát vesztettem el. Azért nyultam idegen pénzhez, hogy „regresszállhassam” magam. Rabja voltam a kártyaszennvedélynek és nem tudtam szabadulni tőle.

Megjegyezzük azonban, hogy hiteles értesülésünk szerint *Spitz* sohasem játszott nagyban a Lipótvárosi Kaszinóban, tehát nem is vesztethet néhány éjszakán át 60.000 koronát. A legnagyobb tétje 20—40 korona volt.

Krecsányi ezekután mégegyszer azt ajánlta neki, hogy meneküljön Budapestről amíg még lehet, amit *Spitz* meg is fogadott. Jelenleg, min megirtuk, *Nauheimben* tartózkodik feleségével, *Szentmiklósi* Irénnel, aki nemrégiben a Népszínház tagja volt.

A Lipótvárosi Kaszinóban most az ellenzék hangulatban lévő tagok minderről azon vannak, hogy egészen kiküszöböljék a hazárd kártyajátékokat, másrészt pedig szigorú vizsgálatot és rovincsolást akarnak indíttatni annak megállapítására, hogy nem követett-e el *Spitz* egyéb visszaéléseke is a kaszinó terhére.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Neoimpressionisták a Szalonban.

Budapest, június 14.

Francziákról és halottakról lévén szó, nem pedig magyarokról és elevenen élőkről, akik körül lokális kenyércsaták tombolnak: teljes csendben, szinte észrevétlen jelenik meg a Nemzeti Szalon szobáiban egy-egy név, amely a művészet történetében mérföldeket jelző s amelylyel eddig a magyar közönség csak a jórészt helytelenül alkalmazott tudakosság révén találkozott. *Gauguin*, *Cézanne*, *Denis* után *Courbet*, majd most *Monet*, *Sisley*, *Pissaro* és a többi: valóságos illusztrált műtörténet, melynek számunkra való tanulságai a buzgó *Ernst* Lajos dicséretét jelentik. Mert Budapesten egész bizonyossággal nem volt még ennél a ciklusnál tanulságosabb és jelentősebb nemzetköziség, akármilyen hangos szenzációval jelentkezett is a Műcsarnok nagy nemzetközi tárlatán.

Egy kis teremben most áhitatos emlékekkel találkozunk. *Monet*, *Pissaro* és *Sisley* színeslenek, vibrálnak a falakon, soha nem muló üdeségben, mintha a Luxembourgban volnánk, hol épp oly kevésbé véletlenül kerültek egytíve, mint a műtörténet lapjain. Összetartoznak erősen, a közös művészi célok, megismerések, gyönyörű hevülé-

sek kapcsolatán, mely egykor forradalmat jelentett a művészet európai fórumain. Egy lépés a Nemzeti Szalon Courbet-terméből a Moneték termébe: és érezzük e forradalom látát, mely különben mai elményeinken alig tudna keresztül hatolni. Ma már, Gauguin után, nem forradalmi manifesztációknak, hanem egy klasszikussá tisztult művészet nagy dokumentumainak érezzük ezeket a képeket.

A műtörténet a *neoimpresszionizmus* jelszavával jelöli ezt a forradalmat, mely a szín panteizmusában kutató áhitattal egészen a fizika és kémia birodalmáig elhatolt. Monet és társai, ők a tulajdonképpen neoimpresszionisták és mivelhogy egy irány alapjában véve ki is merül azokban, akik megcsinálták: ők és csakis ők a neoimpresszionisták. Bárha csak jelszó, elnevezés az egész sigynem is lényegbe markoló, mégis körvonaloznunk kell, mert annyira visszaél a tudatlanság manap ezzel a szóval, hogy még — Gauguinre is alkalmazza. Bárha csak szó, mégis kellemetlenül fülsértő, ha rosszul élnek vele. A neoimpresszionizmust ezért kell visszazoritanunk eredeti jelentőségére, mely a pointillizmussal esik össze. Monet és kongeniális társai abból a friss korszakából valók ennek az iránynak, mikor még nem rakta le dogmáit *Signae* és *Seurat*, egyszóval amikor még nem kémiái szabályokat festettek meg, miként már utódaik, hanem a színeknek a lélekből kelt problémáit.

Claude Monet szerepelt legteljesebben e kis kollekcióban. Az „Éjjel a kikötőben” tipikus Monet-kép, de több is ennél: kiváló alkotás. Csupa friss, szűz impresszió, amilyenre csak egy-egy ritka pillanat nyitja tágra a pupillát. Néhány vázoló ecsetvonásban millió részlet és egyetlen átfogó impresszió. Gyönyörűek *Pissaro* szín-vibrációi és hogy ha nem is gazdagon: érdekesen szerepel *Sisley*. Körük mint hű, de már kevésbé jelentékeny feyvertársak, csoportosulnak *Henry Moret* és *Raffaelli*. *Degas* egy kis képe mesteri módon old meg egy finom levegő-problémát. *D'Espagnat* csendéletein a színek nyers intenzitásában gyönyörködik; kontrasztjai vérrel, erővel teljesek.

Két *Gauguin*-kép került ebbe a társaságba, kiegészítő és a gazdag impressziót, melyet a *Gauguin-gyűjteménynek* köszönünk. Rendkívül érdekes mindakettő. Az egyik még teljesen beleillik a neoimpresszionisták társaságba. A másik azonban már gyönyörű képviselője a következő korszaknak, amikor *Gauguin* a pontavaniakat és *Van Gogh*-ot vallotta. Ez a kép pompás dekoratív hatásokat hoz, már felismerjük rajtuk a későbbi *Gauguin*-t, de még fölöttébb mérsékelt kiadásban.

Néhány magyar kép is megérdemli, hogy ebben a társaságban megemlítsük. *Katona Nándor*-nak egy mély tónusu tája és *Nyilassy Sándor*-nak egy nagyon meleg és poétikus képe áll fölötté minden képek, mely magyar művészt vall szerzőjéül a Szalón melléktermeiben. **Bárdos Artúr.**

(*) **Mozgófényképek.** A Víg-színházban ma felvettették *Blumenthal*-nak és *Kadelburn*-nak nagy-sikerű bohózatát, a „Mozgó fényképek”-et. A pompás előadás igen nagy közönség jelenlétében, kitűnő rendezés mellett rendkívül jó volt. A régi szereplők közül *Kapor Kálmán* személyesítője: *Tapolczainak* tapsoltak sokat. Újak voltak: *Góthné Kertész Ella*, *Komlósi Ilona* és *Kis Irén*. Ugy ők, mint az összes szereplők kifogástalan összejátekukkal tüntek ki s a közönség igen gyakran adott tapsal, kihívással tetszésének kifejezést.

(*) **Operaház.** Holnap, szombaton lesz az utolsó operai előadás ebben az évadban. „*Hunyadi László*” kerül színpadra *Krammer Teréz*-szel, *Sándor Erzsébet*-szel, *Payer Margittal*, *Arányival*, *Gáborral*, *Erdősszel* a főbb szerepekben. Az őszi évad szeptember 15-én nyílik meg. — Az Operaházban most tartották meg az idei utolsó próbaéneklést. A legutóbbi két hónap alatt az operaházban zenekari kísérettel 3, zongorakísérettel 6, összesen kilencz ízben volt próbaéneklés, melyeken 57 pályázó vett részt, még pedig 39 nő és 18 férfi, akik összesen 74 áriát énekeltek a próbákon. Az igazgatóság ebben az évben már nem rendez több próbaéneklést, a legközelebb csak a jövő év tavaszán tartják meg.

(*) **Váradi Antal ünneplése.** *Pallós Tivadar*, az Országos Zeneakadémia tehetséges növendéke megzenésítette *Váradi Antal* „*Iskarióth*” tragédiájának utolsó felvonását. S ezt a kvalitásos munkát a költőnek néhány barátja intim körében mutatták be. Az előadásban *László* (Iskarióth, tenor), *Baracs* (János, magas basszus) és *Báder Dóra* (Magdolna), a Zeneakadémia növendékei vettek

részt és játékkal jól kiemelték *Pallós* munkájának szépségeit. A háziak jellegtű bemutatót egy kis ünneplés előzte meg, melyet *Váradi Antal* tiszteletére rendeztek, amikor is huszonöt éve annak, hogy *Váradi Antal László* Ferencz megbízásából zeneakadémiai tanszékét elfoglalta. *Huszár Károly* társai nevében átnyújtotta az ünneplésnek a zeneakadémia növendékei által erre az alkalomra készített ezüstplakettet, majd az 6 szavai után *Eich Pirokska* Szepey László alkalmi költeményét szavalta el. Azután *Andrejka Margit* az ünneplést „*Ezüstfátyol legendája*” című költeményét szavalta el nagy hatással. Mire *Váradi Antal* meghatottan köszönte meg a családias voltában oly megható ünneplést.

(*) **Göre Gábor jubileuma.** A *Királyszínház* újdonsága, a *Göre Gábor Budapesti*, amelynek május 25-ikén volt az első előadása, kedden, e hó 18-án érkezik el a *huszonötödik* estéhez. Vasárnap délután a Rákosi iskola drámai növendékeinek vizsgálatául *Berczik Árpád* regen oly népszerű darabja az *Igmándi kispap* kerül színpadra *rendkívül mérsékelt helyárrakkal*.

(*) **A városligeti színház.** Feld Mátyásnak bemutatásra kerülő darabja, a „*Bus özvegy*” ügyesebbnél-ügyesebb ének- és táncszámokkal van tele. *Ferenczy Károly* és *Turcsányi Olga* el fogják táncolni a *Vig özvegy* keringőjének paródiáját és a *Hold duettet*. *Dobsa Margit* *Automobil-dala* és *Habenera* spanyol táncza, *Fehér Olga* finom provencai dala, *Láng Etel* *Bus özvegy* belépője meg fogja tenni a kívánt hatást. A szerepek mind jó kezében vannak, *Csabányi Virág*, *Kellér*, *Bihary* és *Magyari* játszanak.

(*) **Százharmincz gyermek előadása.** Érdekes gyermekelőadás lesz vasárnap, június 16-án délelőtt 10 órakor az *Uránia* tudományos színházban. Az előadást a *Verő-féle* leánynevelő-intézet rendezi növendékeivel a gyermekvédő liga javára és azon százharmincz bájós leánygyermek fog kis zindarabok előadásával, szavallatokkal, zenével és tánczokkal a közönség szórakoztatásáról gondoskodni. A gyermekeket *Balassa Jenő*, a Népszínház kitűnő művésze, *Roboz* Antal tanár és *Róka Pál* táncztanár tanította be és bizonyos, hogy a százharmincz leányka olyan elevenné fogja varázsolni az *Uránia* színpadát, hogy gyönyörűség lesz nézni. Az előadásra jegyeket *Méry Béla* zeneműkereskedésében kaphatni.

(*) **A Sztójánovics-Erhardt né mintazeneiskolájának** évszázó vizsgálata e hó 19-én, d. u. 3 órakor lesz a *József főherceg-szálló* dísztermében. Az intézet, melyet *Sztójánovics Jenő* alapított s özv. *Erhardt* né rövid idő alatt a virágzás magas fokára emelt, csak korlátolt számú növendékeket vehet föl, kiknek beiratása a tanév végén történik.

(*) **Mottl kitüntetés.** Münchenben *Mottl Felix* főzeneigazgatót ma kihallgatáson fogadta a régensherceg és nagy rendjellel tüntette ki. *Mottl* megköszönte a régensnek az elismerést, amelyet báró *Speidl* között vele.

(*) **Mahler szerződése.** *Mahler Gusztáv* megkötötte *Conried*-dal a szerződést, mely négy évre szól. *Mahler* minden év első három hónapjában fog dirigálni *Conried* színházában s erre a három hónapra 75.000 koronát kap. Az első két opera, amelyeket *Mahler* tanít be és dirigál a *Salome* és a *Parsifal* lesz.

(*) **Strauss-színház Bécsben.** Bécs város tanácsa jóváhagyta a *Strauss János-színház* terveit.

(*) **Zeneiskola vizsgák.** *Sey Dezsőné* czimbalomtanintézete e hó 16-án, vasárnap, délelőtt fél 11 órakor a *Royal-szálló* termében tartja vizsgálati hangversenyét.

Tóth Elemér zeneiskolájának hétfőn, e hó 17-én délután 5 órakor a „*Katolikus Kör*” dísztermében, — a „*Belvárosi zongora-tanintézet*”-nek pedig június 22-én este 6 órakor a skót ref. elemi iskola dísztermében lesz a vizsgálati hangversenye.

(*) **Pályázat Munkácsy szobrára.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ismételten hirdeti a pályázatot *Munkácsy Mihály* emléksobrára, amely a Szépművészeti Múzeum új palotájának a főterében, az épület főhomlokzata előtt lévő szabad téren fog felállítani. A társulat a kész szobor nagyságának és anyagának megválasztását teljesen a pályázó művészek tetszésére bizza, csak azt kívánja hangsúlyozni, hogy a szobor kizárólag *Munkácsy* portait-szobra legyen. A pályázatra beküldendő művek egyharmad méretben készítenők. A szobor teljesen készen, felállítással együtt 40.000 koronába kerülhet. A Társulat díjat nem tűz ki, hanem a kivitelre kiszemelt pályamű szerzőjét a megbízatással fogja honorálni. A pályabíró, melynek összealkotása iránt a választmány a pályamű határidő lejártáig külön fog intézkedni, nyolcz művészből és két nem művészből fog állani. A pályabíró abban a kérdésben, vajjon a pályaművek közt van-e a pályázat intenczióinak megfelelő és kivitelre teljesen alkalmas mű, végérvényesen dönt. Amennyiben van, a pályabíró a megbízást kiadja. Ha nincs, akkor a Társulat választmánya köteles a két-négy — viszonylag legjobbnak ítélt pályamű alkotója közt

szűkebb pályázatot hirdetni, amelyben a résztvevők mindenike, kivéve természetesen a megbízást esetleges elnyerőjét, 1000—1000 korona tiszteletdíjban részesül. A pályaművek rövid leírással, költségelírányzattal és a pályázó művész nevének és lakásának pontos megjelölésével 1907. évi szeptember 10-én déli 12 óráig küldendők be és állítandók fel a városligeti műcsarnokban.

A megtagadott segély.

Budapest, június 14.

A népszínházi bizottságnak eljárását, melylyel a szerencsétlen Népszínház néhány tagját megfosztotta a főváros által megszavazott segélytől, városszerte a legyobb méltatlankodással fogadták. Különösen nagy visszatetszést keltett az az elbánnás, melyben a színház zenekarának volt tagjait részesítették. Ez a zenekar *Barna László* és *Stefanidesz* karmester vezetése alatt általános elismerésre tett szert s most mégis ugyanezen zenekar tagjai a kiközösítettek közé tartoznak. Hogy miért lettek ezek az emberek megfosztva attól a néhány koronától, annak igen érdekes háttere van.

A zenekar tagjai ugyanis *Vidor* igazgató tragikus halála után, mikor a bizottság tagjai új szerződést kötöttek velük, bizonyos határidőhöz fűzték a szerződés lejáratát. A bizottság tagjai és ezek megbízása folytán *Márkus József* volt főpolgármester engedékenységre akarták bírni őket és előbb azzal a fenyegetéssel, hogy a színházat rögtön lezárják, majd pedig azzal az ígérettel, hogy annak idején szintén kárpótlást fognak kapni, leszerelték a mozgalmat.

Ma azt a hírt kaptuk, hogy a bizottság tanácskozásán éppen *Márkus József* volt az, aki ígérete ellenére leginkább agított amellett, hogy a zenekar tagjai ne kapjanak kárpótlást.

Mi ennek a hírek nem akarunk hitelt adni. Hiszen *Márkus József* éppen oly jól tudja, mint mi, hogy a Népszínház zenekarának tagjai közt vannak olyanok, kik kenyerüknek legjava részét ott ették, ennek a balsorsból üldözött intézetnek az orkeszterében. Néhányan köztük már öreg emberek, egyik-másik nagy családnak a fenntartója. Miért akarják őket ettől a kis segélytől megfosztani? Ugy értesülünk különben, hogy illetékes helyen az általános nagy megbotránkozás láttára, mely a bizottság képtelen eljárását követte, máris belátják, hogy a szerencsétlenkezű bizottság tullótt a célon.

Elvégre itt csak néhány koronáról van szó, amelyek ezek amugy is sorsüldözött emberek jogos igényt tarthatnak.

Az elkeseredés különben köztük akkora, hogy már mozgalmat akarnak indítani, hogy ügyük a közgyűlés elé kerüljön, mely majd számon fogja kérni a Népszínházi bizottság tagjaitól, hogy a megszavazott segélyt miképpen osztották szét?

Ezzel természetesen nem akarunk abba a hibába esni, mint sokan mások, kik igazságtalannak tartják, hogy a nagyfizetésű tagok miért kapták meg a teljes egy havi fizetésüket. Elvégre is teljesen rászolgáltak erre.

Hogy más példát ne hozunk fel, itt van mindjárt *Komlóssy Emma*. Ez a kitűnő művésznő, ki *Vidor* halála után, fáradságot nem ismerve minden este, sőt néha délután is játszott, igen előnyös szerződést utasított vissza, csak azért, mert nem akarta pályatársait cserben hagyni, amikor mással nem tudták volna pótolni.

A nagyfizetésű tagok kárpótlása tehát épp oly jogos, mint amilyen jogtalan az, hogy többeket kizártak a segélyből csak azért, mert utólag néhány hétre, holmi ötven koronás szerződést kaptak.

Felszólítjuk a polgármestert még egyszer, tegye ezt az ügyet vizsgálat tárgyává és szolgáltasson minél előbb igazságot a megkárosított embereknek.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

FŐVÁROS.

(Kenyérkereset az iskolában. Az élet nagy tülekedésében valóságos oázisként jelentkezik a fővárosnak egyik iskolája, amelyik nemcsak tanít, oktat, hanem valósággal kenyeret ad a növendékeinek. Kezükbe adja a kenyérkereset eszközt, megnyitja számukra annak forrását, amikor két év alatt a női ruhavarrás és szabás minden fajtáját bemutattja s az egyszerű háziköténynek, valamint a legdiszesebb tolettnek az elkészítésére is kitanítja. A főváros hatósága ennek az iskolának a fentartásával, amely most lépett a második évfolyamába, igen nagy szolgálatot tesz, de igazán akkor felel meg az új intézmény a maga elé tűzött feladatnak, ha a képesítési jogot is megszerzik az iskola részére. De addig is nagyfontosságú ez a női ipari szakiskola, amelynek elvégzése egyúttal lehetővé teszi azt is, hogy a nők az önálló üzlet vezetésére képezzék magukat.)

Ilyen női ipari iskolát a vadász-utcai polgári leányiskolával kapcsolatosan szerveztek Gyulai Béla igazgató vezetésével. Az iskola növendékeinek a munkáiból most kiállítás rendeztek, amelyet ma nyitott meg Bárczy István polgármester. A kiállítás igen sikerült. Az egyszerűbb ruhákon kívül finomabb kiállítás, igen szép kosztümök is vannak, ami azt bizonyítja, hogy az iskola pontos, tiszta munkára tanította meg a növendékeket. Ki van állítva több igen szép menyasszonyi ruha is. Bárczy István polgármester és Piperkovits Bátor tanácsos a legnagyobb elismeréssel szölt a jól sikerült kiállításról és dicsőíteték fejezték ki az iskola vezetőinek: Rózsa Rózsa és özvegy Halasi Lajosnénak. A kiállítás egy hétig marad nyitva és az érdeklődők ingyen tekinthetik meg.

(Kórházi orvosok helyzete. Ma délelőtt a közegészségügyi bizottság Vasziévi János alpolgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen tárgyalás alá került az ügyosztály előterjesztése, a fővárosi kórházak főorvosi állásainak a szervezés tárgyában. Az ügyosztály a tervezetben azt javasolja, hogy azt az időt, amelynek eltöltése után a rendelőorvosnak díj jár, tíz évben határozzák meg. Szekula Gyula és többek felszólalása után a bizottság általánosságban elfogadta az előterjesztést, azzal, hogy a Szt. István-kórházi sebészeti orvosi állást ne másodosztályúvá, hanem első osztályúvá szervezzék. Ami a rendelőorvosok díjazásának a kezdetét illeti, a bizottság véleménye az volt, hogy az ötévi működéshez csatoltassék. Elfogadták Thányi javaslatát is, hogy a régi kórházi orvosok előnyben részesüljenek a főorvosi kinevezésnél. — Bemutatásra került a közegészségügyi állandó bizottság jelentése, az I. és VII. kerületi orvosi állásra történt pályázat ügyében. Eszerint az I. kerületre nyolczan pályáztak, a VII. kerületre hárman. Mindegyik pályázónak megvan a kellő minősítése és így közülük bármelyik is megválasztható.)

(Világítás — közösi üzomben. Nemsokára, 1910-ben lejár a két budapesti villámvilágítási társaság szerződése és a főváros azzal kapcsolatban, hogy egy harmadik elektromos telepet kíván létesíteni, a meglévő két vállalatot megváltani óhajtja. Fel is hívta mind a két vállalatot, hogy jelentsék be azt az összeget, amelynek keretén belül a megváltás dolgában egyezkedni hajlandók. A felhívásra a Magyar Villamossági Társaság egyáltalán nem felelt. A másik, a Budapesti Általános Villamossági Társulat igazgatósága hosszabb előterjesztésben tudatta a tanácsal, hogy a felhívásnak közgyűlési meghatalmazás nélkül nem lehet eleget. A közgyűléstől hajlandó az ügyben meghatalmazást kérni, ha a tanács biztosítja a vállalatot, hogy az egyezkedés megkülsülése esetén a megváltás jogáról a főváros nyolcz évre lemond. A tanács tegnap tárgyalta az átiratot s azt részben tudomásul vette, a kikötött feltételt azonban nem fogadta el, mert a főváros csak akkor mondhat le a megváltás jogáról, ha valamely terhes bírói döntés magas becserát állapítana meg, a jelen esetben pedig szabad egyezkedésről lévén szó, ilyen kikötésnek tehát nincs helye.)

(Vásárcsarnoki ügyök. A vásárcsarnoki bizottság ma dr. Melly Béla tanácsnok elnöklésével ülést tartott, amelyen első sorban azokat az intézkedéseket tárgyalta, amelyek az egyik hatósági közvetítő lemondása folytán váltak szükségessé. Tekintettel arra, hogy ez a hatósági közvetítő azért mondott le, mert a vásárcsarnoki szabályrendelet annyira megkötötte üzleti működésében, hogy sikeresen nem munkálkodhatott, de a jelenlegi feltételek mellett különben sem vállalja a hatósági közvetítést, tekintve továbbá, hogy a gyakorlati élet eddigi tapasztalatai szerint a hatósági közvetítő intézmény csak akkor fog sikeresen működni és a főváros közéleti érdekeit szolgálhatni, ha a szabályrendelet szigorú és a főváros viszonyainak meg nem felelő intézkedéseit kellőképpen kiegészítik, a bizottság — nehogy a főváros sikertelen pályázatnak tegye ki magát — azt a javaslatot teszi, hogy a szabályrendeletet,

nevezetesen annak 18. §-át a következő intézkedéssel kell megtoldani: Amennyiben a piac kedvezőtlen viszonyai megokolták és a főváros közéleti érdekei szükségessé teszik, a tanács a vásárcsarnokok igazgatójának megokolt előterjesztésére megengedheti, hogy a hatósági közvetítők a Innács által megállapított feltételek mellett egyes élelmi cikkek piaci forgalmát saját számlára való vásárlással is előmozdithassák és növeljék. A bizományi eladásra küldött árúknak saját számlára való megvétele mindenképpen tilos. A saját számlára eszközölt vásárlásoknál pedig külön könyveket köteles vezetni és ez az üzletág is a vásárcsarnoki igazgató teljes ellenőrzése alatt áll. A bizottság tárgyalta azután a vásárcsarnokban működő bankfiók üzletvitelének megvizsgálására kiküldött albizottság jelentését, amely megállapítja, hogy a bankfiók az engedélyezett díjaknál magasabb díjakat nem szed és hogy a bankfiók tavalyi mérlege, amely 30.899 korona tiszta nyereséget tüntet fel, helyesnek bizonyult. A vásárcsarnoki bizottság ez alapon, hozzájárulva az ügyosztály előterjesztéséhez, azt javasolja, a tanácsnak, hogy a bankfiók részére a még hátralevő másfél évi időtartamra nézve az amugy is kizárólagossági jog nélkül adott működési engedélyt hagyja meg, azzal a kikötéssel, hogy a bankfiók az adott kölcsönök után 10 koronánként és hetenként szedett 8, utóbb 6 filléres kezelési díjat, 1000 koronáig terjedő kölcsönöknél 4 fillérré, 1000-tól 3000 koronáig terjedő kölcsönöknél pedig 3 fillérré szállítsa le, a felek által töketörlesztés céljából befizetett részleteket pedig, amennyiben 10 koronát elérnek, azonnal számita be a tartozásba. A bizottság ugyanis csak ezek mellett a feltételek mellett látja biztosítva azt az intencziót, amely szeme előtt lebegett, amikor javaslatba hozta, hogy a bankfiókot a vásárcsarnokba beengedjék. Az ülésnek egyéb tárgya nem volt.)

(A hazárdjáték alkonya. Ma délelőtt egyik lipótvárosi bizottsági tag bejelentette a főpolgármesternek, hogy a szerdai közgyűlésen interpellálni fog a hazárdjáték, főleg a bakkarat elharapódzása ügyében. Interpellációjában utalni fog arra, hogy a főváros klubjaiban a hazárdjátékok s többek között a bakkarat is annyira tért hódított, hogy Budapestet joggal lehetne fiók-Montekarlónak nevezni, — kérni fogja a főpolgármestert, hogy a főváros tanácsa tegyen a közgyűlésnek sürgős előterjesztést, amelyben a főváros jó hírnevének és erkölcsi méltóságának érdekében úgy a kormány, mint a törvényhozás segítségét kéri ezeknek a társadalmi viszonyainkra oly káros állapotoknak a megszüntetésére.)

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Magyar Iskola Egyesület igazgatótanácsa ma délután 5 órakor Rikost Jenő elnöklésével ülést tartott a Központi városházán. Nagy lelkesedést keltett gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter levele, amelyben köszönetet mond az egyesületnek a népiskolai törvényjavaslatok szentesítése alkalmából hozzáintéztetett üdvözlő iratért. A munkaprogram megállapítására kiküldött bizottság előterjesztése után jelentést olvastak föl a tagok létszámáról, újabb tagok belépéséről, az egyesület vagyoni állapotáról és az alapítványi vagyon konvertálásáról. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a propaganda-csinálás céljából időnkint vándorgyűléseket tart az ország különböző városaiban. Végül a muzcumok és könyvtárak országos szövetségének e hó 29-én Pécsen tartandó közgyűlésére az igazgatótanács Tóth József alelnököt küldte ki.)

(—) Az Országos Keresztény Szövetség a földmivélségügyi miniszterhez emlékiratot adott be a földbirtokok tehermentesítéséről s kérte, hogy az átvétel alá kerülő birtokokat az állam vegye meg és zálogjoggal és törlesztés kötelezettségével ismét adja vissza a volt birtokos kezelésébe. A kereskedelmi minisztert pedig megkereste, hogy állítson a bécsi Dorotheum mintájára nyilvános állami árverelő intézetet. A statisztikai hivatalt arra kérte, hogy a keresztények erkölcsi helyes megfigyelése végett a bűntényeket felekezeti szerinti is mutassa ki. A székesfővárosba végül azért fordult, hogy pátolja meg azt, hogy házakat egyesek vesessenek bérbe és azokat kétes célokra és uszorrára adhassák bérbe.)

(—) Az állami tisztviselők kongresszusa. Az állami tisztviselők 63-aszszel, szeptember havában tartják meg az országos tisztviselői kongresszust. Már serényen folynak a munkálatok a központban, de különösen a szegedi Otthonban, a kongresszus előkészítésére. A kongresszus tárgysorozata felöleli a tisztviselők anyagi és erkölcsi érdekeinek legégetőbb kérdéseit. A kongresszus bizottságai gr. Batthyány Tivadar és Benedek Sándor közigazgatási bíró elnöke mellett derekasan dolgoznak és sürri egymásutánban terjesztik javaslatukat a választmány elé.)

SPORT.

() Ezüstlabda-lakoma. Fényes lakomát rendezett a Magyar Athletikai Club tegnap este magisztrati clubházában labdarugó csapatának a tiszteletére abból az alkalomból, hogy a csapat immár másodszor nyerte meg a Polónyi ezüstlabdát. A házigazdái tisztet dr. Gerenday György a M. A. C. alelnöke töltötte be. Megjelentek a lakomán Muzsa Gyula és dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselők, a M. A. C. football osztályának vezetősége és az idén különösen dicsőségesen szerepelt football-csapat teljes számban. Elküldték a társesületet is képviselőket, akik felköszöntőkben melegen ünnepelték a győztes csapatot. Az első felköszöntőt dr. Schneider Béla tartotta, aki a legyőzött F. T. C. nevében lojalisan üdvözölte a győztes csapatot. Utána Gerenday György a vendégeket köszöntötte fel és a játékosoknak a club nevében egy-egy díszes emlékérmét nyújtott át. Majd Muzsa Gyula tartott nagy érdeklődéssel hallgatott beszédet. Felszólaltak még: Polónyi Dezső, Maleczky Román, Lauber Dezső, Neuwelt Emil a B. A. K. és Sas Kálmán a M. T. K. és Niessner Aladár az ünnepelt csapat nevében.)

() Nyiregyháza futóbajnoksága. A Nyiregyházi Torna- és Vívó-Egylet június 2-án megtartott atletikai viadalán az 1/2 angol mérföldes síkfutás bajnoki versenye alatt olyan záporos eső keletkezett, hogy a versenybírók se tartózkodtak a pályán. A versenyben első: Vangel Gyula (M. A. C.), második: Holics Rezső (B. E. A. C.) lett. A versenybíró, köztük Lázár József, a Magyar Athletikai Szövetség képviselője, azonban a fenti körülményre való tekintettel, megsemmisítette a versenyt és kötelezte a két atletát új versenyre. Tegnap délután tartották meg ezt az új versenyt a Margitszigeten; ahol a M. A. C. Sz. képviselőiben Sztankovics Szilárd, Lázár József és Lindner Ernő jelentek meg. Győztes ismét Vangel Gyula, a M. A. C. fiatal, kitűnő tagja lett, Holics Rezső ismét a második helyre került. Érdekes, izgalmas volt a verseny lefolyása, mert mintegy 20 méterrel a cél előtt is egymás mellett fut a két atleta, míg végül a cél előtt 5 méternyire Vangel előre tör és egy méterrel előzi meg Holicsot. Idő 56 2/3 mp. Az aránylag rossz idő oka abban rejlik, hogy mindkét atleta már kezdettől fogva erős iramban indult, úgy, hogy a végspurtba már csaknem teljesen kimerülve fogtak.)

Vangel Gyula tegnapi győzelmével véglegesen megnyerte Nyiregyháza egynegyed angol mérföldes síkfutási bajnokságát és Nyiregyháza szép tiszteletdíját.)

TÖRVÉNYSZÉK.

(—) A Tisza baloldja. Ma kezdődött a beregszászi csüdeszék előtt a Dávid Márton és társai elleni ügy tárgyalása, melyet a kassai tábla a beregszászi vádpanács végzésének megsemmisítésével rendelt el. 160 tanu van beidézve. A vád az, hogy Dávid Márton és fia Adolf, Kraismann Simon és Berger Aron két felbujtónak: Mauszkopf Samunak és Klafier Mórnak az igazgatására Spitz Mériczot megfojtatták és a holt Tiszába dobták. A fővádott Mauszkopf Samu felbujtató, akit Barta Ödön országos képviselő véd.)

A vádlottak: Mauszkopf, 42 éves, hét gyermek atya, 200.000 korona vagyonu van, büntetlen előéletű; Klafier Mór (magyarosított Kovács Kálmán) ügyvédi inok, aki Amerikába szökött; Kraismann Simon, 54 éves, korcsmáros, büntetlen előéletű; Dávid Márton, korcsmáros és ennek Adolf nevű fia. Az első kihallgatott Mauszkopf Samu, a meggyilkolt nővérenek férje volt. Elmondja, hogy Spitz Áron apásától 500.000 koronát örökölt és hogy a hagyaték még nincs rendezve. Ennek oka a meggyilkolt, aki mindig perlekedett.)

Vádlott az elnök kérdésére tagadja, hogy a rendezetlen örökség miatt haragudott volna a meggyilkoltra, holott a tanuk sorra vallották az első kihallgatásnál, hogy halálos ellenségek voltak. A vádlottak egyike: Kraismann 1905-ben feljelentette Spitzet, hogy ez 100 korona jutalomért meg akarta vete gyilkoltnai Mauszkopft. A vádlott erre beismerte, hogy a meggyilkolttal sem rossz, sem jó viszonyban nem volt. Az elnök elmondja Spitz és Mauszkopf egy másik ügyét. Spitz ugyanis azzal vádolta Mauszkopft, hogy az anyósa Wertheim-szekrényéből 20.000 koronás takarékkönyvet lopott ki és helyébe 20 koronás takarékkönyvet tett. Mauszkopf tagadja, hogy e vád miatt haragudott volna sógorára és azt mondja, hogy a pénzt az anyósától kapta. Spitz eljelentette Mauszkopft még azért is, hogy állító-

lag Klafter Mór alias Kovács Kálmánnal egyetértve, megmérgezték Spitz anyját azért, hogy ki ne süljön a 20.000 korona ellopása. Az anyós halála után azután Mauszkopf azt mondta, hogy ő a 20.000 koronát anyósától kapta. A többi vádlottakat nem ismeri és soha sem látta. Sógora megöletéséről május 23-án hallott Nagy-Szöllösi (a gyilkosság május 16-án történt), de nem gyanúsított senkit. Mikor azt mondták neki, hogy Spitz holtteste a Tisza partján van, oda nem ment ki, de a temetésre elment. Az elnök azon kérdésére, hogy mint rokon, miért nem törődött a gyilkos felderítésével és miért nem szorgalmazta a tettes kinyomozását, vállvonogatással válaszolt. A tárgyalást folytatják.

§ **Bírósági jegyzők mozgalma.** Már megemlékeztünk arról a mozgalomról, melyet a dévai törvényszék jegyzői kara indított meg a kartársaihoz intézett körlevelével — helyzetének javítása érdekében. Ezen mindenképen méltánylandó törekvéshez most a zombori kir. törvényszék jegyzői kara csatlakozik a maga köriratával, melyben élénk színekkel és erős logikával fejti ki a bírósági jegyzők és joggyakornokok tarthatatlan helyzetét s egyúttal bejelenti, hogy a július 7-én Szegeden tartandó nagygyűlésen ott lesz, ahova a többi kartársakat is elvárja.

§ **Az ypszilontos törvényszéki bír.** Kommentár nélkül adjuk le a Székesfehérvárról vett jelentést: A minap Széchenyi Viktor gróf főispán elnöklelte mellett tartott fejérmegyei közigazgatási bizottsági ülésen szokatlan ügy került elintézésre. Rohonczy István zalaegerszegi kir. törvényszéki bír., fehérmegyei földbirtokos ugyanis nemrégiben beadványt intézett Fejérmegye alispánjához, a melyben kifogást emelt az ellen, hogy a legtöbb adófizetők névjegyzékében neve nem y-nal, hanem i-vel van írva. A beadványt pedig a következő szavakkal végzi: Az a barom pedig, aki nem tudja, hogy én nemes vagyok és nemesi név y-nal irandó, jászol elé kötendő. Rohonczyt az alispán e durva hangu levélért 50 korona pénzbírságra ítélte, a mit a közigazgatási bizottság is jóváhagyott és kimondta, hogy a helyesbítést csak úgy vezeti keresztül, ha előbb Rohonczy nemességét igazolja.

§ **Szélhámos pap.** A rendőrség két nappal előlt letartóztatta Angyal Béla szabadkai születésű 40 éves róm. kath. segédlelkészt, köz- és magánokirathamisítás és család büntetése miatt. Angyal előbb Ankan volt káplán, de innen erkölcstelen életmódja miatt előbb Ipolynyékre, utóbb Karantságra helyezte át egyházi hatósága. Angyal Béla egyik helyen sem becsülte meg magát s nemrégiben minden engedélykérés nélkül feljött állandó tartózkodásra Budapestre. Itt aztán, hogy gondtalanul élhessen, nyakra-főre hamisított váltókat, takarékbetét könyveket. Egy 15.000 koronás váltóhamisítás, amelyet Sörfőző András miskolczi gazda nevére akart elkövetni, — a nyakát szegte a szélhámos papnak. — A rendőrség letartóztatta s tegnap délután már átkísértette az ügyészség fogházába. A letartóztatott papot ma délelőtt már kihallgatta a vizsgálóbíró s elrendelte ellene az előzetes letartóztatás főtartását tekintettel arra, hogy állandó lakása nincsen s mint pap exkommunikálva lévén, az egyházi funkcióktól is el van tiltva s így foglalkozása sincsen. A vizsgálóbíró határozata ellen Angyal Béla felfolyamodást jelentett be a vádtanácsnál.

§ **Párviadalra való kihívás.** A büntetőtörvénykönyv azon szakasza, mely ezen cselekményt bünteti, nem igen foglalkoztatja büntető bírónkat. Ennek magyarázata az lehet, hogy az, aki párviadalra való kihívásért panaszt emelne, rendszerint azon egyén, ki a kihívást megtagadja, — ez pedig örül, ha az affair csendben elalszik, nem-hogy tovább bolygatná az ügyet. Dr. Reich József fővárosi ügyvéd azonban nem akarta a közönséges lélektan szabályai szerint elintéztetni ügyét, hanem el akarta érni, hogy a párviadalra való kihívás büntetése ne csak papiroson legyen meg, de tényleg is büntetessék. Történt ugyanis, hogy nemrég egyik kliense nevében keresetet adott be dr. Zebényi Gyula kincstári ügyész ellen. — Az ügyész a beadvány tartalma által sörte érezte magát és segédei útján elégtételt kért az ügyvédől. Dr. Reich azonban megtagadta az elégtételt azzal a megokolással, hogy a beadványt felének információi alapján írta, sőt dr. Zebényi és két megbízottja ellen följelentést is tett párviadalra való kihívás miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőjárásbírósnál dr. Császár járásbíró. A tárgyaláson a három terhelt kijelentette, hogy ők nem fegyveres elégtételt követeltek, hanem csupán magyarázatot, amit a panaszos szóval is megadhatott volna. Minthogy az ügyészi megbízott nem vette át a vád képviselőt, védekezés

után maga a panaszos kérte a terheltek megbüntetését. A bíró azonban mindhárom terheltet bizonyíték hiányában fölmentette a vád alól.

§ **Irodalmi pör.** Érdekes irodalmi pörben döntött tegnap a budapesti kir. törvényszék mint felebezési bíróság. Sági János telekkönyvi író átadta II. kiadásra Telekkönyvi mintatár című művét az Országos Központi Községi Részvénytársaságnak. A kiadó a szerzőnek nagyobb előleget adott azzal a kikötéssel, hogy ha a munkába befektetendő 11.500 koronát a bevételek egy év alatt nem fedeznék, akkor a szerző köteles az előleget visszafizetni. A könyvnek a szerződés értelmében a kézirat átadásától 90 nap alatt kellett volna megjelennie. A kiadó azonban a könyvet 210 nap alatt jelentette meg. Mindamellett beperelte a szerzőt azért, mert a megjelenéstől számított egy év alatt 11.500 korona nem folyt be. A szerző igazolta, hogy egy év után és a kereset beadása között a könyvért 11.500 koronánál sokkal több folyt be, így tehát a kiadó az ügyletre nem fizetett rá. Bizonyítani akarta a szerző azt is, hogy a kiadó a szerződést súlyosan megsértette, mert a könyvet későn jelentette meg. A törvényszék azonban a bizonyítást szükségtelenné tartotta, mert a kereset elutasításának indokául elégnék tartotta azt, hogyha nem is egy év alatt, de a kereset beadásáig befolyt a készkiadásokra szánt 11.500 korona. A szerző a könyv késő megjelenetése miatt a kiadó ellen kártérítési keresetet indított.

Nyílt-tér.

(E rovatban közléstől nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB*

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és ozimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körut 55.
TELEFON 66-72

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag. 30% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capol-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Irrigator, felszerelve 2-5 ft-ig Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KÖZGAZDASÁG.

Az ipari szeszgyárak kisajátítása.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági szesz-főzde tulajdonosoknak alája adta a trójai lovat, hadd lovagoljanak rajta. A parlament pénzügyi bizottsági ülésén a multkoriban kijelentette a kormányelnök, hogy az ez év végével lejáró s Ausztriával azonos szeszadó-törvényt nem nyitja meg, hanem gyökeres reformokat léptet életbe melyek abban kulminálnak, hogy a szeszadót mérsékelten emelni fogja, az ipari szeszgyárak kontingensét pedig megvonja tőlük, s új mezőgazdasági szeszgyárak dotálására fordítja. A kormányelnök eme merőben abszurd tervezése mi arról az „Egyetértés” már megemlékezett, jogos igazai védelmére sorompóba léptette a város ipari szeszgyárakat, de magukat azokat a városokat is, melyek területén szeszipari üzemek vannak. A magyar szeszipari gyárakra nézve már a kontingens felosztásáról szóló 1899. évi XX. és ennek törvénynovellája is sok sérelmet

rejtettek magukban, mert ezek alapján a pénzügyminiszter évenként tízezer hektoliter kontingenst vont el az ipari gyáraktól.

A kérdés gerince a békés birlalási fog általános elismert azon alapigazságán nyugszik, hogy a szerzett jogokat megvonni a magántulajdont elkobozni kellő kártalanítás nélkül jogállamban nem szabad. Ha tehát a kormányelnök szándékát megvalósítani akarja, a negyven ipari szeszgyárnak nyolcvanmillió értéket képviselő berendezését az elvett kontingenssel együtt meg kell vennie. Kétséget nem szenved azonban, hogy ezt az óriási áldozatot az állam pénzügyi ereje meg nem bírja, de nem is áll arányban a kontingenselvonás révén a közre hárulható előnnyel, mert a 40 kivégzett gyáriparos helyébe csak 300 vig örökös lép. Az ipari gyáraktól elvonandó 280.000 hektoliter kontingensből ugyanis csak háromszáz gazdát részeltethet a pénzügyminiszter, mert minden új szeszgyárnak 960 hektolitert kell adnia.

Nézzük már most az érem másik felét! Az ipari szeszgyárak föntartották a szesztermelést ugyszólván önjerejükben abban az időben, amidőn azzal nem is akart a maga zsirjába majdnem befulladó mezőgazdaság foglalkozni. Az ipari gyárak a megnehezült idők járása alatt dolgoztak, fáradtak tőkét verejtékét áldoztak és jelentékeny erőforrásai voltak adótevéleik révén az államkincstárnak. A megrendült államháztartás egyensúlyát új adók vállalásával szolgálták, viselték az állam és városok összes közterheit. S mindezekért a jutalom az, hogy amit önjerejükben szereztek, amit az idő és birtoklás szankcionált, közérdek köpönyege alatt elveszi tőlük az állam. Az osztó igazsággal homlokegyenest ellenkezik az, hogy egyik féltől elvétesse bizonyos jogok minden ok nélkül azért, hogy a másik félnek ajándékol adassék szintén minden ok nélkül.

Nem hiába állottak sorompóba a vidéki városok sem, midőn az ipari szeszgyárakon ejtendő sérelem megtorlására akciót indítottak. Itt nem pusztán a gyárak és városok anyagi érdekeinek a megóvásáról, hanem popularis szempontokról is szó kell, hogy essék. Az ipari szeszgyárak a városok környékének munkásnépét ezrével foglalkoztatják az év olyan időszakában is, amidőn munkaalkalmat a szegény nép nem talál. A városok fellengése is az, hogy ha az ipari gyárak mint az államháztartás szempontjából fontos gazdasági tényezőket megfosztatnának szeszgyári üzemeiktől, ezzel a városok gazdasági életük egy jelentékeny tényezőjét veszítenék el és anyagi erejükben gyöngítetténe.

Ha tehát a kormányelnök álláspontját föntartja, és tervezetét a parlament elé viszi, elfogja érni azt, hogy maga ellen zudítja a vidéki városokat s e mellett abba a dilemmába kerül, hogy míg egyrészt a városok anyagi erejének növelését segíti elő, a másik oldalon az ipari szeszgyárak eltörlésével, sokszorosan veszi vissza az anyagi erőforrásokat.

Terméskilátások.

— Az OMGE. jelentése. —

A várható terméseredményekre vonatkozólag az OMGE. által kiadott tudósítások az ország majdnem minden részéből kedvező hírekkel számolnak be. A kalászosokra, de a kapásnövények fejlődésére is kedvező hatással voltak a mult heti esőzések. A tudósítások az alábbiak:

Arad. A terméskilátásokat illetőleg a mult hét óta lényeges változás nem konstáltható. Az időjárás jelenleg úgy a gabonafélék, valamint a kapásnövényekre és a szőlő fejlődésére általában kedvező.

Baja. Meleg, száraz időjárás van, ami a vetésekre kedvező, a buza szépen virágzik, rozs már érik, tengeri nagyon jól fejlődik, zab gyenge, buzavetések sok helyt rozsdásak. Egyáltalában 20-30 %-kal gyengébb termés várható, mint tavaly. Gyümölcs és szőlő jó eredményt ígérnek.

Békéscsaba. Buza 5-6 q 1100 négyzetgöles holdanként. Arpa 6-7 q. Zab 6-7 q. Tengeri szépen fejlődik. Takarmánymintek bőven teremnek. Csapadék elegendő.

Debrecen. Dohányültetések az esőzések folytán igen szépen fejlődnek, a munkálatok is köny-

nyen haladnak. A buza és rozs mostani állásukból következtetve középtermésre lehet számítani. A tengeri jól kikelt és ez idő szerint jól fejlődik. tavaszi zab és árpa közepes termést ígér.

Győr. A terméskilátások nálunk, ha nem is fényesek, de eddig tűrhető középtermésre mutatnak. Esőhiány miatt ismét nagy a panasz, mert a szemfejlődésre igen kívánatos az eső, de különösen kívánják a tavasziak és a kapások, mert azok egy kissé elmaradtak.

Kaposvár A tavaszi és őszi kalászosok meglehetősen jól állanak s e vidéken búzából 680-700 kg., roszból 700-720 kg., árpából 700-750 kg.-os terméseket várnak kat. holdanként. Az előszéna közepes volt a későn beállott tavasz folytán. A cukorrepák annyira megerősödtek, hogy az ormányos bogár pusztításának ellenállani képesek. Tengeri és burgonya jó fejlődésben van, a len virágzásnak indult. Időjárás meleg, napos, csapadék e hóban eddig 300 mm.

Kassa. A három napig tartott eső igen jó hatással volt a vetésekre, de különösen a kapásnövényzetre, buza és rozsban középtermés, árpa és zabban jó középtermés várható.

Léva. Az időjárás kedvező meleg, mindenre jó hatással van, az őszi vetések szépen javultak és jó kalászt hoztak, a tavaszi vetések és ültetvények szépek, jól fejlődnek, így a gabonafélékből közepes termés várható, szőlő kevés van, most virágzik, gyümölcs nagyon kevés lesz, takarmányfélék közepesen alóli termést adnak.

Miskolc. A multkori esős napok után melegek vannak, most közepes termésre lesz kilátás, de nem olyanra, mint a tavalyi volt. Kicsiny a buza, a hó sokáig takarta. A répat a bogár pusztítja. Tavaszok elég jók, árpa szintén.

Nagybecskerek. Az időjárás lefolyt héten igen kedvező volt, minek folytán a vetések előnyösen fejlődtek. Miután a buza már mindenütt kalászt hányna, remélhető, hogy további kedvező időjárás mellett holdanként 5-6 q. hozamot kapunk átlagban. Zab nagyon szépen áll s jól fejlődik. Tengeri kitünően áll, a töltögetés most nagyban folyik. A szőlőtöke, veteményes zöldségek frissen fejlődnek.

Nagykanizsa. Utolsó héten szárazság uralkodott, pedig nagy szükség volna kiadós, csendes esőre, mert a tavasziak, úgy a takarmányfélék, kukorica nagyon visszamaradtak. Széna is kevés lesz. Buzából, amint eddig megbíráható, részint, ahol kellőképpen eső volt 6-7 q. holdanként, ahol eső nem volt és egér pusztított csak 4-5 q. várható.

Nagyszében. Az időjárás borus, esős és hideg. Az őszi vetések szépen fejlődnek és a mostani állásukból következtetve közepes termésre van kilátásunk. Az árpa, zab, tengeri és takarmányrépa jól állanak, széna ellenben nagyon kevés lesz.

Nagyszentmiklós. Hűvös napok vannak, közbe-közbe eső is mutatkozik. A vetések körül nincs változás, egy héten belül csak a kapásnövények javulnak. Burgonya virágzik, tengeri, széna nő. Buza és rozs nagyon gyenge terméshozammal bíztatnak. A szőlők szépen állanak, még nincsenek virágzásban, a konyhakertek is szépek.

Nyíregyháza. Az elmúlt héten csaknem minden nap kisebb-nagyobb esőnk volt, itt ott zivattal. Rozsda — dacára a sok esőzésnek — még nem mutatkozik, ami az esőt követő hűvös szeles időnek tudható be. Ősziakból 6-6½ mm., tavasziakból 6 mm. várható. Kapások, különösen tengeri igen jól állanak. Anyaszéna nagyrészt boglyában, közepes termést, a hiányt a sarju remélhetőleg pótolni fogja. Mesterséges takarmányok közül luczerna közepes, lóhere jó, zabosbüköny igen jó.

Nyitra. Az időjárás hétfő óta derült és meleg. A gabonárák a csekély kínálat következtében emelkedtek. A rétek kaszálása e héten a legtöbb helyen be lesz fejezve. Az egyes gabonaneműek holdankénti termése még nem határozható.

Pancsova. Buza-, árpa- és zabvetések a kedvező időjárás folytán szépen javulnak. Buza most virágzik és átlag 6-7 mm. várható. Tengeri gyönyörűen áll.

Pápa. E héten a gabonárák ismét emelkedtek. Terméskilátás a rozsnál kielégítőbb, mint a búzánál, az árpát és egyáltalán a tavaszi vetést illetően kevés eredmény várható, miután a jégverés tetemes kárt okozott. A gabonák egyébként szépen fejlődnek.

Szatmárnémeti Mindennap van esőnk, ami a nagyrészt renden fekvő szénákban és lóherékben nagy károkat okoz. Az ősziakra főként, de

egyáltalán minden terményre előnyös volt az eső, több azonban egyelőre nem kívánatos. Daczára ennek, csak gyenge termés várható. Kapások és szőlő elég jól mutatnak.

Versez. Nagy esők voltak a héten, ami a buzára nem volt olyan előnyös, mint a tengerire. A buza állaga még mindig gyér, a kalász nem kielégően fejlődik. Általában véve a buzatermést körülbelül 4 9.-tól 5-ig becslük. A repcét most vágják és csépelik, gyenge eredmény várható, de a zab és tengeri kitünően fejlődik.

Zenta. Pár napi hűvös idő után kezd melegebb lenni, ami a vetésekre jó hatással van. Eddigi termésbecslés szerint 2200 négyzetöglés lánconként 18-20 kereszt buza lesz. Tavaszok jól állanak.

Zalaegerszeg. Az állandó meleg, száraz időjárás a kapásnövények művelését akadályozza. Ugy a kapások, mint a gabonafélék fejlődéséhez feltétlenül szükséges volna az eső. A takarmányok kaszálását megkezdték. Lóhere meglehetősen termést ad, széna csak gyenge közepes lesz. Általánosságban rosz takarmányevnek nézünk elébe.

A kecskeméti gazdák és a munkás-kérdés. A kecskeméti földmivelő-munkások legnagyobb szervezete, a kecskeméti keresztény munkás-egylet tervezetét dolgozta ki a munkásviszonyok rendezése tárgyában s ezt megfontolás végett a gazdasági egyesület elé terjesztette. A kecskeméti gazdasági egyesület bizottságot küldött ki a munkások követeléseinek megvitatására, amely most állandóan tárgyal a munkások megbízottaival s előreláthatólag rövid időn belül megegyezésre is jut. A munkások első kérdése az akkordmunka eltörlése, ezt a gazdasági egyesület Kecske-mét sajátos viszonyaira való tekintettel nem tartja kivehetőnek. A munkáspiacz rendezését kívánatosnak tartják egy a gazdák, mint a munkások. A robotmunka megszüntetése dolgában szintén egyező az álláspontja egy a gazdasági egyesületnek, mint a munkásoknak. A harmados kukorica bérmentes művelését az egyesület méltányosnak tartja. Az aratási munkákat illetően az egyesület a munkások kívánságaival szemben a törvényes rendelkezések betartását kívánja nevezetesen irásos szerződéseknek hatóság előtt való kötését, vitás esetekre munkásokból és gazdákból álló békéltető bizottság alakítását. Kijelentette továbbá az egyesület, hogy aratógépeknek szervezeti uton való beszerzését sem szükségesnek, sem czélszerűnek nem tartja, ellenben helyteleníti, hogy a munkások egyrésze vidékre szerződött el, mert a kereseti viszonyok kielégítőek.

Sertés-hizlaló részvénytársaság Miskolcon. Miskolcra jelentik, hogy a város és vármegye gazdalközsége Kubik Béla főispán, dr. Tarnay Gyula alispán és dr. Szentpáli István polgármesterrel az élen a város, illetve a maga területén szükségessé vált nagy fogyasztás kielégítésére sertés-hizlaló-telep részvénytársaságot létesít. A részvényeket már is nagyban keresik. A telep működését, 1000 darab sertés beállításával, már e héten megkezdik. A társulat alaptőkéje 300.000 korona lesz.

Debreczeni gyáriparosok ülése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége debreczeni fiókja tegnap tartotta közgyűlését. A közgyűlés dr. Rédey Rezső titkár előadása alapján a háziipar fejlesztésének kérdését tárgyalta, továbbá a kamarák reformja tekintetében foglalt állást. Elhatározta továbbá, hogy Dalmáciába és Herczegovinába egyesített kombinált tarifátételek megállapítása iránt előterjesztést tesz. Számos vidéki város kiviteli kövezetvántarifáinak eltörlése iránt hozott még határozatot. Végül annak szükségét mondta ki, hogy az egyes városok szabályrendeletileg állapítsák meg annak módját, mérvét és eszközeit, melyekkel a keletkező új vállalatokat a meglévők sérelme nélkül támogatni akarják.

A Dunagőzhajózási Társaság forgalma. A Dunagőzhajózási Társaság ma tette közzé kimutatását az ez évben elért bevételeiről. Eszerint május 1-től 31-ig az 1907. évben 1,913.132 korona bevétel volt, az 1906. évi 1,486.002 koronával szemben. A hajózás kezdetétől április végéig bevétel ez évben 3,517.694 korona volt, a mult évi 4,425.948 koronával szemben. Ez évben tehát 1,004.878 koronával nagyobb bevételt ért el a mult évvel szemben.

Vásárváltozás. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Zemplén vármegye területéhez

tartozó Királyhelmezc községben a június 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen június 27-én tartassék meg.

A sütőkiállítás zsűrije. A sütő- és czukrászipari kiállítás bíráló-bizottsága ma tartotta alakuló ülését az Országos Iparegyesület helyiségében, amelyen megválasztották a zsűrit. Alelnökök lettek: dr. G. Peroni, torinói volt orsz. képviselő, Gaul Károly, dr. Kovács Gyula, Melly Béla, aki a zsűriben Gundel Jánossal együtt a fővárost képviselik. Titkárok: dr. Fekete Ignác és dr. Soltész Adolf. A zsűri-tanács elnöke lett: Gelléri Mór, alelnöke Gerbeaud Emil, tagjai: az alelnökök és titkárok, a csoport-zsűrik elnökei és előadói, a külföldi főbiztos, az igazgatói főtitkár és a kiállítás műszaki tanácsosa. A zsűri hétfőn kezdi meg detailmunkáját. — Megemlítjük, hogy a moszkvai sütőmesterek egyesülete, mint Moszkvából jelentik, legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tagjainak nagyobb csoportját Budapestre küldi. A sütőmestereknek egy csoportja már elutazott Csiev és Títov elnökkel a nemzetközi sütő-, czukrász- és rokonipari kiállítás megtekintésére. Az osztrák sütőmesterek birodalmi szövetségének nagyobb csoportja a jövő hét péntekjén érkezik meg.

A mohács-pécsi vasút bevétel. A mohács-pécsi vasút május 1-től 31-éig egy évben 122.165 korona bevételt ért el; a mult év hason szakában 139.596 koronát. Január 1-től április végéig bevétel ez évben 448.472 korona volt, az 1906. évi 409.287 koronával szemben.

Szállítványozók egyesülete. A budapesti szállító cégek — mint értesülünk — érdekeik megvédése céljából egyesületet alakítanak „Magyar Szállítványozók Országos Egyesülete” czim alatt. Ez ügyben e hó 15-én, szombaton, d. u. 3 órakor a Magyar Kereskedelmi Csarnokban ülést tartanak, amelyen hivatalosan megalakítják az egyesületet.

Terméskilátások Romániában. Május hónapban semmi eső nem volt Romániában s az állandó száraz meleg időjárás miatt a vetések nem fejlődhetek kellőleg. Június első felében azonban a tartós esőzés nagyon kedvezően befolyásolta az idej termést. Az utolsó néhány nap alatt — jelentik lapunknak — a kukorica teljesen talpra állott, úgy hogy immár szó sem lehet silány termésről. A helyzet még egy-két héttel ezelőtt valóban kritikus volt, miután a tartós szárazság következtében úgy a kukorica-, mint a buza vetések igen szomorú képet tártak elé. A most megjelent hivatalos és nem hivatalos jelentések szerint azonban a kukoricavetések teljesen helyreálltak, míg a buza termés csak kisebb károsodást fog szenvedni. Az utóbbi időben a kukorica-kivitel eltiltásáról szárnyra kelt híreknek illetékes körökben semmi komolyabb jelentőséget nem tulajdonítanak.

A kereskedelmi testület ülése. A budapesti kereskedelmi testület Hüttl Tivadar elnöke alatt ma tartott igazgatósági ülést, amelyen a pénztárkezeléssel újból Klein József igazgatósági tag biztatott meg. Az alelnökké megválasztott Geiger B. Zsigmond helyébe a kereskedők menháza igazgatóságába Mössmer József küldetett ki. A tisztességtelen verseny tárgyában a kereskedelmi miniszter által egybehívott ankétre az igazgatóság Tschögl Henrik, Sigmund Gusztáv és Dr. Dalnoky Bélát küldötte ki. A napirend fő tárgyát a kereskedők menháza igazgatósága által előterjesztett végleges építési tervek és költségvetések tárgyában hozandó határozathozatal képezte. Hüttl Tivadar elnök ismertette a menház létesítésére vonatkozólag eddig tett lépéseket és azokat a sokoldalú nehézségeket, amelyek a Krausz Lajos-féle alapítványnak a testület által gyűjtött menházi vagyonnal való tényleges egyesítése körül fölmerültek. A testület a menházi igazgatóság által az építkezés ügyében hozott határozatokhoz egyhangulag hozzájárult és a költségvetéseket jóváhagyta. Végül az elnök indítványára dr. Dalnoky Béla jogtanácsosnak a menház ügyei körül kifejtett tevékenységéért köszönetet szavaztak.

A Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya ma tartotta rendes havi ülését. Elnök bemutatta a kereskedelmi miniszternek a választát a m. kir. államvasutak által a rendkívüli forgalmi viszonyok miatt szükségessé vált öt napi szállítási póthatáridő megállapítása tárgyában,

WIKUS
CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

IV. DEAK FERENCZ-UTCA 17.

amelyben a miniszter a szóban levő intézkedés indokait kifejti. A kereskedelmi miniszter — mint megirtuk — egy rendeletében a vasárnapi munkaszünetet a fürdőhelyekre kiterjeszteni szándékozik. A választmány elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy ez az intézkedés a fürdős kereskedők érdekeit érzékenyen sértené, mint akik jelentősebb forgalomra csakis vasárnap számíthatnak, másrészt a fürdőhelyeken levő egyébként csekély számú alkalmazottak szüneti érdekei a vasárnap délelőtti kereskedelmi kiállítás megengedése által nem érintetnek, a kereskedelmi kiállításnak a fürdőhelyeken vasárnap délelőtti való megengedése iránt a kereskedelmi miniszterhez sürgős felterjesztést intéz.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ERTEKTOZSDE

Gabonatözsde.

A tőzsdén ma a tegnapihoz valamivel lanyhább irányzat fejlődött ki, s úgy a készáru-piaczon, mint a határidőpiaczon az árak valamivel olcsóbban záródtak. A készáru-piaczon ma elkelt 14.000 métermázsa buza, mely közül waggon-áru olcsóbb tételek mellett kelt el. Rozs gyenge üzlet mellett esendesebb volt, zab változatlan volt, míg tengeri 10 fillérrel olcsóbb lett. A határidő-piaczon a forgalom mérsékeltebb volt és csak az eladások alatt került ismét élénkebb üzletmenet felszínre. Az üzlet végeredményében az összes árfolyamok 4—5 fillérrel olcsóbban záródtak.

Vidéki piacok gabonaárjegyzései.

Az O. M. G. E. jelentése szerint a vidéki gabonaárak június 12-én a következők:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Arad	19.—	14.30	13.40	14.—	10.60
Baja	19.—	14.60	12.20	14.40	11.20
Békés-Csaba	18.60	—	12.40	—	12.—
Debreczen	19.—	14.40	12.80	16.—	12.—
Győr	19.—	15.80	14.60	—	—
Kaposvár	19.50	15.—	14.60	16.—	13.30
Kassa	18.10	16.—	14.10	16.—	14.—
Léva	18.20	15.60	13.—	16.40	13.60
Losoncz	18.40	15.—	14.50	17.—	14.—
N.-Becskek	18.—	12.40	12.—	13.20	10.80
N.-Kanizsa	18.20	14.80	14.—	16.—	13.—
N.-Szeben	19.50	—	13.40	16.50	13.—
N.-Sz.-Mildós	18.—	13.20	13.—	13.60	11.—
Nagyvárad	18.50	14.40	13.20	14.40	11.—
Ny.-Egyháza	17.20	14.—	12.20	14.20	10.20
Nyitra	17.78	17.—	14.50	15.60	14.—
Pancsova	18.40	—	12.40	10.80	—
Pápa	18.80	15.—	14.80	16.20	14.50
S.-A.-Ujhely	17.70	14.60	14.—	16.50	12.20
Sopron	18.20	16.30	14.50	16.50	14.40
Szatmár	17.40	13.60	13.20	15.60	12.40
Szentés	18.—	—	11.20	14.—	11.—
Szolnok	18.40	—	14.—	13.80	11.—
Ujarad	18.60	14.20	13.20	14.—	10.40
Versecz	18.60	13.—	12.80	13.50	10.50
Zalaegerszeg	18.40	15.—	15.—	15.—	—
Zenta	18.80	14.—	12.40	14.60	11.40

A vetések állása Romániában.

A román földművelési minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az ezidei búzatermés a legjobb esetben 15—16 millió hektoliterre becsülhető a múlt évi 40 millió hektoliterrel szemben. Így legfeljebb egy-két hektoliter búzát fog Románia az idén a külföldre exportálhatni.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 2000 mm. 81 k. 20.90 K, 100 mm. 80.5 k. 20.80 K, 400 mm. 80 k. 20.80 K, 100 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 80 k. 20.50 K, 200 mm. 79.8 k. 20.50 K, 200 mm. 79.8 k. 20.60 K, 950 mm. 78.5 k. 20.55 K, 200 mm. 79.5 k. 20.50 K.
Pestvidéki: 200 mm. 78.5 k. 20.25 K, 200 mm. 78 k. 20.25 K.
Bácskai: 100 mm. 77 kg. 19.90 K.
Csabai: 4000 mm. 79 k. 20.60 K.
Felsőmagyarországi: 280 mm 78 kg. 19.70 K.
Rozs. 300 mm. 15.45 K, kpf., 300 mm. 15.40 K kpf., par.
Zab. 100 mm. 16.60 K kpf.
Tengeri. 500 mm. 11.80 korona kpf. 100 mm. 11.76 korona kpf. par.
 Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 12-től június 13-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	14411	5587
Rozs	872	7448
Árpa	3044	—
Zab	2036	3024
Tengeri	1234	12960
Liszt	1081	24924
Korpa	300	6880

A határidőpiaczon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.38, 10.39, 10.25, 10.33.
 Rozs októberre 8.42, 8.41, 8.44.
 Zab októberre 7.22, 7.17, 7.20.
 Tengeri júliusra 5.92, 5.93.
 Tengeri 1908. májusra 5.89, 5.91, 5.87.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.32—10.33
 Rozs októberre ———— 8.41—8.42
 Zab októberre ———— 7.19—7.20
 Tengeri júliusra ———— 5.92—5.93
 Tengeri 1908. májusra ———— 5.92—5.93

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat kissé megváltozott s az árak pár fillérrel megerősödtek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.38—10.39
 októberi rozs 8.41—8.46
 októberi zab 7.19—7.20
 1907. júliusi tengeri 5.94—5.96
 1908. májusi tengeri 5.92—5.93.

Terménytözsde:

Szesztözsde.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszimotivgyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V. Mérég-u. 11. szám üzleti jelentése:
 Budapesti zárlatjegyzés:

	Nagyban	kicsinyben
Finomított szesz adózva	158.—	162.—
" adózatlan	59.—	63.—
Élesztőszesz adózva	—	—
" adózatlanul	—	—
Nyeresszesz adózva	156.—	158.—
Denaturált szesz	47.—	48.—

Ertéktözsde.

A mai tőzsdének csak egy örvedetes eseménye volt t. i. a magyar koronajáradékok áremelkedése. Magyar koronajáradék ugyanis befektetési célokra nagy tételekben vásároltatott és minthogy a bécsi kínálat megszűnt, a járadék árfolyama hirtelen felszökött 93.35-ig, vagyis 45 fillérrel. Különbözőben a piac igen kedvezőtlen képet nyújtott, mert külföldről nyugtalanító hírek érkeztek, melyek nagyobb mérvű eladásokkal voltak egybekötve. A berlini tőzsde egy augsburgi és manheimi cég fizetéseképtelensége miatt és a vasárnapok rohamos árhanyatlására lanyha irányzatot jelentett és erre való tekintettel nálunk is erősebben kinálták a vezető üzérkedési értékeket, melyek közül hanyatlottak: Osztrák hitel 643-ig 3.50, magyar hitel 743-ig 4.50, rimamurányi vasmű 533-ig 3 koronával. Ma a helyi értékek piacán is nagyobb realizálási hajlam mutatkozott, míg ellenben a vételkedv igen gyenge volt, minek következtében az árfolyamok itt is lényegesen alábbszálltak. Főleg a Magyar jelzálogbank részvényeit oly sürgősen kinálták, hogy árfolyamuk 475-ig 7 koronával esett. Alacsonyabban jegyeznek továbbá: Magyar leszámítolóbank 4.—, Hazai bank 2.—, Magyar kereskedelmi r. t. 3.—, Közúti vasut 3.— és Városi vasut 2 koronával. Az utóiról futólagos ujabbi hanyatlás után lényegesen megszilárdult az irányzat kedvezőbb külföldi jelentésekre és az árfolyamok áttag 2—3 koronával javultak. Zárlatkor pedig kedvező volt a hangulat.

Előtözsde.

Az előtözsde csendes volt, csupán Magyar koronajáradékot kerestek.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.75,

Magyar hitelbank 746.—747.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 480.—478.50, Osztrák-magyar államvasut 664.————, Déli vasut 132.50—133.50 Rimamurányi vasmű 535.50—534.75, Magyar koronajáradék 93.05—93.30, Közúti vasut ————, Városi villamos vasut 293.50 ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálogsorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 645.—645.50, Magyar hitelbank 746.—746.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 478.50—479.—, Osztrák-magyar államvasut 664.—664.50, Déli vasut 132.50—133.—, Rimamurányi vasmű 535.—535.50, Magyar koronajáradék 93.25—93.30, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közúti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde többszörös ingadozások után zárlatkor megszilárdult.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 643.25—644.25, Magyar hitelbank 746.50—743.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 492.50—493.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 475.—477.50, Osztrák-magyar államvasut 663.50—664.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 532.50—535.50, Magyar koronajáradék 93.15—93.20, Magyar aranyjáradék ————, Közúti vasut 539.75 540.25 ————, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, Hazai bank 283.50.—282.—.

Helyi értékekben kötötték: Salgótarjáni kőszénbánya ————, Konvertált sorsjegy ————, Kereskedelmi bank 3385—3390, Magyar agrárbank ————, Danubius ————, Drasche ————, Convertált sorsjegy ————, Ujlaki téglagyár ————, Budapesti gőzmalom ————, Ganz vasgyár ————, Felten kábelgyár ————, Hazai sorsjegy ————, Kereskedelmi r.-t. 613.50—615.—, Weitzer vagon ————, Magyar osztrák részv. ————, Belvárosi Takarékpénztár 610.—, Adria ————, Kobergyár ————.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.—, Magyar hitelbank 744.75—745.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 492.—493.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 476.50—477.—, Osztrák-magyar államvasut 664.—664.50, Déli vasut 132.50—133.—, Rimamurányi vasmű 535.—535.50, Magyar koronajáradék 93.15—93.20, Közúti vasut 541.—541.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K. Június végére 16—18 K.

Utótözsde.

Az utótözsde berlini vásárlásokra szilárd volt.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 643.—645.50 Magyar hitelbank 744.—745.— Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 492.—493.— Magyar jelzálog-hitelbank II kib. 476.—477.—, Osztr.-m. államvasut 664.—664.50, Déli vasut 132.50—133.50, Rimamur. vasmű 533.50—535.—, Magy. koronajáradék ————, magy. aranyjár. ————, Közúti vasut 541.—542.—, Városi villamos vill. ————.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 645.25—645.50, Magyar hitelbank 744.50—745.— Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 493.—493.50 Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 476.50—477.—, Osztrák-magyar államvasut 664.50—665.—, Déli vasut 133.—134.—, Rimamurányi vasmű 535.—535.50, Magyar koronajáradék 93.15—93.20, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közúti vasut 541.—542.—, Városi villamos vasut 293.—293.50

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 14. (Az Egyetértés távirata.)
 Buza: Tiszavidéki 10.50—11.—, bánáti 10.10—10.55, tótfelvidéki és csepelszigeti 9.65—10.—, marchfeldi ————, mosoni és győri 9.65—10.—K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.25—8.50 K, csepelszigeti 8.20—8.40, pestmegyei 8.30—8.50, különféle magyar ————, osztrák ———— K.
 Árpa: tótfelvidéki ————, déli vasúti ————, tiszavidéki ———— K.
 Magyar tengeri: 6.30—6.50 K. cinquantin ———— K.
 Magyar közepes zab: 8.—8.25 K. elsőrendű 8.15—8.35, válogatott 8.30—8.65 K.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio acti

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Mesztolatsa valódi Áldás gyomorbajoknak és székzenésnek. Kapható mindenütt kizárólag az Igmándi keserűvíz.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 14. A kiegyezési tárgyalások kedvező fordulatának a különböző piacokra gyakorolt jó hatása nem tudott érvényesülni a bécsi előtőzsdén, mert kedvezőtlen külföldi hírek megakadályozták az irányzat javulását. A politikai helyzet kedvező megítélése mindazonáltal eredményezett annyit, hogy az árfolyam daczára az üzletnélküliségnek, tartott maradt és a hitel és államvasúti papírok nem estek a tegnapi árfolyam alá. Lányhább irányzatot vettek a vasművek. A wienbergi téglarésvények ismét emelkedtek. Török sorsjegyek helyi visszavásárlások folytán tetemesen emelkedtek. Az általános rezervált hangulat az előtőzsde végéig tartott. Orosz járadék árcsökkenést szenvedett, magyar és osztrák járadékok nem voltak forgalomban.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 645.—, Magyar hitel 744.50, Államvasut 664.50, Déli vasut 133.75, Alpési bányatársulat 571.50, Rimamurányi 534.50, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár. 93.15, Orosz érték 83.90, Török sorsjegy 174.25, Német márka —, Prágai vasut —, Unio-bank —, Laenderbank 435.—, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpési bánya —.

A déli tőzsde lanyhább irányzattal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 644.—, Magyar hitel 744.—, Landerbank 435.25 Unio-bank —, Államvasut —, Anglo-bank 300.50, Bankverein 533.—, Déli vasut —, Gőzhajó —, Alpési bányarésvény —, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár. 93.15, Török sorsjegy —, Német márka —, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 535.—, Orosz jár. —, Keleti vasutak —, Hitelrészvény —.

Bécs, június 14. (Osztrák értékek zárata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.25, 1860-as sorsjegy 149.75, Osztrák hitelsorsjegy 430.—, Angol osztrák bankrészvény 300.—, Bécsi Bankverein

533.—, Osztrák-magyar bank 1765.—, Déli vasut 132.25, Dunagőzhajózási társaság 995.—, Dohány részvény 408.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.87, Osztrák Lloyd 462.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.40—50, Osztrák koronajár. 97.40, 1864-es sorsjegy 251.50, Osztrák hitelintézeti részvény 643.75, Union-Bank 549.—, Osztrák Landerbank 435.50, Osztrák-magyar államvasut 664.—, Elbavölgyi vasut 424.50, Alpési részvény 570.30, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 241.12, Lipótkohó 453.—, Töröksorsjegy 177.50. Szilárd.

Bécs, június 14. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 110.75. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 143.50, Magyar hitelbank részvény 741.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 492.—, Rimamurányi 534.50, Magyar cukoripar 17.10, Adria hajózási részvénytársaság 403, Magyar koronajár. 93.10, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 92.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 359.—, Magyar jelzálogbank 475.50, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 14. (Tőzsdejelentés.) A tegnapi külföldi tőzsdék lanyhasága, ugyisint az amerikai és angolországi tőzsdéken vas és rézértékekben tapasztalt árcsökkenések, a német luxemburgi nyersvaszindikátus által az öntött vasban eszközölt árcsökkenés, továbbá a Rheinisch Westphalische Ztg.-nak a vaskiviteli piacnak gyengüléséről szóló jelentése és végül az Iron Mongernek azon jelentése, hogy az amerikai vasértékek magas konjunkturája végéhez közeledik, megnyitáskor jelentékeny eladásokra vezettek, aminek — eltekintve a spekuláció kedvetlenségétől — nagy árcsökkenések voltak a következményei. — Német-luxemburgiák 6, gelsenkircheniek 4 1/4 és rajnai aczél, valamint Phönix 4 1/2-ot vesztek. Dortmund Union és Bochumi öntött vasértékek is 2 3/4-ot veszítettek. Bankok ma legnagyobb részben 1—2%-ot olesztek. Igen csekély forgalom és várakozó magatartás mellett később mérsékelt éremelkedések voltak tapasztalhatók, amelyek azonban csak részben tartottak. A magánleszámítási kamatláb emelkedése és egy külföldi fizetéseptelenségről

szóló hírek a hivatalos forgalom vége felé jelentékenyebb javulásnak nem engedtek teret, mindazonáltal a harmadik tőzsdeidőben intervencziós vásárlásokra és fedezésekre az irányzat újból megszilárdult. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma nagyjában igen lanyha és részben jelentéktelen gyöngült. Napi pénz 3 1/2—3%, magánleszámítási kamatláb 4 1/2%.

Zárlatok jegyeztek: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 200.75, Déli vasut 26.60, Orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos orosz kölcsön 70.90, Disconto Commandit 165.—, Dinamit-truszt 155.40, Harpeni 196.30, Unifikált török járadék 93.80, 4.2 százalékos ezüst-járadék 92.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.10, Magyar koronajár. 92.90, Osztrák-magyar államvasut 141.75, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 193.80, Gelsenkircheni 183.90, Laurakohó 218.50. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) június 14. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.—, Osztrák hitelintézeti részvény 201.10, Osztrák-magyar államvasut 142.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.45, Bécsi Bankverein 132.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.50, Osztrák koronajár. 97.—, Magyar koronajár. 92.75, Osztrák-magyar bank 126.—, Déli vasuti részvény 26.70, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.83, Párisi váltóár 813.66, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 304.30. Bágyadt.

Hamburg, (Zárlat) június 14. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.80, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 26.70, 4 százalékos Aranyjáradék 97.90, Osztrák hitelrészvény 201.75, Osztrák-magyar államvasut 141.50, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.90. Szilárd.

London, június 14. Angol consol 84 1/2.

Páris, június 14. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 94.95 Osztr. aranyjáradék 98.20, Magyar aranyjáradék 94.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103.55, Déli vasut elsőbbségi kötv. 317.—, 5 százalékos Marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Heszavidéki, Borsvidéki, Pestvidéki, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce. Rows include: Rozs elsőrendű, Arpa elsőrendű, Zab elsőrendű, Tengeri, Repce.

Table with columns: Burgonya, Dunántúli, Felsőmagyarországi, Nyírségi, Erdélyi, Bácskai, Pesti.

Table with columns: Különléte, Faj, Pénz, Aru. Rows include: disznósír, szalonna, szilva, heremag.

Table with columns: Pénz, Aru. Rows include: Allamadoság közkölcsönök, Magyar aranyjáradék, Kassa-oderb. v. 1880. évi 4.2%, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok.

Table with columns: Pénz, Aru. Rows include: Utlaki téglák és mészkő, Danubius-hajógyár, Ganz és társa vasut, Magyar bányarészvény, Rimamur. vasut, Felhők-tégl. vasut, Franklin-társulat, Brassói cellulose gyár, Erősti áll. villamosági r., Első magyar betöltődés, Első magyar gyantaműve, Első m. szelvénygyár, Első magyar szálloda, Párisi villamosítási, Gschwindt-tégl. szelvénygyár, Kárhatal. polgári szelvény, Magyar cukoripar, Magyar vasmű, Magyar villamosítási, Nemzetk. villamos. társ., Szegedi kenderfontógyár, Adria tengorhajózási, Pesti közuti vasut, Pesti vill. városi vasut, Brest-ajmet-tégl. gyár, Déli vasut, Dunagőzhajózási társ., Kassa-oderbergi vasu, Magyar h. v. vasutak, Magyar nyugaló vasut, Osztr.-magy. államv. jun. v., Pécs-barcsi vasut.

Table with columns: Pénz, Aru. Rows include: Sorsjegyek, Bazilika sorsjegy, Osztrák felülb., Bécsv. nyor. kölc. 1874. év, Budapesti sorsjegy, Erzsébet szanatórium sorsj., József sorsjegy, Osztr. felülb., Magyar vöröskereszt sorsj., Osztr. felülb., Osztrák vöröskereszt sorsj., Osztrák hitelint. sorsjegy, Pálffy-sorsjegy.

Table with columns: Pénz, Aru. Rows include: Pénzmenek és váltók, Arany, magyar v. oszt. vert, " " " kor., " " " fr., " " " 20 frankos, " " " 20 márkás, Török aranylira, Német b. bankj. (100 mk.), Francia bj. (100 frank), Olasz bankj. (100 lira), Papírbeli darabokint, Román bankjegy (100 lei), Szerb bankj. (100 ezüst dinár), London (100 font st.), német bankp. 100 m., olasz bankp. 100 lira, Páris 100 frankért.

3 óra... 3 óra... 3 óra...

Kons. amort. román járadék 88.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86.59, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 484.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.22, 4 százalékos unifikált török jár. 93.42, Török sorsjegy 155.75, Török dohányrészvény 425.—, Osztrák földhitelintézet 1007.—, Osztr. Länderbank 460.—, Magyar Jelzálogbank 505.—, Banque de Paris 1438, Banque Ottomane 701.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 140, Meridionalvasut 709, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 610.—, Rio Tinto 2117. Sucrerie d'Egypte 36, Tula 440, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered 33.25, De Beers 601, East Rand 102.50, Jagersfontein —, Transvaal Consols 50.75, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.19, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) ^{5/16}, Olasz aranyváltó (rövid) ^{1/16}, Váltó Svájcra ^{1/8}, Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 3^{7/16}, szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 14-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 136—137 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertélszám: 1907. évi június 12. napján volt készlet 36380 drb., 1907 június hó 13-án felhajtattott 255 darab, 1907 június 13. napján elszállított 295 darab, 1907 június 14. napjára maradt készletben 36340 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertésüzletvásár.

Budapest, június 14. (Hiv. tud.) Előző napról maradt — darab sertés, 122 darab süldő, 3 darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1049 darab sertés, 46 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 1049 darab sertés, 168 darab süldő, 4 darab malacz. Eladatott 1049 darab sertés, 88 darab süldő, 4 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — darab sertés, 80 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—114 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr-ig — fillér, ételsulylevonással 130 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 112—116 kor., ételsulylevonással 145—148 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 141—148 fillérig, könnyű 300 kg.-ig — korona ételsulylevonással 143—148 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 80—104 korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 14-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

A délnyugati maximum megerősödött és az Alpeseleg nyomult, a depresszió pedig Délkelet-Európa felett terül el.

Európában az idő változékony és sok helyütt esős. Az eső mennyisége különösen az Alpok déli részein volt jelentékeny. A hőmérséklet nyugaton kevéssel süllyedt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható hőszűnyedéssel és helyenkint — főleg nyugaton — zivataros esőkkel.

Allomás	Légnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátina	61.2	+16.2	E	3	0	26	11
Ungvár	59.9	+17.0	N	1	1	28	18
Késmárk	60.1	+16.0	S	1	2	25	11
Losoncz	60.0	+18.3	N	3	4	26	15
Ógyalla	59.3	+21.1	S	1	4	29	17
Budapest	59.3	+20.9	SW	0	3	28	19
Hosorány	59.4	+20.4	NE	1	3	25	16
Köszvény	59.3	+21.2	NE	3	4	25	16
Pécs	59.4	+21.2	SE	0	4	29	19
Zágráb	59.0	+21.1	SE	1	1	20	19
Flumina	58.3	+19.7	E	0	1	27	18
Szeged	59.3	+21.6	SE	2	8	28	18
Temesvár	59.8	+19.4	E	1	2	28	15
Nagyvárad	59.7	+17.2	SE	2	2	27	14
Kölcsevár	60.2	+16.9	E	0	0	25	11
Nagyszombat	60.4	+16.4	ESE	1	0	24	11
Szatmár	—	—	—	0	0	—	—
Eger	—	+19.8	NW	1	3	29	15
Arvaváralja	—	+13.0	N	0	4	24	10
Solnocszentpál	—	+18.9	N	9	1	26	15
Komárom	—	+21.8	W	1	2	29	21
Magyar-Ovár	—	+19.2	NW	2	4	23	16
Sopron	—	+19.2	NW	4	4	27	15
Eszék	—	+23.0	N	1	3	28	18
Cirkvenica	—	+22.7	E	0	1	28	14
Debreczen	—	+18.1	E	1	4	28	16
Kecskemét	—	+21.4	E	2	4	30	16
Órosháza	—	+21.2	E	2	0	29	16
Arad	—	+20.0	E	3	1	27	17
Zombolya	—	+21.0	NE	2	3	30	16
Versecz	—	—	—	0	—	—	—
Drenkova	—	—	—	0	—	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 14. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Czeglédi János díjtalan pénzügyi számgyakorokot ideiglenes minőségű segélydíjas számgyakorokká, Izsáki Sámuel fogarasi lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorokká a zombori számvétséghez, Himmer Mihály díjtalan pénzügyi számgyakorokot segélydíjas pénzügyi számgyakorokká ideiglenes minőségben a trencsényi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez. — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Sztraka Agost számvétségű aligazgatói címmel és jelleggel felruházott számtanácsost számvétségű aligazgatóvá. — a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kozsár József nagykarolyi díjtalan pénzügyi számgyakorokot ideiglenes minőségű segélydíjas, — Papp András nagykarolyi lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorokká nevezte ki a nagykarolyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez.

Pályázatok. A dicsőszentmártoni pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyőri vigyázói állásra augusztus hó 6-ig; — Zenta r. t. városnál polgármesteri állásra 4 hét; — a lipótvári orsz. fegyintézetnél tiszt

írnoki állásra 3 hét; — a szegedi törvényszéknél bírői, az ipolysági pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi számellenőri, a köhalmi és a szekszárdi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlélni állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Június 13. június 14. június 15. június 14.

		m ó t e r		m ó t e r			
Inn Duna	Sharding	2.90	2.91	Tisza	M.-Sziget	0.80	0.22
	Zassau	3.98	4.08		Tekelháza	0.68	0.52
	Linz	1.42	1.55		V.-Namény	1.21	1.16
	Bécs	1.10	1.54		Tokaj	1.38	1.74
	Pozsony	2.86	3.12		Tiszaútföld	2.24	2.16
	Komárom	3.89	3.90		Szolnok	2.49	2.56
	Budapest	3.58	3.52		Csongrád	3.13	3.35
	Paks	3.82	3.22		Szeged	3.74	3.95
	Mohács	5.08	4.80		T.-Becse	3.60	0.—
	Gombos	5.96	5.84		Titol	5.13	5.11
	Ujvidék	5.49	5.43		Óndava	0.72	0.84
	Pancsova	5.31	5.20		Tapoly	0.40	0.40
	Orsova	4.80	4.72		Bodrog	1.88	1.58
Morva Vág	Morvafalu	1.08	0.95		Ladmoz	1.69	1.70
	Zselna	1.—	0.74		Sajó	0.88	0.90
	Trencsén	0.75	0.60		Hernád	0.80	0.40
	Szered	1.24	1.19		Berettyó	1.57	1.12
Rába	Szt.-Goltbárd	0.14	0.16		B.-Ujfalu	0.50	0.57
	Sárvár	0.22	0.27		Kőrös	0.—	0.76
	Győr	3.16	3.20		N.-Várad	0.80	0.57
Dráva	Várad	2.24	2.32		Bolényos	0.75	0.74
	Zákány	0.84	0.94		Tenke	0.67	0.52
	Barca	1.57	1.71		Gurahonc	0.40	0.24
Mara Száva	Eszék	3.46	3.37		Borosjenő	5.18	4.54
	M.-Szerdah.	1.42	1.46		Békés	5.67	5.56
	Zágráb	0.88	0.90		Gy.-Fehérvár	0.90	0.70
	Sziszek	1.04	0.88		Gyoma	1.64	1.40
Szamos	Mitrovicza	4.32	3.98		Branyicska	0.—	0.—
	Décs	0.25	0.17		Soborsin	0.—	0.—
	Szatmár	1.38	1.22		Arad	0.40	0.28
Kraszna	N.-Majtény	3.06	0.—		Makó	1.52	1.81
Latorca	Munkács	0.18	0.16		K.-Kostoly	1.92	0.68
Labercza	Homonna	0.28	0.25		Kiszetó	0.92	0.89
Ung	Pereszény	0.—	0.—		Temesvár	0.38	0.22
					Becserek	1.18	1.16

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Legjobb poloskairtó szer a

Watterol

Egy üveg ára 70 fillér.

Kapható kizárólagosan

WATTERICH A.

droguistánál

Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

VIZSGAI JUTALOMKÖNYVEK

és ifjúsági könyvtári művek az elemi, polgári és középszkolai tanuló ifjúság részére. — A legdiszesebb kötetekben, gazdagon illusztrálva. Megjelentek az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvény-társ. könyvkiadóhivatalában

Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Kaphatók a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

A díszesen illusztrált új jegyzéket kívánatra készíttel megküldi a kiadóhivatal.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű gőzcséplőkészletek, úgyszintén magánjárók (uti-mozdonyok) cséplés, vontatási és szántási oxólokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről

HETI MŰSOR.

Június	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Póvárosi nyári Színház (Budai Színkör)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
16 Vasárnap.	d. u. este	—	—	—	—	—	—	—
	Oszi vihar	—	Vizsgaelőadás Bernát	Göze Gábor Budapestön	Argyi és Tündér Ilona Drótostót	A vig özvegy A vig özvegy	—	—

KÜLÖNFÉLÉK.

Mert én vagyok . . .

Akárhogy is lesz, nem felejtetek
Ti bánatos, ti vádló, kék szemek,
A miknek mélyén fájó szeliden
Egy oldhatatlan, nagy titok pihen.

Valami néma, méla sejtetem,
Oly átlátszó s meg még sem fejthetem
S csak mostan érzem, mily varázsa van,
Hogy szabadulni tőle hasztalan.

Menj bárhová is, én veled megyek,
Kergess el százsor, százsor ott leszek,
Ábrándos álmok, fájó sóhajok,
Remények, vágyak: mind, mind én vagyok!

Amerre megy, lágy háló fon körül,
Azon lesek rád észrevétlenül,
S te öntudatlan, lopva jössz velem,
Mert én vagyok a dal, a szerelem!

Pásztor Árpád.

(Templomépítés egy nap alatti.) Kissé amerikaias
tzu hír érkezik a tengerentúlról. E szerint nemrég
egy pénteki nap reggelén Csikagóban egy szerző-
dést írtak alá, mely szerint a vállalkozók arra kö-
telezik magukat, hogy a St.-Pancras templomot
vasárnapig úgy fölépítik, hogy azt felavatni lehes-
sen. Így tehát a 8000 embernek szánt templom
építésére egy egész napi idő jutott. A munkát
szombaton reggel kezdték meg. Hét órakor este a
munkások már az ablakokat, ajtókat elhelyezték s
a villamos világítást rendezték be, mi a szerződés-
ben különösen ki volt kötve. A padló lerakására
valamint a faforgácsok eltakarítására már nem ju-
tott idő, de éjfélkor a munka teljesen elkészült,
ugy, hogy másnap a felavató isteni szolgálatot a
templomban megtehetett tartani.

(A méhek értelmossége.) A méhek fejlett lelki
élettel felruházott lények, amelyek örökölt ösztö-
neiken kívül maguk is szereznek képességeket és
számítlan példáját észlelhetni náluk a tapasztalás-
nak, tanulékonyságnak, eszmetársításnak.

Bethe szerint ezeknél a rovaroknál a kölcsön-
ös „egymásrahatás“ (a hogy ő azoknak közlési
képességét nevezi) vegyi anyagok útján történik.

Buttel-Reepen ellenben sok olyan tényt idéz, ame-
lyek ezzel az elmélettel nem magyarázhatók.

Ha a méhrajból elrabolják a királynét, saját-
ságos izgalom vesz erőt a raj többi részén. A
méhsereg kedélyesen zümmögő danája mélyebbé,
vontatottá, fájdalmassá válik. Ilyenkor mondja a
méhész, hogy a méhek „bőgnek“. Izgatottságuk
ezenkívül folytonos nyugtalanságban és a szu-
rára való nagyobb hajlandóságban nyilvánul.
Bethe erre azt mondja, hogy a királyné eltűnésé-
vel bizonyos sajátos szag távozik a köptüből és
ezt a hiányt, egy vegyi inger megszüntet vesi
észre a méhraj. Buttel-Reepen ellenben nem ké-
telkedik abban, hogy a méheknek meg-
van az a képességük, hogy hangokkal
megértessék magukat egymással és hogy egyes
méhek panaszos zümmögését utánozzák ösz-
tönszerűleg a többiek. A méheknek hang-
felfogó képességét bizonyítja egy másik megfigye-
lés is. Röviddel a kirajzás előtt a méhek egyetlen
nagy tömegben gyülekeznek a röpnyílás előtt.
Egyszerre néhány méh jelenik meg a nyílásban,
hangosan zümmögve. Erre a jeladásra — mert
kétségtelen, hogy arról van szó — az egész raj
vissztödi a kasha és teletömi magát mézzel, hogy
a vándorlás közben ne szenvedjen szűkséget. A
jeladó méhek hihetőleg a parancsnok szerepét
játsszák a rajban.

Tudvalevőleg a méheknek megvan az a
képességük, hogy a kashból kirepülve, nagy távol-
ból is visszatálnak hozzá. Bethe ezt valamely is-
meretlen, de öntudatlan erővel magyarázza, amely
a méhet nem éppen a méhkaszhoz, hanem
a tér azon pontjához vezeti vissza köralakban,
amelyből röpte kiindult. Az ilyen körnek a sugara
legfeljebb 3 kilométer lehet. Buttel-Reepen viszont
teljes határozottsággal megállapította, hogy nem
valami ismeretlen erő, hanem igenis a helyi em-
lékező tehetsége vezeti vissza a kashoz.
Mint látjuk, a szakértők nézete ugyancsak eltérő
é tárgyban és a vita még favolról sincs eldöntve.
Valószínű azonban, hogy Buttel-Reepen nézete fog
diadalmaskodni, mert állati életjelenségek, pusztán
materialisztikus alapon, pszichológiai tényezők
felvétele nélkül nem magyarázhatók.

(Dumas a magyar Akadémiában.) Az öreg Dumas
1865. december 11-én jelen volt a Magyar Tudos-
mányos Akadémia palotájának felavatásán. Még
pedig az akkori divat szerint való magyar fekete
ruhában. Voltak, akik e miatt csipkedtek.

— Csodálom, mondta Dumas. En így tesztek
mindenütt. Czirkássziában cserkesz ruhát viseltem.
Az ünnep után azt kérdezte tőle valaki:

— Nemde, unta magát az Akadémia gyűlésén,
mivel nyelvünket nem érti?

— Ha érteném, felelte mosolyogva Dumas,
talán még jobban untam volna magamat.

(A velencei campanile.) A velencei Szent Márk-
téri harangtorony úgy készül, mint a Luca széke.
Az építés ügyében egyik legutóbbi városi tanács-
ülésen Grimani gróf polgármester referált. Hosz-
szabb beszédben tárgyalta azt, hogy a sok huza-
vona ellenére, amely az építéshez használt téglá-
anyag miatt keletkezett, még sem töltötték az időt
tétlenül. Ugyanis szorgalmasan dolgoztak a torony
kőrészeinek kidolgozásán. A „Logetta“ minden
részletét megmentették és kijavították, beleértve a
négy bronzszobrot és a bronzrácst is. A polgár-
mester nyilatkozata megnyugtatta a közvéleményt.
Más alkalommal is nyilatkozott a torony ügyében:
örömmel tudatta, hogy a milánói szakértők véle-
ményüket nemsokára közzéteszik és hogy a
Luxardo által kifogásolt építőanyagot teljesen
hasznavehetőnek találták.

Hire járt ugyanis, hogy Venezia összedől
harangtoronyát nem lehet felépíteni és hogy ilyen-
farmán hiábavaló volt az olaszok buzgóssága,
amidőn több milliót áldoztak a campanile ujja-
építésére. A torony építéséhez ugyan hozzáfogtak,
de a munkát félbehagyták, mert egyesek szerint
a campanilet lehetetlen régi helyén fölépíteni. Ké-
sőbb mindenféle vádat kovácsoltak az építő bizott-
sággal szemben. A vádak szerint rosszul alapoz-
ták meg a tornyot, rossz építőanyagot használtak
és elterjesztették azt a fölfogást, hogyha sikerül is
felépíteni a campanilet, az csak rövid életű lehet.
Ezek után a munkát beszüntették és szakértőkből
álló bizottságot küldtek ki az anyag és az eddigi
munka megvizsgálására.

A szakértő bizottság működése megnyugtató
eredménnyel végződött. A megkezdett munkát az
eddigi módon folytathatják és amit eddig végez-
tek is, minden tekintetben megfelelő. Lelkiismeret-
esebb, pontosabb munkát talán még Olaszország-
ban sehol sem végeztek. Moretti építőművész ter-
veit teljesen megfelelnek a célnak és az építke-
zéshez használt anyag is a legjobb és legszilár-
dabb. Eddig a lépcsőszerűen keskenyedő, öt ré-
tegből álló, faragott kőből való 1²⁰ m magas
lábazat és a portlandcementes habarcsba rakott
42 téglatorony (3.5 m) magasságu toronytest van ké-
szben. A kézzel készült téglák mérete 7.5—15—30
cm. Rövidesen újra megkezdik a munkát s így
nemsokára gyönyörködhetnek az utazók a szép
Velence büszke harangtoronyában.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

ELSŐ FEJEZET.

— Péntek tizenharmadika, gondoltam mind-
járt! Bob megint elkezdte és valóságos pokol
lesz megint odaát. No de meglátom, mit tehetek.

Leejtettem a kagylót és úgy rémlett, hogy
kődön keresztül öt év előtti dolgokat látok
újbol, „akkori történeteket“; mintha nem is ha-
ladtunk volna azóta semmit.

— Az irodámban ültem és a mellettem
levő táviró gépezetéből kiömlő papírszeletet
tartottam az újjaim között, minden egyes be-
tűje nagy, óriási „pánik“-ról beszél — de egy-
szerre jelentették nekem, hogy Brownley a börzén
van és a telefonhoz kéret; még pedig azonnal.

Brownley fiatal társunk volt és tőzsdé-
képviselőnk. Gyorsan, lélegzet nélkül beszélt.
Tőzsdé-emberek nagy paniknál nem he-
begnek.

— Mr. Randolph, valami van a levegőben
és pillanatról pillanatra forróbb lesz a levegő.
Bob van mögöttem — ezt tudjuk mindnyájan.
Ha még husz percig így marad a dolog, a
kén előnti „a nagy utcát“, a bankokat és ki-
jön a partra és senki emberfia nem fogja tudni,
mennyi vagyon ment tönkre a holnapi napra.
A fiuk könyörögtek, kérjem meg önt, hogy
vesse magát közbe és tartsa vissza őt. Mind-
nyájan tudják, hogy ön az utolsó reményünk.

— Biztos benne, hogy Bob van a játé-
ban, Fred? Látta őt?

— Igen, most jöttem az irodájából és
örültem, mikor az ajtón kívül voltam. Megint
harci tereken jár, mr. Randolph, — és ros-
szabb, mint volt valaha. Az utolsó alkalomkor
való kitérése valóságos gyerekjáték mostani
hangulatához. Anyám izente nekem ma reggel,
hogy már tegnap este észrevette, hogy megint
meghibbant a józansága.

Azért jött, hogy lássa anyját és a leányo-
kat és a viselkedése után ítélve anyja azt
mondja, hogy megint el fog tűnni. Amikor le-
írta nekem Bob hangulatát és eszembe jutott
az előző év, mindjárt attól tartottam, hogy itt
fogja magát kitombolni. Aztán megtudtam, hogy
még jóval éjfél után is látták a városban. Alig
léptem be ma reggel az irodájába, mindjárt rám-
rontott, mint valami párducz. Mondtam neki,
csak egy erre menőben kukkantottam be, hogy
esetleg valami megbízása volna számomra, mert
ma nagyon élénk az üzlet és esetleg kedve
volna egy kis alkalmi üzletet lebonyolítani.

— Alkalmi üzletet? bőmbölte dühösen. —
Nem tudod milyen nap van ma? Nem tudod,
hogy ma péntek és 13-ika van? Eredj vissza
abba a pokol pitvarába és adj el — eladni —
eladni — adj el!

— Mit adjak el és mennyit? kérdez-
tem én.

— Akármit és mindent! Adj el a tolvaj-
bandának minden részvényét! Mind, ami csak
van! És aztán annyit tömj a torkukba, míg
mindent újból kiköpnek és még azt is, amit az
utolsó hónapban vásároltak!

Mikor kijöttem a szobából, Holliday Jim
és Svan Frank rontottak el mellettem, be az
irodába.

Bob rendelete szerint cselekesznek és egy
óra óta egész áradatát adták el az Anti-Nép-
Részvényeknek. Mindjárt itt lesznek újból és
azért tartottam tanácsosnak önt felhívni, mi-
előtt megkezdem az eladást. Mr. Randolph, az
emberek itt már nem tudnak sokat — bármi-
lyen papiros is legyen — vásárolni. Ha én el-
kezdem az irányzatot dönteni, akkor tíz per-
cen belül megkondul a harangjelzés és vagy
egy tuczat csőd lesz bejelentve.

Most husz percig hiányzik az egy órához
és isten tudja, mi történik még három óráig.

Okvetlen kell valamit tennie mr. Randolph
és ha nem tévedek, akkor nincs egy perc
veszíteni való idő!

Erre aztán elejtettem a hallgató kagylót és
hangosan mondtam:

Gondoltam mindjárt!

Ahogy a papírsíkot kihuztam és kezeim
keresztül futtattam, megfigyelve, hogy perczen-
ként öt és tíz millió érték esett a különböző
papírokon — most már biztos meggyőződés-
sem volt, hogy ez Brownley Bob műve.

A Wallstreeten senkinek sem volt ehhez
hatalma, idege és ördögi, kegyetlensége. Hogy
így belevágjon és leverjen mindent husz percz
alatt. Ez csak Bob lehetett. Előző este találkoztam
vele a színház előcsarnokában. Jól szem-
ügyre vettem és újból láttam a szemeiben azt
a pillantást, melynek jelentőségét nagyon is
jól ismerem.

Nagy, barna szemei mereven néztek a
semmisségre; szépen ivelt szájának szeglete
mozdulatlan, kemény vonású volt, mintha csak
valami súlyos teher lehuzta volna ezt a két
szegletet. Mivel a feleségemmel együtt voltam,
nem követhettem őt, de mikor haza értem,
felhívtam őt otthon, felhívtam a klubjában, de
sehol sem volt felelhető.

Reggel ismét megpróbálkoztam, de újból
eredménytelenül.

S midőn a papírszelet elkezdett ugrani,
morogni és szikrát szórni, akkor eszembe jutott
Bob tegnapi hangulata és mindaz, ami az ilyen
kedélyállapotot nála nyomon követni szokta.

Brownley Fred legifjabb öccse volt Bob-
nak és tizenhat évvel fiatalabb nálánál.

Mióta az egyetemet elhagyta, a Randolph
és Randolph czégnél volt alkalmazva, egy év
óta pedig a mi legmegbízhatóbb tőzsdéi em-
berünk.

Mikor Brownley Bob rendes állapotban
volt, rendkívül szerette a „kis fiut“, mint ahogy
ő elnevezte, épp úgy, mint az édesanyjuk —
az a szép délvidéki asszony — mindkettőjüket
imádták. De ha az ördög költözött bele Bobba
— és a legutóbbi öt év alatt gyakran vette
birtokába a fentnevezett — akkor anya és fivér
a többi rokonnal együtt egy sorba került, az
az Bob semminek sem tekintette őket. Mert
olyankor nem törődött velük és nem ismert
sem rokont, sem barátot.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1907. június 15-én.

Nemzeti Színház

Őszi vihar.

Dráma 3 felvonásban. Irta Báró Vojnovits István. Ford. Zsedényi Aladár.

Frano Barths, Anica Jörök L., Nico Gál, Iro Beregi, Jolene Jászai M., Guro Bonis, Kata Vizvári, Váha Hajdu, Mária Garó L., Luczia Paulayné. Kezdeté fél 8 órakor

M. kir Operaház

Hunyadi László.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzelte Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy B.

V. László Gábor, Csillei Ulrik Erdős, Hunyadi László Arányi, Hunyadi Mátyas Payer, Gara, nádor Várady, Mária, leány Sándor E., Erzsébet Kramer T. Kezdeté fél 8 órakor.

Királyszínház

Göre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, énekelés és táncszíni, 9 képben. Irta Verő György.

Göre Gábor Németh, Lepéndi Lídike Pedák S., Tsch Arpad Szirmai, Bütyök Elvira Tárnoki L., Stancoi Szentgyörgy, Franczi Szentgyörgy, Káisa cigány Csizsér, A szantorium igazgatója Papp Sárolyás Vágó, Rudi Háka, Hangszergyáros Körmei, A heztes bohóc Z. Molnar, A cilinderes bohóc Tarnai. Kezdeté 8 órakor

Főv. Nyári Színház

A drótostót.

Nagy operett, előjátékkal 2 felvonásban írta Leon Viktor.

Blaček Milos Kövessy L., Milos fia Dinnyesi R., Wojtek, drótostót M. Balogh, Babuska, felesége L. Mihályi, Zenszki, leányok Kövessy R., Janko Kövessy L., Pfefferbaum Ujváry K. Kezdeté fél 8 órakor

Vígshíház

Bernát.

Énekes bohózat 8 felvonásban Irta Hellet Jenő.

Bernát Hegedűs, Bernátné Kertész E., Tunko Tihanyi, Cicay-Panni Kornai B., Dr. Cserebily Góth, Dr. Akos Sarkadi, Karvainó Kiss I., Wolgemuth Vendrei, Tábornok Szerényi, Penteloi Ianay. Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operetta 8 felvonásban. Irta Leon és Stein. Zenéjét szerzelte Lehár Ferenc.

Zéta Valóciénne Papp, Danilovics gróf Batizfalvi, Glavari Hanna Ráthonyi, Rosillon Camil Kéry K., Bogdanovics Bálint B., Sviriano Abonyi, Práskovia Tallian A., Kromow Orley F., Olga a felesége Szentgyörgyi, Raul de St Bricho Bezerédj. Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Ny. Színház

A svihákok.

Víg operetta 8 felvonásban. Zenéjét szerze Ziehrer C. M. Magyarosították Feld Aurél és Mérei Adolt.

Gilka Adolár Virág, Muki Fehér O., Rudi Bössa M., Mimi táncosnő Sziklai S., Blitz Fritz Sziklai, Bertha, a felesége Turcsányi. Kezdeté fél 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ

Zarva

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)

A poéta álma. A kém. Elet az aranybányában. Egy halász megmenésze. Többet esszel, mint erővel. Sültő-ipari kiállítás. (szf. felv.) Folyó hó 12-én először a 40 éves koronázási jubileum 0 felesége, a király és a trónörökös jelenlétében. Az „Apollo Színház” saját telv. Kezdeté 7 órakor.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Szombaton, június 15-én este 8 órakor

VII-ik High-Life estély

az intelligencia találkozója.

Először: The Revells komikus nyújtótársaság.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt

gabona- butgonya- faszén- gyapju- Zsák kaza- ropozo- behordási- rostaalj- waggon- Ponyva

Kötelek, zsák-zsinogek, lópokrócok.

„HUNGÁRIA” kettős kézi kővekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF

BUDAPEST, Arany János-utca 10.

Szűgyezim: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 85-92

WEIGL-FÉLE

KIRALY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és k szinóban.

WEIGL JÖZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.

Iroda és vezérképviselőség: KALLAI JENŐ

Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Előzetes jelentés!

A „Chikágó” mozgó fényképszínház

István-ut 39. (Aréna-ut mellett)

folyó hóban megnyílik.

Ki akar takarítani!!

Daczára a folytonos áremelkedésnek.

a nagy választékban felhalmozódott árukészletünkől a követ-

női divat kelméket | asztalneműeket

vászon árakat | szőnyeg és függönyöket

o o o és jó mosó zotírek és delaineiket o o o

leszállított árakban áruljuk.

ROSENBERG ES QUITT

BUDAPEST, VI. kerület, Király-utca 32. szám.

Alapítatott 1895. Telefon 528.

Óriási választék. Olcsó árak.

ZEPHIR BLOUSE

3.- 350 és 4.- írtért mér-

ték után is megrendelhető

Redlich J. Lipót

uri és női-divat áruházában

VI., Andrassy-ut 58.

Zephir mintákat vidékre

bérmentve küldök.

ZÉRO

Tisztaság, egészség!

Szab. higiénikus

klozetvatta.

Végbél Aranyér Czukorbetegnek Gyermekágyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen.

Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „Zéro” használata mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

Meggától minden horzsolást és infektiót.

Használatban olcsóbb a papírnál!

Kapható mindenütt:

Zér ó szab. vattaárugyár Rpest.

TEL. FON 27-62.

2.642.500 kor.

készpénz nyerhető egy évben egy drb évi 6 huzásos

Jelzálogsorsjegy-gyel

Főnyeremények! Kétszer 100.000, egyszer 200.000, 300.000 500.000 és egy millió korona.

Huzás már június 25-én

100.000 koronás főnyereménnyel. E sorsjegyeket eladjuk: darabonként 145 koronáért 10 kor. foglaló ellenében, míg a hátralék csekély kamat mellett tetszesszerinti részletekben törleszhető.

Részletre: 18 havi 33 havi 40 havi

9.45 5.95 5. kor. részletre.

Már az első részlet azonnali játékjog mellett küldjük a sorsjeggyel nem kevesebb, mint hivánt

Ajánljuk továbbá e sorsjegyekből alakított

Sorsjegy társaságokat

25 taggal 25 sorsjegyre

40 havi 5.10 kor. befizetések mellett. A társaságbani részvétel előnye abban áll, hogy a tagok a társaság tartama alatt 20 huzáson keresztül mind a 25 sorsjeggyel nem kevesebb, mint

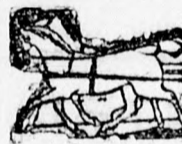
7,950.000 K fő- és mellék-nyereményre

közösen játszanak és a felosztás napján a nyeremény- részesedésen kívül még egy eredeti sorsjegyet is kapnak, melylyel a játékot egész 1959 évi október hó 25-ig önállóan folytat- 5.10 kor. részletnek birtokában hatják. - Az első azonnali részesedés mellett küldjük a sorsjegyek számaik tartalmazó tagsági-könyvecskét. Aki a rendelésnél 10.20 koronát küld, annak a 3-ik nyugtát ingyen adjuk.

Budapesti Bank Részv.-társ.

Király-utcai fiókja

Budapest, VI., Király-utca 20|26.

SCHMIDT M

szíjgyártó, nyerges és bőrdoboz

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.

Ajánlja saját gyártmányu kooszó- és lovaszó - szorszámlait. Mindennemű utazó és közúti bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. tározait. - Árjegyeket bérmentve.

Németül tudó nők figyelmébe!

Német gyorsírónöket állandóan keresnek.

Kiképzés esetén állást garantál Gereben

gyorsíró nőiskolája, Budapest, Kristóf-tér

2. sz. Németül tudók tandíj-kezdvevény-

ben részesülnek. Kurzus most kezdődik.

2883

2921

2955

3009

3170

3288

3322

3353

3514

3573

3692

3936

4310

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérletetők

Keresztély

hirneves

zongoratermében

Budapest, Váci-körut 21. sz.

ZAJZON

meleg és hideg vasas, jó vasas fürdő. A természeti szépségéről híres Brassó megye 7 csángó-magyar községeinek egyike. Utolsó államvasuti állomása: Brassó és Derestyé-Hétfalu, honnan motor- és társaskocsi közvetlen a fürdőbe visz el 70 fillért. Posta, távírda, telefon, orvos és gyógytár a fürdőn. Gazdag erdős vidék. A leggazdagabb kiránduló helyekben a kies Zajzon völgye, a Csukás havas, hodzai-, ó-sánczi-, tömösi-, törsvári szorosok: Nagykő-, Diákok havasa, Bucsecs. Királykő, Predeal. Azúgy, Bustyen, Sinaia, Bukarest. Konstancia a fekete tengeri kikötővel és fürdővel, mely a Zajzone fürdőitől 12 óra távolságra fekszik. Továbbá: Kovászna, Máinds, Előpatok, Tusnád fürdő, Torja kőbarlang és a Szent Anna tava. Van meleg jódos, vasas és hideg vasas fürdő, s betonból készült uszoda külön férfi és női szakasszal. Dr. Lengyel Béla egyetemi tanár analízise szerint Zajzon fürdő jódos vize mindenben egyezik az emsi gleichenbergi és niederseltersi vizekkel. Vasas vize pedig a bártfalvai a vastartalmanál fogva felülmúlja a spaai, pyemonti, franzensbadi, és marienbadi vizeket, a rohschiveli pedig versenyez. Fürdő megnyitása június 15, bezárása szeptember 15. Olcsó árak. 300 szoba mellékkeliségekkel, villák, vendéglő- és magánházakban az egész idényre 40-200 korona. Elemezés napi 2 korona. Olcsó piac. Szórakozás; naponta kétszer zene, a 40 holdas parkban tennisz, torna-hinták, tekepálya stb; Fürdők díja 30-100 fillér. Fürdőknel kedvezmény. Összes idény-díj 4-12 évesig 2, azonfelül 4 korona. Megyei és állami tisztviselők kedves nyaralóhelye. Bővebb felvilágosítással szolgál Sipos János jegyző. Csernátfalva, Brassó-megyében.

Valódi Magyar Szakácskönyv, Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi czukrással és befőttek készítéséről szóló részrel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A befőttekről, Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatait után írta Zilahy Ágnes. Ára köve 1.20 kor. Modern Konyha, Irta Kovacs Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona. Singer és Wolfner kiadása Budapest. VI. Andrássy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Városban és falun nélkülözhetetlen a GUTTMANN-féle eredeti szab. Szoba-klozet. melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felelősségtelenség és teljes szagtalanosság, más gyártmányok által el nem érhető 43 különböző kivitel. - Eredeti csak akkor, ha a záróedél feletti védjeggyel van ellátva. GUTTMANN L. klozetgyára Budapest, Városház-utca 2. Kossuth Lajos-u. sarok. Telefon 16. Nagy raktár: bidetek, higiénikus köpöcsözők és klozetpapr. Klozet és fürdőberendezések, betétpapírok, betétpapírcsik, thermophorok, spiritus-fűzők és egyéb kényelmi cikkek. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

Budapesti villamos városi vasut Részvénytársaság.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság

részvényeinek

tizenötödik kisorsolása

a társaság alapszabályainak 11. szakasza és a kormányhatóságilag jóváhagyott töllesztési tervek alapján dr. Gászner Béla kir. közjegyző közbenjöttével folyó 1907 évi június hó 12-én délelőtt 10 órakor a társaság Kertész-utca 10. szám alatti helyiségeiben megejtett.

Kisorsoltatott 980 darab részvény, melyek számai a következők:

Table with 20 columns of numbers representing share serial numbers. The numbers are arranged in a grid format, with some numbers highlighted in bold (e.g., 88154, 81081, 81082, 81083, 81084, 81085, 81086, 81087, 81088, 81089, 81090, 81091, 81092, 81093, 81094, 81095, 81096, 81097, 81098, 81099, 81100, 81101, 81102, 81103, 81104, 81105, 81106, 81107, 81108, 81109, 81110, 81111, 81112, 81113, 81114, 81115, 81116, 81117, 81118, 81119, 81120, 81121, 81122, 81123, 81124, 81125, 81126, 81127, 81128, 81129, 81130, 81131, 81132, 81133, 81134, 81135, 81136, 81137, 81138, 81139, 81140, 81141, 81142, 81143, 81144, 81145, 81146, 81147, 81148, 81149, 81150, 81151, 81152, 81153, 81154, 81155, 81156, 81157, 81158, 81159, 81160, 81161, 81162, 81163, 81164, 81165, 81166, 81167, 81168, 81169, 81170, 81171, 81172, 81173, 81174, 81175, 81176, 81177, 81178, 81179, 81180, 81181, 81182, 81183, 81184, 81185, 81186, 81187, 81188, 81189, 81190, 81191, 81192, 81193, 81194, 81195, 81196, 81197, 81198, 81199, 81200, 81201, 81202, 81203, 81204, 81205, 81206, 81207, 81208, 81209, 81210, 81211, 81212, 81213, 81214, 81215, 81216, 81217, 81218, 81219, 81220, 81221, 81222, 81223, 81224, 81225, 81226, 81227, 81228, 81229, 81230, 81231, 81232, 81233, 81234, 81235, 81236, 81237, 81238, 81239, 81240, 81241, 81242, 81243, 81244, 81245, 81246, 81247, 81248, 81249, 81250, 81251, 81252, 81253, 81254, 81255, 81256, 81257, 81258, 81259, 81260, 81261, 81262, 81263, 81264, 81265, 81266, 81267, 81268, 81269, 81270, 81271, 81272, 81273, 81274, 81275, 81276, 81277, 81278, 81279, 81280, 81281, 81282, 81283, 81284, 81285, 81286, 81287, 81288, 81289, 81290, 81291, 81292, 81293, 81294, 81295, 81296, 81297, 81298, 81299, 81300, 81301, 81302, 81303, 81304, 81305, 81306, 81307, 81308, 81309, 81310, 81311, 81312, 81313, 81314, 81315, 81316, 81317, 81318, 81319, 81320, 81321, 81322, 81323, 81324, 81325, 81326, 81327, 81328, 81329, 81330, 81331, 81332, 81333, 81334, 81335, 81336, 81337, 81338, 81339, 81340, 81341, 81342, 81343, 81344, 81345, 81346, 81347, 81348, 81349, 81350, 81351, 81352, 81353, 81354, 81355, 81356, 81357, 81358, 81359, 81360, 81361, 81362, 81363, 81364, 81365, 81366, 81367, 81368, 81369, 81370, 81371, 81372, 81373, 81374, 81375, 81376, 81377, 81378, 81379, 81380, 81381, 81382, 81383, 81384, 81385, 81386, 81387, 81388, 81389, 81390, 81391, 81392, 81393, 81394, 81395, 81396, 81397, 81398, 81399, 81400, 81401, 81402, 81403, 81404, 81405, 81406, 81407, 81408, 81409, 81410, 81411, 81412, 81413, 81414, 81415, 81416, 81417, 81418, 81419, 81420, 81421, 81422, 81423, 81424, 81425, 81426, 81427, 81428, 81429, 81430, 81431, 81432, 81433, 81434, 81435, 81436, 81437, 81438, 81439, 81440, 81441, 81442, 81443, 81444, 81445, 81446, 81447, 81448, 81449, 81450, 81451, 81452, 81453, 81454, 81455, 81456, 81457, 81458, 81459, 81460, 81461, 81462, 81463, 81464, 81465, 81466, 81467, 81468, 81469, 81470, 81471, 81472, 81473, 81474, 81475, 81476, 81477, 81478, 81479, 81480, 81481, 81482, 81483, 81484, 81485, 81486, 81487, 81488, 81489, 81490, 81491, 81492, 81493, 81494, 81495, 81496, 81497, 81498, 81499, 81500, 81501, 81502, 81503, 81504, 81505, 81506, 81507, 81508, 81509, 81510, 81511, 81512, 81513, 81514, 81515, 81516, 81517, 81518, 81519, 81520, 81521, 81522, 81523, 81524, 81525, 81526, 81527, 81528, 81529, 81530, 81531, 81532, 81533, 81534, 81535, 81536, 81537, 81538, 81539, 81540, 81541, 81542, 81543, 81544, 81545, 81546, 81547, 81548, 81549, 81550, 81551, 81552, 81553, 81554, 81555, 81556, 81557, 81558, 81559, 81560, 81561, 81562, 81563, 81564, 81565, 81566, 81567, 81568, 81569, 81570, 81571, 81572, 81573, 81574, 81575, 81576, 81577, 81578, 81579, 81580, 81581, 81582, 81583, 81584, 81585, 81586, 81587, 81588, 81589, 81590, 81591, 81592, 81593, 81594, 81595, 81596, 81597, 81598, 81599, 81600, 81601, 81602, 81603, 81604, 81605, 81606, 81607, 81608, 81609, 81610, 81611, 81612, 81613, 81614, 81615, 81616, 81617, 81618, 81619, 81620, 81621, 81622, 81623, 81624, 81625, 81626, 81627, 81628, 81629, 81630, 81631, 81632, 81633, 81634, 81635, 81636, 81637, 81638, 81639, 81640, 81641, 81642, 81643, 81644, 81645, 81646, 81647, 81648, 81649, 81650, 81651, 81652, 81653, 81654, 81655, 81656, 81657, 81658, 81659, 81660, 81661, 81662, 81663, 81664, 81665, 81666, 81667, 81668, 81669, 81670, 81671, 81672, 81673, 81674, 81675, 81676, 81677, 81678, 81679, 81680, 81681, 81682, 81683, 81684, 81685, 81686, 81687, 81688, 81689, 81690, 81691, 81692, 81693, 81694, 81695, 81696, 81697, 81698, 81699, 81700, 81701, 81702, 81703, 81704, 81705, 81706, 81707, 81708, 81709, 81710, 81711, 81712, 81713, 81714, 81715, 81716, 81717, 81718, 81719, 81720, 81721, 81722, 81723, 81724, 81725, 81726, 81727, 81728, 81729, 81730, 81731, 81732, 81733, 81734, 81735, 81736, 81737, 81738, 81739, 81740, 81741, 81742, 81743, 81744, 81745, 81746, 81747, 81748, 81749, 81750, 81751, 81752, 81753, 81754, 81755, 81756, 81757, 81758, 81759, 81760, 81761, 81762, 81763, 81764, 81765, 81766, 81767, 81768, 81769, 81770, 81771, 81772, 81773, 81774, 81775, 81776, 81777, 81778, 81779, 81780, 81781, 81782, 81783, 81784, 81785, 81786, 81787, 81788, 81789, 81790, 81791, 81792, 81793, 81794, 81795, 81796, 81797, 81798, 81799, 81800, 81801, 81802, 81803, 81804, 81805, 81806, 81807, 81808, 81809, 81810, 81811, 81812, 81813, 81814, 81815, 81816, 81817, 81818, 81819, 81820, 81821, 81822, 81823, 81824, 81825, 81826, 81827, 81828, 81829, 81830, 81831, 81832, 81833, 81834, 81835, 81836, 81837, 81838, 81839, 81840, 81841, 81842, 81843, 81844, 81845, 81846, 81847, 81848, 81849, 81850, 81851, 81852, 81853, 81854, 81855, 81856, 81857, 81858, 81859, 81860, 81861, 81862, 81863, 81864, 81865, 81866, 81867, 81868, 81869, 81870, 81871, 81872, 81873, 81874, 81875, 81876, 81877, 81878, 81879, 81880, 81881, 81882, 81883, 81884, 81885, 81886, 81887, 81888, 81889, 81890, 81891, 81892, 81893, 81894, 81895, 81896, 81897, 81898, 81899, 81900, 81901, 81902, 81903, 81904, 81905, 81906, 81907, 81908, 81909, 81910, 81911, 81912, 81913, 81914, 81915, 81916, 81917, 81918, 81919, 81920, 81921, 81922, 81923, 81924, 81925, 81926, 81927, 81928, 81929, 81930, 81931, 81932, 81933, 81934, 81935, 81936, 81937, 81938, 81939, 81940, 81941, 81942, 81943, 81944, 81945, 81946, 81947, 81948, 81949, 81950, 81951, 81952, 81953, 81954, 81955, 81956, 81957, 81958, 81959, 81960, 81961, 81962, 81963, 81964, 81965, 81966, 81967, 81968, 81969, 81970, 81971, 81972, 81973, 81974, 81975, 81976, 81977, 81978, 81979, 81980, 81981, 81982, 81983, 81984, 81985, 81986, 81987, 81988, 81989, 81990, 81991, 81992, 81993, 81994, 81995, 81996, 81997, 81998, 81999, 82000, 82001, 82002, 82003, 82004, 82005, 82006, 82007, 82008, 82009, 82010, 82011, 82012, 82013, 82014, 82015, 82016, 82017, 82018, 82019, 82020, 82021, 82022, 82023, 82024, 82025, 82026, 82027, 82028, 82029, 82030, 82031, 82032, 82033, 82034, 82035, 82036, 82037, 82038, 82039, 82040, 82041, 82042, 82043, 82044, 82045, 82046, 82047, 82048, 82049, 82050, 82051, 82052, 82053, 82054, 82055, 82056, 82057, 82058, 82059, 82060, 82061, 82062, 82063, 82064, 82065, 82066, 82067, 82068, 82069, 82070, 82071, 82072, 82073, 82074, 82075, 82076, 82077, 82078, 82079, 82080, 82081, 82082, 82083, 82084, 82085, 82086, 82087, 82088, 82089, 82090, 82091, 82092, 82093, 82094, 82095, 82096, 82097, 82098, 82099, 82100, 82101, 82102, 82103, 82104, 82105, 82106, 82107, 82108, 82109, 82110, 82111, 82112, 82113, 82114, 82115, 82116, 82117, 82118, 82119, 82120, 82121, 82122, 82123, 82124, 82125, 82126, 82127, 82128, 82129, 82130, 82131, 82132, 82133, 82134, 82135, 82136, 82137, 82138, 82139, 82140, 82141, 82142, 82143, 82144, 82145, 82146, 82147, 82148, 82149, 82150, 82151, 82152, 82153, 82154, 82155, 82156, 82157, 82158, 82159, 82160, 82161, 82162, 82163, 82164, 82165, 82166, 82167, 82168, 82169, 82170, 82171, 82172, 82173, 82174, 82175, 82176, 82177, 82178, 82179, 82180, 82181, 82182, 82183, 82184, 82185, 82186, 82187, 82188, 82189, 82190, 82191, 82192, 82193, 82194, 82195, 82196, 82197, 82198, 82199, 82200, 82201, 82202, 82203, 82204, 82205, 82206, 82207, 82208, 82209, 82210, 82211, 82212, 82213, 82214, 82215, 82216, 82217, 82218, 82219, 82220, 82221, 82222, 82223, 82224, 82225, 82226, 82227, 82228, 82229, 82230, 82231, 82232, 82233, 82234, 82235, 82236, 82237, 82238, 82239, 82240, 82241, 82242, 82243, 82244, 82245, 82246, 82247, 82248, 82249, 82250, 82251, 82252, 82253, 82254, 82255, 82256, 82257, 82258, 82259, 82260, 82261, 82262, 82263, 82264, 82265, 82266, 82267, 82268, 82269, 82270, 82271, 82272, 82273, 82274, 82275, 82276, 82277, 82278, 82279, 82280, 82281, 82282, 82283, 82284, 82285, 82286, 82287, 82288, 82289, 82290, 82291, 82292, 82293, 82294, 82295, 82296, 82297, 82298, 82299, 82300, 82301, 82302, 82303, 82304, 82305, 82306, 82307, 82308, 82309, 82310, 82311, 82312, 82313, 82314, 82315, 82316, 82317, 82318, 82319, 82320, 82321, 82322, 82323, 82324, 82325, 82326, 82327, 82328, 82329, 82330, 82331, 82332, 82333, 82334, 82335, 82336, 82337, 82338, 82339, 82340, 82341, 82342, 82343, 82344, 82345, 82346, 82347, 82348, 82349, 82350, 82351, 82352, 82353, 82354, 82355, 82356, 82357, 82358, 82359, 82360, 82361, 82362, 82363, 82364, 82365, 82366, 82367, 82368, 82369, 82370, 82371, 82372, 82373, 82374, 82375, 82376, 82377, 82378, 82379, 82380, 82381, 82382, 82383, 82384, 82385, 82386, 82387, 82388, 82389, 82390, 82391, 82392, 82393, 82394, 82395, 82396, 82397, 82398, 82399, 82400, 82401, 82402, 82403, 82404, 82405, 82406, 82407, 82408, 82409, 82410, 82411, 82412, 82413, 82414, 82415, 82416, 82417, 82418, 82419, 82420, 82421, 82422, 82423, 82424, 82425, 82426, 82427, 82428, 82429, 82430, 82431, 82432, 82433, 82434, 82435, 82436, 82437, 82438, 82439, 82440, 82441, 82442, 82443, 82444, 82445, 82446, 82447, 82448, 82449, 82450, 82451, 82452, 82453, 82454, 82455, 82456, 82457, 82458, 82459, 82460, 82461, 82462, 82463, 82464, 82465, 82466, 82467, 82468, 82469, 82470, 82471, 82472, 82473, 82474, 82475, 82476, 82477, 82478, 82479, 82480, 82481, 82482, 82483, 82484, 82485, 82486, 82487, 82488, 82489, 82490, 82491, 82492, 82493, 82494, 82495, 82496, 82497, 82498, 82499, 82500, 82501, 82502, 82503, 82504, 82505, 82506, 82507, 82508, 82509, 82510, 82511, 82512, 82513, 82514, 82515, 82516, 82517, 82518, 82519, 82520, 82521, 82522, 82523, 82524, 82525, 82526, 82527, 82528, 82529, 82530, 82531, 82532, 82533, 82534, 82535, 82536, 82537, 82538, 82539, 82540, 82541, 82542, 82543, 82544, 82545, 82546, 82547, 82548, 82549, 82550, 82551, 82552, 82553, 82554, 82555, 82556, 82557, 82558, 82559, 82560, 82561, 82562, 82563, 82564, 82565, 82566, 82567, 82568, 82569, 82570, 82571, 82572, 82573, 82574, 82575, 82576, 82577, 82578, 82579, 82580, 82581, 82582, 82583, 82584, 82585, 82586, 82587, 82588, 82589, 82590, 82591, 82592, 82593, 82594, 82595, 8

Hogy lehet a beteg ember ismét egészséges?
Uj Gyógymód!

A modern orvosi tudomány legújabb vívmánya a

Kataphoresis **gyógymód.**

Rendkívüli gyógyhatása a legsúlyosabb bántalmaknál is oly csodálatra méltóan érvényesül, hogy a biztos eredmények folytán a betegség gyökeres és teljes gyógyulása után fizethető.

E sehol nem létező kedvezményt azon betegek is igénybe vehetik, kik hosszú, éveken át tartó betegségük, vagy azok súlyos következményei miatt a gyógyulásra már minden reményt föladtak. E korszakalkotó gyógymód hazánkban egyedül

Dr. Mitzger
- hirneves intézetében
Budapest,
Teréz-körut 44. sz.

nyer alkalmazást. — Hitelesen kimutatható, hogy közel 67 ezer beteg hagyta el teljes gyógyultán az intézetet.

Külön osztályok a férfiak és nők részére; külön gyógytermek az idegbetegségek, önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült vagy teljesen elvesztett férfierő, impotentia, hátgerincz-, gyomor- és bélbántalmak, külön vérsíphiilis és bármely súlyos utóbajainál, száj-, gége-, torok-, orr-, szem- és fülbajok, külön a húgy-ivarszervi bántalmak, régi krónikus folyás s égési tüneteknél, vizeletzavarok, hólyag-, vesébántalmak, aranyérvnél, külön a csusz-, kőszvény- és hűdési állapotok, fejbántalmak és bőrbajok gyógyítására.

Az intézet, mely páratlan gyógy sikerrel révén világszerte, mint egyike a legjobbnak van elismerve hazánkban mint speciális szakintézet megközelíthetetlen magasságban áll, sőt a külföldi gyógyhelyeket is messze túlszárnyalja, minnek legfényesebb bizonyítéka, hogy a betegnél minden kockázat már előre ki van zárva, miután bármely régi eredetű gyógyíthatatlannak tartott bántalomnál is a biztosságot teljes gyógyulása után fizetheti a beteg.

Gyógyítást az intézet csak személyes szakszertű és alapos vizsgálat után fogad el, mely tehát a beteg személyes megjelenését legelőször feltétlenül szükségessé teszi, mert csak a legújabb vizsgálati eszközök segítségével megállapított diagnózis alapján lehetséges ezelludatos, orvosi tudományos gyógykezelés és ennek alapján teljes sikerű gyógyeredmény. Prospektust és levelekre felvilágosítást díjtalanul küld az intézet.

Az intézet egész nap nyitva

Eredeti
TIROLI
fü-bőrnadrágok
3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, és 11 éveseknek
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 korona
csakis
KOCH Tesvéreknél 26.
Bpest, Károly-körut

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16.-val kezdődőleg további intézkedésig minden vasár- és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Indulás Bpest Petőfi-térről	8:00 d. e.	és	2:30 d. u.
" " Batthyány-térről	8:05 " "	"	2:35 " "
" " Obudáról	8:20 " "	"	2:50 " "
Érkezés Vácra	10:00 " "	"	4:30 " "
" Nagymarosra	11:00 " "	"	5:30 " "
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 " "	"	8:00 este
" Vácra	12:15 délben	"	8:45 " "
Érkezés Budapest Obudára	1:10 d. u.	"	9:40 " "
" Bpest Batthyány-térre	1:25 " "	"	9:55 " "
" " Petőfi-térre	1:30 " "	"	10:00 " "

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjűek a következők:
Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér.
Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér, II. hely: 70 fillér.
Vácra N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron, katonák (legénység) második osztályon féláron; a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az első osztályon második osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adhatnak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér.
Vácra Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni.

A forgalmi igazgatóság.

Sérvben szenvedők!
A cs. és kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-peleltával, a legújabb sérveket a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja.
Ára: Egyoldalu — K 12
Kétoldalu — " 24
25 év óta fennálló testi-egyesületi (orthopaediai) műintézetben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a leg-tökéletesebb technikai kivitelben készülnek:
Műlábak és műkezek, műfüzők és egyenes tartók.
Járó és támgépek, haskötők
HAZAI IPARI

GUMMI görcsérharisnyák stb.
Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás.
Kérje ingyen és bérmentve esernél több ábrával állított képes árjegyzékemet.
KELETI J. orvosszécsi műszergyáros, BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 17a.
Gyár: IV. Koronaherceg-u. 18. Alapítva: 1878.

Csodákat beszélnek
a fővárosi urak és hölgyek arról, hogy a
Diana-arc krém
és
Diana-szappan

segítségével — néhány napi használat után — mily óriási eredményeket értek el a bőrápolás, a kéz- s arcfelhéberítés és a pattanások megszüntetése által az egész

farsang alatt!
Közvélemény, hogy a legelőkelőbb körökben ma már csak a híres és

méreg drága
DIANA-szappannal
mosakodnak este, reggel. Éjjelre, sőt sokan nappalra a
DIANA-krémmel

frissítik, puhítják és fehérik arcukat, kezeiket

Állandóan
használja Budapestben 75 ezer ur család; míg a vidéken 150 ezer házában nélkülözhetetlen bőrápoló és igazán
szépitő
cikknek tartják. — A művészvilág előbbre helyezi a

DIANA-krémet és DIANA szappant
az összes külföldi szépitő cikkeknél. Ma már közvélemény, hogy nem csak a hölgyek, hanem az urak is ápolják kezeiket és arcukat a híres

DIANA-szappan és DIANA-krémmel
megtett el van ismerve, hogy teljesen egyedül áll a magyarságban.

BIZONYÍTVÁNY! Alólított ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapest lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arc krémét, megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhólyagot vagy más használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépitő-, bőrápoló szereket ártalmatlanok és így használatuk ellet károsítás nem emelhető.

Kelt Budapestben, 1905. március 15.
Nyilvános vegykísérlettel állomása
Dr. Neumann Zsigmond m. p.
kér. koresek és vándorvényszéki hittes vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arc krém nappali használatra **75** krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arc krém éjjeli használatra **75** krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan **75** krajcár.

Egyedül készítő:
Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körut 5.
Postai megrendelések utángrátallal azskészítőknek.

A legújabb
hajtűk és hajszilktóvasak.

MÜLLER J. L.-féle
Brise de Violettes

legkedveltebb ibolya illat

frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartóssága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen tulajdonság folytán minden várakozást kiváló üdítő és kellemes illata által.

Övegje 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. CS. és kvt. udo. szállító
Utazó- és pipere szappan-gyárával, Budapest, Gyár: Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.

Ruha és hajkefékben nagy választék.

Még csak néhány napig.
Huzás már 1907. évi június hó 28-án.
Magyar királyi

Jótekonyczélú államsorsjáték.
Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona. Egy sorsjegy ára négy korona. Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottóvédelmi igazgatóságnál Budapesten (Vámpa út), valamint postai, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legjobb dohány-társadalmakban és váltóüzletekben. Magy. kir. Lottóvédelmi igazgatóság.

Hollandi
élethiztosító részvénytársaság.
(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
AMSTERDAM.
MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁG:
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-UT I.
Az 1905-ik év végén:
a biztosítások összege a 300,000.000 K-át meghaladta:
a díjtartalékok összege: 86,846.253-34 K.
A díjtartalék az összes bevételeknek 50-17,0%-át teszi.
Liberális feltételek. Legolcsóbb díjak.
Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai, valamint képviselői az ország egész területén.

Pénzszekrények
egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben beszerezhetők.
BECHER ÉS HILDESHEIM
az egész pénzszekrénygyártás és trezorépítés üzletének magyarországi vezérképviseleténél
NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky u. 3.
Képviselek minden városban kérésre.
ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi érzékelőket cserélőn átvesszünk.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

INGYEN

kaphat bárki egy
GRAMMOFON.

Bővebb értesítéssel szolgál
Beszélőgép és hanglemez
terjesztő vállalat

Budapest, IV., Károly-körut 24.
Félemelet (ideiglenes helyiség.)

Kérje prospektusunkat.

